FRANJO SKUHALA, sdb.

K L J U Č Ž I V O T A

razmatranja za sjemeništarce

III sv.

studeni - prosinac

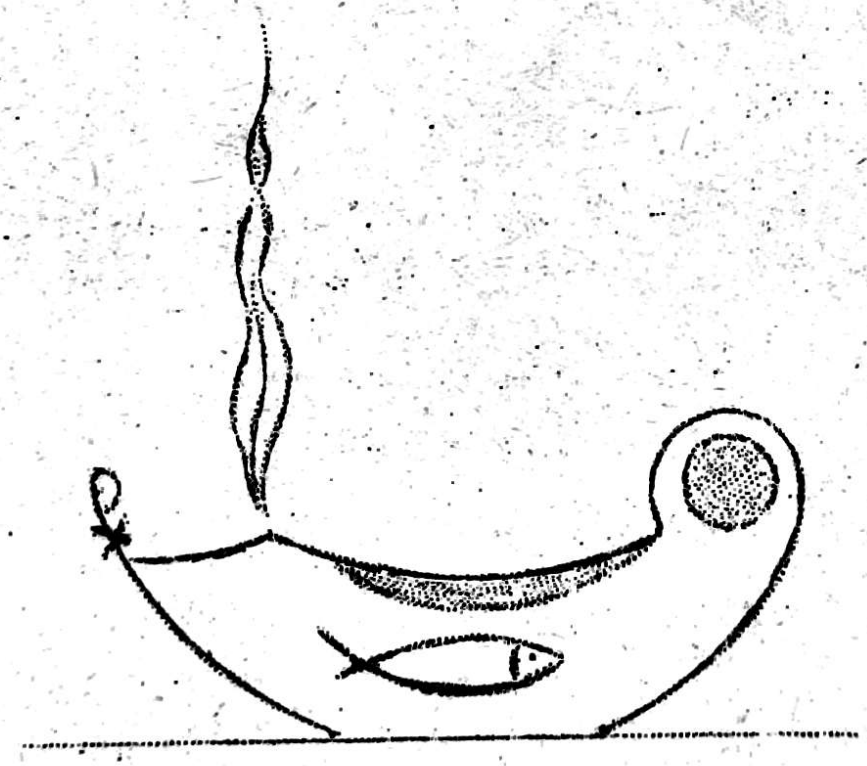

Z a d a r 1963

Nihil obstat.

Lovran, 11. veljače 1963.

Nikola Pavičić, SDB.
cenzor.

Imprimi potest.

Ljubljana, 21. III. 1963.
broj 54/63.

Avguštin Jakob, SDB.
inšpektor.

Imprimatur.

Zadar, 26. ožujka 1963.
broj 583/63

+ Mate,
nadbiskup.

Odjek iz II svezka "Ključ života"

"Veoma me veseli da ste izdali i drugi svezak za ljetne mjesece kada je takav vodič neophodno potreban svakome sjemeništarcu. S nekakvom sam smirenošću poslao na praznike one sjemeništarce koji su bili oboružani Vašim razmatranjima. Bit će Vam sigurno na utjehu ako Vam navedem samo iz jednog pisma koje mi piše s ovogodišnjih praznika jedan naš sjemeništarac: "Vjerujte mi da mi je knjiga "Ključ života" dosad bila siguran vodič; a u nju ću se i dalje pouzdati. Iz nje sam se naučio boriti, moliti, razmatrati i pravo živjeti..." Ovako je zapisao u svome pismu jedan duhovnik sjemeništa.

Jedan veoma zaslužan svećenik iz pastve piše: "Ko opazujem X J / ime sjemeništarca / in vidim npr. že iz njegove premišljevalne knjige, kako dobro so oskrbljeni, si mislim: Ko bi nam svoj čas posvečali toliko brige in ljubezni! Tako pa je šlo mnogo zlatih ur v zgubo..."

"Vašo knjigo berem skoraj vsak dan. Oh, koliko dragocenih misli ima notri... Včasih na tihem premišljujem, zakaj že nisem prej dobil ene take praktične knjige v roke; saj bi potem nivo mojega duhovne=

ga življenja čisto drugače rastel. Oh, kje so tista leta, tista mlada leta, v katerih sem si moral nabrati duhovni kapital, postaviti duhovni temelj za celo življenje..." Ovako je pisao jedan mladić, sjemeništarac.

"Želim da uspješno nastavite s daljnim izdavanjem razmatranja za sjemeništarce. Time ćete pomoći mnogoj mladoj duši u kritičnim časovima..." piše opet drugi duhovnik sjemeništa.

"Ako budete imali nešto slična za seminarce, slobodno pošaljite..." piše neki gospodin župnik.

"Kad izađu i ostali svesci, pošaljite! Dobro dođe i za ministrantske duhovne nagovore..." uvjerava opet drugi staleški drug.

Potaknut sličnim izjavama i pobudama, odlučio sam izdati i ovaj treći svezak razmatranja za sjemeništarce.

Neka dobri Bog, koji se neznatnim stvarima služi, blagoslovi i ova razmatranja kao i sve koji će se njima poslužiti.

Franjo Skuhala, SDB
duhovnik

Uputa k razmatranju:

Prije razmatranja izmoli:

" Dođi, Duše Sveti, napuni srca svojih vjernih i oganj ljubavi svoje u njima užezi. "

Pošalji Duha svojega i postat će,
i obnovit ćeš lice zemlje.

Pomolimo se: Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj da u tom istom Duhu što je pravo mislimo i Njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Stanimo pred lice Božje, molimo Ga za oproštenje svojih grijeha i za milost da dobro obavimo ovo razmatranje.

/ Predstavi da se nalaziš među učenicima Isusovim koji slušaju Gospodina. Pridruži im se, moli Isusa za oproštenje svojih grijeha i za milost da bi ovo razmatranje dobro obavio /.

Sada uzmi knjigu i polako pročitaj ono o čemu ćeš taj dan razmatrati. Kad si pročitao, razmišljaj o onom što te se najviše dojmilo i primjenjuj na sebe. Razmatranje neka traje barem pet minuta. Ako se nešto baš tebe tiče, o tom razmišljaj i duže.

Razmatranje završi ovako: " Stvorimo dobru odluku i promislimo kako bismo je izveli."

/ Sada stvori jednu dobru, praktičnu, odluku u vezi s obavljenim razmatranjem za onaj dan i promisli kako ćeš je preko dana provoditi u djelo /.

Razmatranje završi ovom molitvom:

" Presveta i bezgrešna Djevice i Pomoćnice! Mi Ti se potpuno posvećujemo. Obećajemo Ti da ćemo uvijek raditi na veću slavu Božju i spas duša. Molimo Te, svrni milostiv svoj pogled na Crkvu, na njezina uzvišenog poglavara, na svećenike i misionare, na naše rođake i dobročinitelje, na uboge grešnike, na umiruće i na duše u čistilištu. Nauči nas, o premila Majko, kako da slijedimo Tvoje kreposti, naročito anđeosku čednost, duboku poniznost i žarku ljubav. Daj, o Marijo Pomoćnice, da Tvojim jakim zagovorom pobijedimo neprijatelje svoje duše u životu i na smrti te se sastanemo s Tobom na nebesima. Amen."

Marijo, Pomoćnice kršćana, moli za nas!

Preko dana nastoj se pokatkad sjetiti stvorene odluke te je obnovi i nastoj izvršiti.

+

\+ +

S TUT U D E N I

1. studenoga

BLAGDAN SVIH SVETIH

U središtu kršćanstva, u vječnom Rimu, na trgu "Piazza della Rotonda" stoji još i danas jedna crkva koja ima svoju posebnu povijest. Njezine je zidove sagradio još 27. godine prije Isusa Krista Agripa, kralj, zet cara Augusta. To je svetište bilo posvećeno poganskim bogovima Jupitru i Marsu, kao i svima ostalima rimskim bogovima. Zato su ga zvali "Panteon".

Ali čim je i grad Rim primio Krista, od učitelja zabluda Rim je postao učenik Istine. Poganska svetišta pretvoriše u kršćanske crkve. Tako i Panteon. Godine 610. papa je Bonifacije IV posvetio tu crkvu Bl. Dj. Mariji, Kraljici mučenika te dao u nju prenijeti relikvije svetih mučenika iz katakombi. Papa Grgur III odredio je god. 731. da se ta crkva posveti Svim Svetima i da se taj blagdan svetkuje 1. studenoga. To je najprije vrijedilo samo za grad Rim. A god. 835. papa je Grgur IV taj blagdan proširio na čitav kršć. svijet.

To je, evo, povijest današnjeg blagdana. U jedan dan slavimo spomen svih ugodnika Božjih zajedno. Velik je, naime,

broj svetaca te nije moguće da bismo u crkvenoj godini svakoga sveca mogli slaviti posebno. Mnogima niti imena ne znamo.

Dragi sjemeništarci! Prirodno je da danas uzdignemo svoje oči i srce gore prema našoj nebeskoj domaji. Tá cilj našega zemaljskog putovanja jest - nebo! Tamo moramo doći u zagrljaj Oca nebeskoga. Zato nas je dragi Bog i stvorio, zato konačno i živimo. Svega ostavimo danas za jedan čas ak ovaj grešni svijet, ovu zaista prijavu zemlju. Preselimo se u duhu gore u nebo. Tamo je danas veselje, pjevanje...Milijarde sretnika već uživaju nebesku radost kod dragoga Boga. Milijuni od svakoga naroda i jezika pod nebom.

Ako bi nam bilo dano zaviriti, barem kroz ključanicu nebeskih vrata, sigurno bi nam ponestalo daha od ugodnog iznenađenja. Zabezeknuti bismo uskliknuli:"Ah, zar je moguće da Bog daje za ono malo trpljenja na zemlji toliku nagradu?" Svakako bismo se sjetili sv. Pavla koji je zanesen u nebo rekao:"Oko čovjekovo nije vidjelo, uho čulo ni srce osjetilo što je Bog pripravio onima koji Ga ljube." / 1.Kor 2, 9 / .

Jest! Prekrasan je pogled u carstvo Božje. Ogromno je mnoštvo njegovih državljana, sve od početka svijeta do danas. Ima tamo zastupnika svih staleža i svake dobi. To dokazuje da se čovjek može spasiti

u svakom staležu. Jer u svakom staležu mogu se vršiti zapovijedi Božje.

Ima u nebu svetih papa kao Pijo V. i Pijo X; ima svetih careva i kraljeva poput Stjepana, Ludovika i Henrika; ima svetih carica i kraljica kao Helena, Elizabeta; ima svetih knezova i kneginja kao Kazimir, Većeslav, Henriga; ima mnogo svetih biskupa, svećenika, redovnika i redovnica; ima svetih liječnika kao dr. Moscati; ima svetih profesora poput Contarde Feminija; ima svetih vojnika na pr. Sebastijan, Mauricije; ima svetih seljaka kao Izidor, Nikola Flue; ima svetih tvorničkih radnika i radnica kao Mac Talbot, Margareta Sinclair; svetih sluškinja: Zita, Notburga, Kristina; svetih ministara poput Tome Morusa; svetih mladića kao Alojzije, Stanislav Kostka, Ivan Berchmans; svetih dječaka kao Dominik Savio; svetih djevojaka kao Marija Goretti; ima svetih mučenika i mučenica sva sila. Ima neduž-nih i nevinih, koji su sačuvali krsnu nedužnost; ali ima i svetih pokornika i pokornica kao Augustin, Jeronim, Marija Magdalena.

Među njima ima svetaca različite ćudi i temperamenta: naglih sangvinika, razboritih kolerika, sporih flegmatika i tugaljivih melankolika. Jer i sveci su bili konačno ljudi kao što smo i mi. I oni su

bili skloni na zlo; morali su se boriti i svladavati kao i mi. Zato svatko može među njima naći svoj uzor.

Dva su puta koji vode u nebo: put bezazlenosti, nevinosti, i put pokore. Ako nisi išao putem nevinosti, preostaje ti još put pokore. Njime su išli toliki pokornici. Ideš li putem nedužnosti, potrebno ti je svladavanje zato da se nedužnim očuvaš. To traži od tebe energije. Ali isplati se! Za veliku sreću koja te čeka u nebu valja i nešto žrtvovati: koji pogled, užitak, odricanje. Sveti Pavao uči:"Nemo coronabitur, nisi legitime certaverit." Nitko neće primiti nagradu, ako se ne bori." / 2.Tim. 2, 5 /.

Da ne bismo na to zaboravili, čita nam sveta Crkva na današnji blagdan sveto evanđelje o nagradi koju Bog pripravlja pobjednicima, tj. svima koji Mu budu vjerno služili. U osam Blaženstava Isus nam pokazuje put kojim moramo ići da postignemo nebesku blaženost.

Sveci su najveći i najbolji govornici. Svojim životom oni nas potiču: per aspera ad astra! Preko trpljenja do zvijezda! Sveti nas Augustin hrabri:"Si illae et illi, cur non ego?" Ako je taj i onaj, zašto i ja ne bih mogao? Jest, teško je! Ali se i splati! Kratko je naše trpljenje, ali sreća u nebu koja nas čeka bit će vječna.

Rado mislimo kada napasti potresaju našom dušom: Borim se za nebo! Isus nas uči:Kraljestvo nebesko trpi silu i siloviti ga grabe. / Mt 11, 12 /. Kraljestvo se nebesko osvaja postojanim žrtvama i odricanjem samoga sebe.

Francuski kralj Karlo Mudri htio je predati svome sinu vlast i prijestolje.Na stol dao je postaviti krunu i mač. Onda je pozvao sina prijestolonasljednika i rekao mu:"Biraj! Ili mač, ili krunu!" Sin je uzeo mač i rekao:"Mačem do krune!"

I mi: mačem do krune! To jest: trpljenjem, svladavanjem do nebeske krune. Sveti Ivan Bosko je rekao:"U nebo se ne vozimo u kočiji." U nebu ćemo se veseliti kroz čitavu vječnost.

Promisli: Da li misliš kada na nebo? Što ćeš danas učiniti, u čemu se svladavati da sebi osiguraš nebo? Preporuči se Svecu kojega ime nosiš!

\+

\+ +

2. studenoga

D U Š N I D A N

Jakopone da Todi, franjevac, jednoga je dana otišao na trg gdje su ljudi prodavali sve potrebno za život. Tamo ga je našao neki bogataš. Zamoli ga neka odnese

kokoši, što ih je kupio, u njegov stan. Ja kopone, koji je htio biti "luda poradi Krista", uzeo je one kokoši te ih odnio na groblje i stavio ih u grobnicu koju je sebi onaj bogataš bio pripravio. Onda je opet otišao na trg. Kad je bogataš došao kući, upita da li su donesene kokoši. Ali nitko nije imao ni pojma o njima. Tada bogataš ode uznemiren na trg, nađe Jakoponeja i upita gdje je odnio njegovu perad. Redovnik uzme sa sobom bogataša, odvede ga na groblje te mu ih pokaza uz riječi: "Tu je tvoj dom! Kuća, u kojoj sada stanuješ, nije tvoj pravi dom. Tamo ćeš stanovati samo do smrti."

Dragi sjemeništarci! Nešto šaljiv pričinja nam se taj događaj. Ali je istinit i značajan za svakoga stanovnika ove zemlje. Za svakoga od nas vrijede riječi: "Kuća, u kojoj sada živiš, nije tvoj pravi dom! Ovdje ćeš ostati samo kratko vrijeme. Tvoj dom do sudnjeg dana bit će tvoj grob u koji će te položiti!

Kad smo jučer prestupili prag "Mrtvog grada" gdje se grob do groba reda, obuzeo nas je neki posebni osjećaj. Osjećaj kojemu čovjek ne može odoljeti. Jedno samo nepregledno grobno polje sterlo se pred našim očima. Zamišljeni, ozbiljni, bez šale i osmijeha promatrali smo posljednji stan svakoga smrtnika. Zaista, pravi

grad mrtvih! Na sve strane vode ulice toga grada, i ti čitaš na spomenicima imena vlasnika pojedinih grobnih kućica: "Ovdje čeka uskrsnuće. Tu spava u Gospodinu." Itd.

I koliko ima toga po čitavom svijetu! Ova je zemlja jedno samo groblje. Koliko milijardi ljudskih kostiju je već strunulo u ovoj zemlji. Kako se obistinjuju riječi Božje: "Prah si i u prah ćeš se povratiti." / Gen 3, 19 /. Možda i na mjestu koje svojim nogama gaziš pokopani su ljudi koji su živjeli prije toliko tisuća godina. Danas o njima nema više ni traga.

Uz pogled na grobna polja u "gradu mrtvih" i tebi je i nehotice došla misao: Negdje će na svijetu i mene pridružiti ovim mrtvim stanovnicima. I ja ću negdje među njima naći svoju malu kućicu. Kad dođe finale moga zemaljskog putovanja, onda će i mene pripisati broju njihovu. O, kako su to ozbiljne misli! I kako nerado ljudi na to misle. Neki se toga upravo boje. Zaobilaznim putem idu, samo da ne idu pokraj groblja.

Ipak je za nas kršćane, koji vjerujemo u posmrtni život, groblje sveto mjesto. Blagoslovljeno je i posvećeno. Tamo počivaju naši najmiliji. I sam Gospodin Isus je otpočinuo u grobu. Stoga je nama kršćanima grob simbol vjere u posmrtni život. Križ na onom malom humku nama je garancija, jam-

stvo, da sa smrću ne prestaje život ra=
zumnoga bića, čovjeka. O tom nas uvjerava
Spasitelj:"Ja sam uskrsnuće i život. Tko
vjeruje u Me, živjet će, ako i umre."/Iv
10, 25 /.

Nije, dakle, sa smrću svemu kraj, ka=
ko možda neki misle ili čak žele, da bi
tako bilo. Jest, sa smrću svršava tjeles=
ni život. Ali kad se sruši kuća ovoga
smrtnoga tijela, tada tek počinje pravi
život, život u vječnosti. Život kod Boga!
Smrt je samo most koji vodi u preko grob=
ni život.

I mi se danas na Dušni dan sjećamo o=
nih, koji su već pred nama otišli u vječ=
nost. Sveta Crkva nas uči:"Prah se vraća
u zemlju, a duh se vraća Bogu, koji ga je
dao." Tjelesa naših pokojnika predaju se
zemlji materi, a za njihove duše mi se mo
limo. Radi naše molitve za duše preminu=
lih hvali nas Sveto pismo."Sveta je i po=
božna misao moliti za umrle, da bi se iz=
bavili od grijeha!" / 2.Mak 12, 46 /. O=
ni sebi više ne mogu pomoći, ne mogu za
nebo više ništa zaslužiti. Vrijeme za
skupljanje zasluga jest samo na ovome svi
jetu.

Ali mi njima možemo pomoći! Mi može=
mo svoja dobra djela namijeniti za njih.
Tako ćemo im pomoći, da plate svoj dug
što ga imaju kod Boga. To smo na neki na=

čin čak i dužni da činimo. Možda smo za o
re njihove dugove i mi krivi. Možda oni
trpe poradi nas u čistilištu. Na pr. otac,
majka, braća, sestre, rođaci. Pa oni sada
svim pravom očekuju od nas tu duhovnu mi=
lostinju.

Sveti Augustin u svojem djelu "Ispo=
vijesti" priča kako je umirala njegova
sveta majka Monika. "Sahranite tijelo mo=
je gdjegod bilo: poradi njega nemojte se
brigati. Molim vas samo da me se sjećate
na oltaru Božjem gdjegod budete."

Isto tako našim milim pokojnicima ni
je važno gdje su pokopani, da li imaju
nadgrobni spomenik ili kako svečano smo
ih pratili na groblje. Sve je to, doduše,
lijep znak našega poštovanja i pijeteta
prema njima, i više je nama za utjehu.Ali
od toga oni nemaju ništa. Jedino što nji=
ma pomaže jest molitva i dobra djela. Na
njima bit će nam vrlo zahvalni. Samo za
njima oni čeznu,

Da se molimo za duše pokojnika, potiče
nas i opravdani egoizam. "Blago milosrdni
ma jer će postići milosrđe." / Mt 5, 7 /.
One duše vraćat će nam našu ljubav svojim
zagovorom kod Boga. I to je za nas utješ=
no. One će nam bogato vratiti našu duhov=
nu milostinju. Možda ćeš i ti doći u či=
stilište. Možda će i na tebe već zaboravi
ti tvoji vlastiti ukućani. Možda neće za

tebe više izmoliti ni jedan cigli "Oče=naš". Ali duše, kojima si ti pomogao i=splatiti njihov dug, neće zaboraviti na tebe kad budu došle sretno k dragomu Bo=gu. Stoga je sasvim opravdano mišljenje sv. Augustina:"Ja se molim za pokojne da oni ne zaborave na mene kada dođu u kra=ljestvo nebesko."

U prosincu godine 1927. potopio se a=merički brod " U ". Jer su nesreću odmah primijetili i jer brod nije ležao baš pre=više duboko, pristupili su odmah spasava=nju posade. Čovjek=žaba spustio se u va=love. Uspjelo mu je pomoću kucanja poveza=ti se s brodolomcima. Oni su mu kucanjem odgovorili:"Još nas ima šestorica, ostali su mrtvi. Pomozite nam! Mi možemo izdrža=ti samo još jedan sat." Ali je pomoć stig=la prekasno! Možemo samo pomisliti s kak=vom su tjeskobom ona šestorica očekivala pomoć. I kakvo razočaranje kad pomoći ni=je bilo.

I duše u čistilištu nalaze se u sta=nju zatvorenika. I one kucaju i zovu u pomoć:"Smilujte nam se barem vi, prija=telji naši." / Job 19, 21 /. Hoćemo li o=stati gluhi na njihove molbe? O, nikako ne! Odredimo jedan dan u sedmici kad ćemo za duše u čistilištu prikazati sva svoja dobra djela i molitve, sv. Pričest i sve=tu krunicu.

I sada, za vrijeme svete Mise, ho=dočasti u duhu na groblje gdje su pokopa=ni tvoji dragi. Sa svetim poštovanjem kle=kni pred njihov grob, poljubi blagoslov=ljenu grudu, zapali svjećicu, a za pokoj njihovih duša prikaži bijelu krizantemu svete Pričesti, svete Mise, svete Krunice i Očenaša! "Blago milosrdnima jer će mi=losrđe postići!" / Mat 5, 7 /.

Promisli: što ćeš sve danas učini=ti za pokoj duša svojih mrtvih.

\+

\+ \+

3. studenoga

PRVA I NAJVEĆA ZAPOVIJED

U Isusovo doba bili su farizeji najjača židovska stranka. Učili su i tu=mačili zakon Božji. Puno su držali do Sve=toga pisma, još više do usmene predaje, o=sobito do vanjskih obreda. Ponajviše zato da ih narod vidi kako su revni. Stoga su ih ljudi cijenili i poštivali. Ali ih je Isus poradi toga javno ukorio i predbacio im da su "obijeljeni grobovi" jer se izva=na prikazuju lijepima, a u srcu su pokva=reni. Ljudi naime gledaju na lice, vanj=štinu. Međutim, Bog gleda na srce. Farize=ji su stoga mrzili Isusa što ih je raskrin=kao kao licemjerce. I vrebali su na Isusa.

Farizeji su sav Zakon podijelili
600 zapovijedi. Zato su kušajući Isusa
tali:"Koja je najveća zapovijed u Zako=
u?" / Mt 22, 36 /. A Isus znajući njiho=
u zlobu reče im mirno što je zapisano u
. Mojsijevoj knjizi:"Čuj, Izraele! Ljubi
spoda Boga svojega svim srcem, svom du=
om i svom snagom svojom." / 6, 4 /. "To
e najveća i prva zapovijed." / Mt 22,36/

Farizejima je ta zapovijed bila
obro poznata. Njezine riječi napisali bi
u cedulje, metnuli u smotak od kože te
u privezali oko lijeve ruke kad su išli
hram na molitvu, napisali na kućna vra=
a. Tako je naime tražio Bog sam preko Moj
ija htijući narodu kazati kakvom brigom
oraju taj Zakon vršiti. Židovi su pak to
nvatili doslovce, držali se slova Zako=
a, a nisu se ravnali po riječima što ih
e Bog kod toga rekao:"Ove zapovijedi,što
. ih dajem danas, neka ti budu u srce za
sane." / 5.Mojs 6, 6 /. Treba, dakle,
u shvatimo duh Zakona, a ne samo slovo!

Kad smo bili još malena djeca, pitao
as je tata:"Da li voliš taticu?" Razdra=
ena srca smo rekli:"Da!" Na očevo pita=
nje:"Koliko voliš tatu?" ispružili smo ma
ene svoje ručice širom uz riječi:"Ovoli=
o!" I zagrlili bismo ga. Htjeli smo ocu
azati da ga volimo neizmjerno, svim sr=
em.

Istu dužnost imamo prema Bogu, na=
šem nebeskom Ocu: ljubiti Ga moramo svim
srcem, svom snagom, više nego išta drugo
na svijetu. Nadasve! Bog je, naime, nešto
tako uzvišeno što zaslužuje da Ga ljubimo
svom jakošću duše i tijela. Ne smije biti
stvora kojega bismo više ljubili od Nje=
ga. Jasne su u tom pogledu Isusove rije=
či:"Tko ljubi oca ili mater više nego me=
ne, nije mene dostojan." / Mt 10, 37 /.

Isusove su riječi dobro shvatili
sveci. Kad im je bilo birati između Boga
i stvorova, ostavili bi zemlju i njezina
dobra te se posvetili Bogu.

"Mama, ti ne znaš kako te volim."
reklo je neko dijete majci. "Ali još više
ljubim dragoga Boga."

To dijete dobro je razumjelo svoga
župnika koji je djeci tumačio što to zna=
či: Boga ljubiti nadasve, svim srcem. To
je razumio i sveti Franjo Saleški koji je
rekao:"Bože moj! Kad bih znao da u meni i
ma koja žila koja Te ne ljubi, ja bih je
iščupao!"

Takve je ljubavi naš Bog i vrije=
dan. Pogledaj samo kako nas ljubi. Kako
je dobar prema nama ljudima. Sve oko nas
svjedoči o Njegovoj ljubavi. Čitava priro
da, čitav svemir! Križ, svetohranište, i=
spovjedaonica..... sve ti govori o Njego=
voj neizmjernoj ljubavi prema nama.

Veličanstvena priroda neprestano nas opominje i potiče na ljubav prema Bogu. Ljubi Boga! kliče ti zemlja koju gaziš. Ljubi Boga! pjevaju ti ptice koje slušaš. Ljubi Boga! govore ti zvijezde svojim sjajem. Ljubi Boga! kazuje ti voda koju piješ i hrana koja te krijepi. Ljubi Boga! šumi ti more kojim ploviš i u kome se kupaš da se osvježiš. Ljubi Boga! žubori ti potok. Ljubi Boga! šapuće ti cvijeće što ga mirišeš. Čitavom prirodom odjekuje silni zov: Ljubi Boga! Ljubi Boga! Napni samo svoje uho i prisluškuj! Jest, nerazumna priroda propovijeda nama, razumnim stvorovima, da moramo i mi ljubiti dobroga Boga!

Sveti Bonaventura kaže:"Komu toliki stvorovi ne daju svjetla taj je slijep. Tko Ga ne slavi taj je nijem; a tko toga ne čuje taj je gluh." I toga velikoga Boga rado bi čovjek bacio s Njegova prijestolja i proglasio Ga mitom, bajkom, pričom. Kakve li disonance između čovjeka i ostalih , nerazumnih stvorova...

Na žalost, ljudi imaju sasvim krive pojmove o tom kako treba ljubiti Boga;ljudi su često slični djetetu koje nježno grli oca i tepa mu riječi ljubavi, a neće da ga sluša. Takvo je dijete neiskreno i podmuklo. Prava se naime ljubav ne sastoji u riječima, nego u djelima, u žrtvama,

u vršenju volje onoga koga ljubimo.

To potvrđuje sam Isus riječima:"Tko ima zapovijedi moje i drži ih, on je onaj koji me ljubi." / Iv 14, 21 /. U vršenju zapovijedi Božjih, dakle, pokazuje se prava ljubav prema Bogu. "Tko ljubi mene, držat će riječ moju," uči nas Spasitelj. / Iv 14, 23 /. U toliko, dakle, ljubimo Boga, u koliko držimo zapovijedi Njegove, tj. u koliko se čuvamo grijeha. "Ako me ljubite, držite moje zapovijedi," veli nam opet Isus. / Iv 14, 15 /.

Na Genezaretskom jezeru Isus je pitao svoga apostola Petra:"Simone Ivanov, ljubiš li me?" / Iv 21, 16 /. Ako bi Isus danas i tebi postavio isto pitanje, što bi odgovorio? Da li bi mogao mirno odgovoriti poput svetoga Petra:"Da, Gospodine! Ti znaš da Te ljubim." / Iv 21,16/. Ili bi možda u neprilici našutio? Što ti u tom trenutku kaže stanje tvoje savjesti?

Dragi sjemeništarci! Došli ste u ovaj sveti dom sa željom da budete svećenici Isusovi. A prvi uvjet za svećenika jest da ljubi Boga! Zato se čuvaj grijeha koji ubija u duši ljubav prema Bogu. Tvoja molitva danas i svaki dan neka bude:"Klanjam Ti se, Bože moj, i ljubim Te svim srcem! Bože moj, ljubim Te! Gospodine, j daj da Te ljubim!" Ozbiljno razmatraj!

4. studenoga

SVETI KARLO BOROMEJSKI

Sirahove riječi:"Evo velikog svećenika koji je za života svoga bio mio Bogu" / 44, 16 / možemo primijeniti na današnjeg sveca kojega blagdan slavimo. Bio je uzoran pastir svome stadu i kao biskup i kao kardinal svete Rimske Crkve.

Otac mu grof Gilbert Boromejski živio je u Italiji kraj jezera Lago Maggiore na svome dvorcu. Majka mu Margareta Medici bila je sestra pape Pija IV.

Sin Karlo rodio se godine 1538. Već kao dijete pokazivao je znakove svećeničkog zvanja: gradio bi oltare, čitao svetu Misu i pjevao psalme, a braća i sestre morali su ga slušati. Bio je vanredno pobožan. Kad otac opazi njegove sklonosti, obuče ga još kao malena u svećeničko odijelo. U 16. godini pođe na sveučilište u Paviju. Tu je bilo pravo gnijezdo svih mladenačkih razuzdanosti. Ali se Karlo nije dao zavesti od razuzdanih drugova: ostao je čist i nepokvaren.

Tad mu umre otac; Karlo ga sahrani i povrati se u Paviju, postane doktor Svetoga pisma. Bile su mu tek 22 godine. Međutim mu ujak kardinal Medici posta papom. Uze ime Pijo IV. Kad je novi papa saznao za Karlove kreposti, pozove ga u Rim gdje

mu je povjeravao različite crkvene službe. 8. veljače 1560. imenuje ga kardinalom i milanskim nadbiskupom iako su mu bile tek 23 godine. Mnogi su se čudili tome i rugali golobradom biskupu i kardinalu. Ali je budućnost pokazala da je izbor bio po volji Božjoj.

Kao službenik oltara bio je uzor. Baš ga je njegova pastirska briga učinila slavnim. U njegovo doba održavao se ekumenski koncil u Tridentu. I sveti je Karlo stekao osobitih zasluga što je odmah proveo odluke koncila u djelo. Gradio je sjemeništa za svećenički podmladak; izdao katekizam za puk pod imenom "Rimski katekizam"; sazivao je svoje svećenike na pokrajinske sabore te ih upućivao u vršenje svećeničke službe. Nastojao je da izobrazi svoje svećenike; sam je proputovao svoju opširnu biskupiju i posjetio svaku kapelicu. Tako je sve počelo da se okreće na bolje. Godine 1565. teško se razboli njegov ujak papa Pijo IV. Kad je Karlo doznao tu vijest, otišao je u Rim i bio kod smrti ujakove.

Ali najviše je uspijevao svetošću svog života. Osobito se brinuo za siromahe. Godine 1570. bila je slaba ljetina i jata siromaha slegla se u grad Milan tražeći kruha. Karlo je dijelio sve što je imao; obilazio sela i pojedine kuće tješeći

i pomažući. Prodao je veliko svoje imanje i u jedan dan podijelio 40 hiljada zlatnih dukata. Onima koji bi hvalili njegovu revnost i ljubav govorio bi:"Nisam ništa učinio što ne bi bio pravi pastir dužan učiniti."

Najveću je svoju ljubav pokazao kad se 1576. pojavila kuga u Milanu. Pokrajinski namjesnik i plemstvo razbježaše se iz grad je ostao bez pomoći. Tada se ljudi sletješe oko njega. Karlo otiđe u crkvu pred svetohranište, posavjetova se u molitvi sa svojim Bogom i odluči ostati među svojim vjernicima, sav se njima posvetiti. Dnevno bi umiralo do stotinu bolesnika. On bi ih neprestano posjećivao, njegovao i dijelio im svete sakramente umirućih. Za uzdržavanje bolesnika prodao je sve što je imao, dapače i vlastitu postelju. Sam je spavao na podu.

Da umilostivi Gospodina, držao je pokorničke procesije i na njima išao bos, s užetom oko vrata i s križem na ramenima. I na druge je načine činio pokoru samo da ublaži gnjev Gospodnji. Konačno ipak kuga prestane. Svi su obasipali Karla pohvalama nazivajući ga ocem domovine, spasiteljem grada. A bilo je i protivnika koji su ga ogovarali i klevetali. Dogodilo se čak da je netko opalio pištolj na svetog nadbiskupa dok je molio u kapelici. Ipak

mu se nije ništa dogodilo.

Nakon toliko patnja osjećao se slabim i povukao na brdo Varallo da se pripravi na smrt. Učinio je 15-dnevne duhovne vježbe, općenitu svetu Ispovijed i povratio u Milan. Napravi siromašni ležaj i posp[e] ga pepelom. Teško bolestan s križem u rukama poleti u nebo 4. studenoga 158[4]. u 47. godini života. Zadnje su mu riječi bile:"Evo, dolazim!" Naskoro poslije svoje svete smrti javi se o. Adornu, svome ispovjedniku u velikoj slavi i svjetlosti te mu reče:"Dobro mi je."

Papa Pavao V proglasi ga svetim i nazove "mučenikom ljubavi, svjetlim primjerom pastirima i ovcama, anđelom u ljudskoj prilici." On je zaštitnikom teških bolesnika i umirućih.

Sveti je Karlo prekrasan uzor svakom svećeniku i svećeničkom kandidatu. Među najveće dužnosti svećeničke spada i briga za bolesnike. To je najljepša prilika za prakticiranje ljubavi prema bližnjemu. Bolesnikova soba jest posvećeno tlo. U bolesnicima gledaj Krista samoga! Radoj posjećuj bolesnike i pri tom moli: "Dragi Isuse, daj mi milost da jednom iz Tvojih usta čujem utješljive riječi: Bio sam bolestan i posjetili ste me! Nisi li kod vršenja djela ljubavi primio priznanja, nemoj radi toga dobro djelo napusti-

ti i čekati na ljudsku zahvalnost. Radi sve iz ljubavi prema Bogu. Uzmi za geslo riječi grofa Shaftesbury, koji je gradio sirotišta:"Ljubi! Služi!" To mora svaki svećenik: ljubiti i služiti kao sveti Karlo Boromejski.

Promisli: u čemu ćeš danas nastojati nasljedovati sv. Karla? U njegovoj ustrajnosti u vršenju dobrih djela? U njegovoj darežljivosti? U njegovom pokorničkom duhu? U poniznosti? Čistoći? U ljubavi prema bolesnicima?

\+

\+ ++

5. studenoga

MALENKOSTI = SITNICE

Običaj je na Istoku da narod voli razgovarati u pričama i prispodobama. I naš Božanski Spasitelj u svojim se propovijedima često služi tim načinom govora. U jednoj je svojoj propovijedi prispodobio svoju nauku gorušičnom zrnu. Maleno je to zrno, ali se razvije u dosta veliko drvce.

Tumači Svetoga pisma misle da nas Isus hoće poučiti da pazimo u našem duhovnom životu na malenkosti, na sitnice. Naš duhovni napredak često ovisi o malim i neznatnim stvarima i stvarčicama. Iskustvo uči, da nitko odmah ne postane ni dobar ni zločest; kao što se svetost postiže s malim krepostnim djelima, tako zanemarivanje malih dužnosti vodi u velike prestupke, u velike grijehe. A to potvrđuje i narodna mudrost koja veli:"Zakon je prirode takav, da iz maloga raste veliko". Sami znamo da je to istina i da to drži.

Iz genovskog je pristaništa otplovila na široko more prema Istoku velika lađa, natovorena dragocjenim teretom. Čvrsto je bila građena i pričinilo se da će prkositi svim olujama. Ali je ipak jedne noći potonula. Na dnu lađe nije bila opažena mala rupica. Ali je pritisak vode kroz rupicu bio tako silan, da je došlo do katastrofe. Kad su je primijetili, bilo je već prekasno.

Tako se često događa u duhovnom životu. Ne polažemo važnosti na sitne zle navike, misli, riječi, poglede! "Ah, pa to nije ništa" znamo reći i pomisliti. Tako varamo sami sebe. I poradi naše nemarnosti zlo nagnuće biva sve jače, pa tako doživimo i mi svoj duhovni brodolom. Jest, Sveto nas pismo opominje:"Tko prezire malenkosti, po malo će pasti!" / Sir 19,1/.

U zatvoru nalazio se zarobljenik. Htio je pobjeći. Izveo je svoj plan ovako: iščupao je kosu, od nje načinio konac i s neznatnom mukom spustio ga kroz prozor na

zemlju. Njegov mu je prijatelj na taj konac privezao obični konac, što ga je zarobljenik povukao gore k sebi. S tim običnim koncem privukao je gore još jednu jaču uzicu, s njome opet špagu, sve dok nije privukao gore jako uže, i po njemu se spustio u slobodu.

Ovako se s nama igra đavao. On zapravo voli tako raditi. Lukav je. Studirao je univerzu. On predobro zna da ti ne bi pristao, nego bi se prepao, ako bi te odmah nagovarao na smrtni grijeh. Zato on radi po planu: najprije pokuša s malim mislima, onda povuče zle želje itd. sve dotle, da padneš u teški grijeh, a da ni sam ne znaš kada. I ti se onda čudiš kako je to bilo moguće da si popustio i pao. A đavao ti se smije jer te je prevario: "Alaj sam ga nasamario!" To je najobičnija taktika kojom se đavao služi! Narodna poslovica kaže: "Pruži đavlu prst i on te uhvati za ruku!"

Priča se o kraljici Didoni, da je došla do obale Afrike. Tamo je zamolila kralja Jarbu za toliko zemlje, koliko je može pokriti kožom od vola. Kralj se naivno nasmješio i dozvolio. A lukava je Didona potražila najveću kožu te dala iz nje splesti konac, a kožu izrezati u sitne vrpce. Ovim je koncima i vrpcama obuhvatila ogromni dio Jarbove zemlje i sagradila

jaku tvrđavu, grad Kartagu, koji je osvojio cijelu Afriku. Prekasno je kralj upoznao varku i svoju zabunu te proklinjao svoju nepromišljenu dozvolu.

Slično i đavao vara čovjeka: "Pa to je sitnica!" I tako mu popustiš danas u jednoj sitnici, sutra opet u drugoj i tako imaš svaki dan sve manje odporne snage da mu se odupreš, a đavao sve više osvaja kraljestvo tvoje mlade duše. Stoga te opominje već pjesnik Ovidije: "Principiis obsta! = U početku se odupri!" A sveti Grgur Veliki kaže: "Veća nam opasnost prijeti od malih grijeha nego od velikih, jer se velikih više čuvamo." A mali pripremaju put velikima.

O asirskoj kraljici Semiramidi pripovijeda se da je sa svojom lukavošću izmolila od kralja Ninusa carsku vlast za jedan dan. Jedva je to uspjela, odmah je naredila da se kralj ubije, i tako je samo mogla postati kraljicom nad čitavim carstvom.

Tako radi i đavao. Dosta da mu popustiš samo jedamput! Dosta je njemu da mu predaš vlast nad sobom samo jednom mišlju, jednim neopreznim pogledom, samo jednom ljutinom, zavišću, neposlušnošću. On će te već znati strovaliti u nesreću. U duhovnom životu ne vrijedi ona njemačka izreka: "Einmal ist keinmal! Jednom nijed-

nom!" Jer već samo jedno malo popuštanje može imati sudbomosne posljedice. Znaj! Dok je vatra mala, lako češ je ugasniti. Ali, ako se raspiamsa, posao je mnogo te= ži, često puta i nemoguć. Dobro je pogodi o mudri Sirah u Svetom pismu:"Iz iskre na stane velik požar." / 11, 32 /. Stoga uga si iskru znatiželjnosti pa ne će nastati plamen strasti.

Zato pazi na malenkosti u duhovnom životu: na pogled, misao, želju, dotica= nje, šutnju, nestrpljivost, itd. Jer nije sitnica ono što nas odalečiva od zla i što nas vježba u krepqsti. Budimo vjerni u malim stvarima jer nas opominje sveti Luka:"Tko je vjeran u najmanjoj stvari, i u velikoj će biti vjeran; a tko je nevje= ran u najmanjoj stvari, i u velikoj će bi ti nevjeran."/Lk 16, 10 /. Svagdanje nas iskustvo.nažalost,uči da je tako. Stoga neki vjernost u najmanjim stvarima zovu "posebna krepost svetaca." Sveci su baš radi toga tako brzo napredovali jer su se čuvali u malenkostima.

Promisli: kako si se do sada vladao u malenkostima? Nisi li ih omalovažavao? I u čemu? U kojoj "sitnici" češ danas vježbati se? Promisli! Odluči! Izvedi!

6. studenoga

"JEDANAESTA" ZAPOVIJED BOŽJA

Kad u jednoj obitelji umire otac, da se djeca okupe oko njega da čuju nje vu posljednju želju. Otac im za uspome= ostavlja svoju oporuku. Ta je oporuka agocjena svakomu djetetu. Svi je poštu= i prema njoj se ravnaju.

Svečana tišina zavladala je u dvora= posljednje večere na Veliki četvrtak d je izdajica Juda napustio Isusa, svo= Božanskog Učitelja, i svoje drugove, ostole. Tu je mučnu šutnju prekinula o= nska riječ Spasiteljeva:"Draga djeco! vu vam zapovijed dajem da ljubite jedan ugoga, kao što sam ja ljubio vas da se vi ljubite među sobom. Po tom će svi po ati da ste učenici moji ako imate lju= v među sobom." / Iv. 13, 34 /.

Isus se opraštao od svojih dragih u= nika. Održao im je veličanstveni govor, roštajnu riječ. Te su riječi bile njego oporuka, posljednja volja. To je ujed= bila i zapovijed. I to nova zapovijed. povijed ljubavi. Međusobne ljubavi. Po oj će se poznati Isusovi učenici od dru h.

Isusova je zapovijed "nova". U Sta= m zavjetu nije bila poznata. Tada je

vrijedilo:"Zub za zub, oko za oko"./2. Moj 21, 24 /. Tvrdi zakon odmazde! Ali je Isus donio s neba "novu, svoju" zapovijed. Stoga je ljubav zaista božanska krepost, a ujedno i najveća i prva zapovijed u Zakonu.

Njemački propovjednik dr. Engel Ivan pripovijeda da se je u staro doba neki biskup htio uvjeriti o stvarnom vjerskom stanju svojih župa. Stoga bi pohađao svoju biskupiju obučen kao prosjak. Tako bi ušao u crkve i župske dvorove te bi često puta doživio sasvim druge slike negoli kod svečano pripravljenih dočeka.

Jedne subote navečer pokucao je taj u prosjaka obučeni biskup na vrata župskog dvora. Bio je lijepo primljen, dobio je večeru i konak. U razgovoru g. župnik stavio mu je pitanje iz katekizma:"No, kažite mi, koliko ima zapovijedi Božjih?" Prosjak odgovori:"Jedanaest, gospodine župniče!" Svi se ukućani nasmiješiše. Tada g. župnik postavi isto pitanje jednom nazočnom dječaku i taj se junački isprsi: "Deset, g. župniče!" Gospodin župnik sažalno pogleda prosjaka, ali se on nije ni najmanje našao u neprilici nego mirno odvrati:"O, znam ja dobro, da ima deset zapovijedi Božjih. Ali ipak ih ima jedanaest!" "No, kako glasi ta vaša jedanaesta zapovijed Božja?" pita g. župnik. Sijedi

starac odgovara:"Novu vam zapovijed dajem, da se ljubite među sobom." To je jedanaesta Isusova zapovijed Božja."

Sasvim pravo! To je zaista zapovijed da se naime moramo ljubiti među sobom svi bez razlike. Čitav svijet, sav rod ljudski jest jedna golema obitelj Božja. Bog je Otac sviju nas, bez razlike na rasu i narodnost. Svi smo djeca jednoga Oca nebeskoga. Svi smo djeca Božja i braća među sobom. Kako se je ta istina lijepo isticala na II. Vatikanskom koncilu u Rimu. Preko 2800 biskupa iz čitavog svijeta prikupilo se u najvećoj crkvi svijeta. Bijelci, crnci, crvenokošci; iz Europe, Afrike, Indije, Japana, Kine, Australije, Amerike, sa svih pet kontinenata. I svi su se među sobom pozdravljali istim pozdravom, istim jezikom, istom ljubavlju. Da, svi mi imamo besmrtnu dušu, sliku Božju u sebi. Svi smo mi otkupljeni Presvetom Krvlju Isusa Krista, Sina Božjega. I zato smo dužni jedan drugoga ljubiti.

Dragi sjemeništarci! Vi želite postati Kristovim svećenicima. Svećenici onoga Krista koji je rekao:"Novu vam zapovijed dajem da se ljubite među sobom."

Ti ćeš, dakle, postati glasnik, propovjednik Kristove ljubavi. Ti ćeš druge učiti Kristovoj ljubavi. Stoga moraš naj-

prije sam biti pun te iste ljubavi. Sveti Grgur papa kaže da onaj, koji nema ljubavi prema drugomu, ne smije nikako preuzeti propovjedničku službu. A zašto ne? Jer kao propovjednik ljubavi moraš tu krepost najprije potvrditi svojim primjerom.

A da bi to mogao, već sada u sjemeništu vježbaj se u toj novoj, jedanaestoj zapovijedi Božjoj. Svaki dan pruža ti se prilika za to. Vidi! Sa svih vjetrova prikupili ste se u ovoj kući Božjoj. Kao oni biskupi na koncilu u Rimu. Svaki ima svoju ćud, narav, temperament. Svaki je sa sobom od kuće donio starog Adama. Stoga u međusobnoj bratskoj ljubavi podnašajte jedan drugoga. Kako ti želiš da drugi podnašaju tebe, tako i ti podnašaj druge. Ako bude među vama cvala ruža ljubavi, onda će ovo sjemenište postati "kuća ljubavi", rasadnik ljubavi, jer ćeš tu ljubav nositi sa sobom i kao svećenik na župu u koju će te poslati Providnost Božja. Tako ćeš i svoje vjernike zapaliti vatrom te iste ljubavi.

Ako bi vas kada put vodio prema Varaždinu u Hrvatskom Zagorju, tada ćete moći čitati na pročelju jedne kuće uz prugu na lijevoj strani prije varaždinske stanice riječi: "Neka vjera, ljubav, nada, u ovoj kući vazda vlada." To isto neka vrijedi i za naše sjemenište: Neka ljubav

vlada među vama! Onda će u našem sjemeništu vladati pravi duh, a to je duh pobožnosti i duh međusobne bratske ljubavi.

Promisli: u čemu ćeš se danas vježbati u bratskoj ljubavi prema svojim drugovima? Što ćeš i komu od svoje braće nešto učiniti u duhu "jedanaeste zapovijedi Božje?"

+

+ +

7. studenoga

D O B R A N A K A N A

Bog je stvorio čovjeka da Boga spozna, ljubi, da Mu služi i tako se spasi. Naša svrha na zemlji jest Bogu služiti. Sluge smo Božji. Za Boga živimo, radimo i mučimo se. Zato moramo sve raditi iz Ljubavi prema Bogu, sve na veću čast i slavu Božju: "Omnia ad majorem Dei gloriam!" kako nas uči sveti apostol Pavao. / 1. Kor 10, 31 /. Raditi sve iz ljubavi prema Bogu, sve na čast Božju, to znači drugim riječima da moramo kod svojih poslova imati "dobru nakanu."

Nakana je čin volje kojim hoćemo nešto postići. Taj čin volje može biti ili dobar, ili slab. Ako dadeš siromahu milostinju s tom nakanom da mu pomogneš u njegovoj bijedi, tada je tvoja nakana dobra.

ako pak zato da te drugi hvale, onda je tvoja nakana slaba.

Da tvoja nakana bude zaslužna pred licem Božjim, moraš svoj posao obavljati iz vrhunaravnih motiva, tj. iz ljubavi prema Bogu, a ne iz obzira ljudskoga. Je li naša nakana dobra ili slaba, to ćemo najlakše ustanoviti ako pogledamo na motiv koji nas vodi kod posla.

Ali moramo znati da grešna djela, iako ih obavljamo dobrom nakanom, ipak nisu i ne mogu biti Bogu mila niti nam zaslužna za nebo. Jer dobra nakana ne posvećuje grijeha. Ne smiješ se dakle služiti lažju da nekomu pomogneš, ili slično.

Znak dobre nakane, tj. dokaz da neki posao vršiš dobrom nakanom, iz ljubavi prema Bogu, jest: ako niske poslove, koji ti ne pribavljaju čast kod ljudi, baš tako rado vršiš kao one lake i časne. Ako se ne žalostiš radi toga što ti posao nije uspio. Ako ništa ne mariš zato što te ljudi hvale ili ne hvale.

Vršiš li svoje poslove na ovaj način, onda je to znak da svoje poslove radiš s dobrom nakanom. Naprotiv, znak je slabe nakane ako se žalostiš ili ljutiš što ti posao nije uspio, ili što kod ljudi nisi primio pohvalu i priznanje, ili što imaš poteškoće kod posla.

Ako dakle nešto radiš s nakanom da te

ljudi pohvale, onda znaj da onaj tvoj obavljen posao nije zaslužan za nebo. Od Boga ne možeš više ništa očekivati. Za takve poslove vrijede Isusove riječi: "Jam receperunt mercedem suam! Već su primili svoju nagradu." / Mt. 6, 16 /.

Kod poslova dragi Bog ne gleda na vanjštinu kao mi ljudi. On gleda na srce. "Homo videt in facie, Deus autem in corde!" Čovjek gleda u lice, Bog u srce!" / 1.Sm 16, 7 /. To je Isus jasno izrazio kad je pred svojim učenicima pohvalio dar siromašne udovice. Zato nas Isus opominje: "Pazite da svoja djela ne činite pred ljudima, da vas oni vide; inače nećete imati plaće kod Oca svoga koji je na nebesima." / Mt 6, 1 /. Time nam Isus nije zabranio dobra djela vršiti javno. Nego nas samo upozorava da ih ne činimo iz ljudskog obzira, da ne očekujemo ljudsku plaću i pohvalu. Isus je čak i to rekao: "Neka ljudi vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima." /Mt 5,16/ Čuvati se, dakle, moramo da ne tražimo pohvalu od drugih. Dobro djelo, doduše, radimo javno, iako nas ljudi vide, ali nakana je u srcu: Bogu na slavu! Iz ljubavi prema Bogu! Ne iz taštte slave! Ne poradi ljudi, nego radi Boga!

Dobro je znati i to, da su dobra djela zaslužna za nebo samo ako ih vršimo u

stanju posvećujuće milosti Božje, tj. ako nismo u smrtnom grijehu. Biti moramo u prijateljstvu s Bogom. A čovjek u smrtnom grijehu jest neprijatelj Božji te kao takav ne može učiniti ništa zaslužna za nebesa sve dok se s Bogom ne izmiri u valjanoj svetoj Ispovijedi. Dobra djela, što ih čovjek čini u smrtnom grijehu, jesu "opera mortua = mrtva djela", mrtva za nebesa. Kao da ih uopće nismo učinili. Ona se čovjeku ne ubrajaju u dobro. "Mrtva djela" jedino nam mogu od Boga isprositi milost obraćenja.

Neki je pustinjak prije spavanja mislio na onu Božju vagu, o kojoj govori Daniel prorok i uz ovu je misao zaspao: govori se tamo o dobrim djelima koja Bog stavlja na vagu. Snivao je kako su od svih strana dolazili ljudi pred prijestolje Božje. Tamo je bila vaga, a oko nje anđeli. Svaki je čovjek donio dva omota: u jednom dobra, a u drugom zla djela. Jedan omot stavljali su anđeli na jednu stranu vage, a drugi omot na drugu. Koja je strana prevagnula, na onu je stranu onaj čovjek morao otići. Tada je pustinjak primijetio, da se približila jedna žena koja je nosila veliki omot dobrih djela; međutim, njezin je omot zlih djela izgledao sasvim malen. Ali kako se je začudio kad sc j

je strana sa dobrim djelima visoko uzdigla. Strana s malim omotom je prevagnula. Onaj je paket dobrih njezinih djela bio sav izjeden od ljudskog obzira i od samodopadnosti, i zato manje vrijednosti.

Ta je, dakle, žena učinila doduše puno dobrih djela, ali su ona bila prazna, jer ih je činila poradi ljudske pohvale i zato su njezini grijesi prevagnuli. I tako je ta žena došla pred prijestolje Božje praznih ruku.

Ako dakle želimo da nas dragi Bog jednom nagradi za naša dobra djela, moramo ih obavljati dobrom nakanom, tj. iz ljubavi prema Bogu, na slavu Božju i spas duše, kao pokoru za grijehe, da bi se Bogu svidjeli. Već ujutro kod jutarnje molitve moli: "Dragi Bože! Prikazujem Ti djela današnjeg dana. Daj da budu sva po Tvojoj svetoj volji i na veću Tvoju slavu!" S takvom dobrom nakanom mi ćemo posvetiti svako naše dobro djelo, mislili na to ili ne mislili.

Promisli: s kakvom si nakanom do sada činio svoja dobra djela? Iz ljubavi prema Bogu? Ili poradi ljudi? Kakvu ćeš odluku stvoriti za budućnost?

+

+ +

8. studenoga

KORIST DOBRE NAKANE

Dobra djela, učinjena dobrom nakanom, zaslužna su kod Boga. Ako sve radimo iz ljubavi prema Bogu, na taj način skupljamo veliko duhovno blago i posvećujemo svoj život ovdje na zemlji. Naš će život biti jedna sama neprestana molitva. Zato vršimo iz ljubavi prema Bogu sva svoja dobra djela, a i ona sama pa sebi indiferentna kao: jesti, spavati, učiti, ići na šetnju, igrati se i sl. I ona najneznatnija! Sveti Pavao nas uči:"Štogod, dakle, radite: bilo da pijete, ili jedete, ili drugo što činite, sve na veću slavu Božju činite." / 1.Kor 10, 31 /. Sve možemo okrenuti na veću slavu Božju. Možemo, dakle, iz ljubavi prema Bogu, tj. dobrom nakanom raditi sve preko dana: samo ne grijeh!

Tako su radili sveci. Sveti je Baldomar bio kovač; ali je sve radio u ime Božje. Sveti je Ivan Klimak bio samostanski kuhar; u kuhinji kod svoga posla on bi znao govoriti: kuham za Boga! Sjećao se Isusovih riječi:"Štogod ste učinili mojemu najmanjemu bratu, meni ste učinili." / Mt 25, 40 /. Sveta Magdalena de Pazzis učila je svoje sestre neka sve rade na

slavu Božju. Pitala bi po koju sestru:"Zašto šiješ, pleteš, meteš, kuhaš, predeš?" I odgovarala bi:"Iz ljubavi prema Bogu." Sveta Dominika Marija Mazzarello govorila bi:"Ogni punto d'ago sia un atto d'amor di Dio! = Svaki ubod igle neka bude čin ljubavi prema Bogu."

Ali, koja vam korist od te pobožne vježbe? Pa to su malenkosti, sitnice! Jest, malenkosti u našim ljudskim očima. Ali u očima Božjim imaju te sitnice veliku vrijednost. Koja je razlika između pozlaćenih i nepozlaćenih predmeta? Svakako, pozlaćeni predmeti imaju veću vrijednost. Isto je kod naših svagdanjih poslova. Oni, što ih činimo dobrom nakanom, pozlaćeni su pa imaju u očima Božjim veću vrijednost.

Pripovijeda se u mitologiji da je kralj Midas isprosio od svojih bogova milost da se sve, čega se dotakne, pretvori u zlato. I zaista, što bi uzeo u ruke, sve bi se pretvaralo u zlato; čak i jelo, pa se tako nije mogao ni najesti.

Što se dogodilo kralju Midasu samo u mitologiji, to se nama kršćanima događa uistinu. Dobrom nakanom sve svoje poslove pretvaramo u čisto i suho zlato u očima Božjim. Jer baš ta nakana: raditi sve u slavu Božju, Bogu daje čast i slavu koja Njemu pripada. I zato Bog prima s većim

veseljem one naše poslove, što ih radimo dobrom nakanom.

Neki je slikar naslikao značajnu sli= ku. Jedno dijete napisalo je na svoju plo= čicu cijeli red samih ništica. Pokraj dje= čaka stajao je njegov Anđeo Čuvar, koji je zlatnom olovkom stavio pred one nule broj 1. I tako je ona svota dobila svoju veliku vrijednost, milijunsku vrijednost. Ispod slike bio je natpis: Dobra nakana! Jest! Ovo odgovara istini! Djela, što ih činimo samo tako, bez dobre nakane, nemaju vrijed nosti u očima Božjim kao ona, što smo ih učinili dobrom nakanom. Možemo dakle mirne savjesti usporediti dobra djela učinjena bez dobre nakane s nulama. Ako pak učinimo prije svojih djela dobru nakanu, onda pred one brojke od samih nula stavljamo broj je dan. I s tom neznatnom jedinicom dobiju o= ne nule ogromnu vrijednost. Takvo, dakle, značenje za vječnost ima dobra nakana kod naših svagdanjih poslova.

Poslove, što ih činimo dobrom naka= nom, na neki način ulažemo u štedionicu Božju. Tamo se zapišu svi u Štednu knjiži= cu. To će biti kod Boga za nas pravi kapi= tal, glavnica, u naše dobro. To je blago što ga ni moljac ni rđa ne izjeda, a ni ta tovi ne kradu. Kod Boga to je sigurno ulo= ženo!

Kako ćemo se jednom ugodno iznenadi=

ti pred sudom Božjim, ako smo sve radili iz ljubavi prema Bogu. Jer djela, što smo ih vršili dobrom nakanom, pratit će nas pred sud Božji. To će biti za nas jedina prtljaga koja će nam pomoći na putu u ne bo. U Svetom pismu čitamo:"Blago onima ko ji umiru u Gospodinu. Opera enim illorum sequuntur illos! = Jer ih prate djela nji hova."/ Otkr 14, 13 /. Jest, tako je! "Što čovjek posije, to će i žeti," kaže Sveto pismo. / Gal 6, 8 /. Sada sijemo, na samrti ćemo žeti. Nastojmo i pobrinimo se za života da nakupimo puno snopova dob rih djela, koja će nam osigurati vječna prebivališta.

Rimski car Titus imao je običaj da je svaki dan učinio koje dobro djelo. Ali jednoga dana nije učinio nijedno dobro dje lo; stoga je nezadovoljan uskliknuo:"Diem perdidi! Izgubio sam dan!" I mi smatrajmo izgubljenim dan u kome nismo svojih po= slova obavljali dobrom nakanom. Stoga se ozbiljno potrudimo da svim marom svaki dan vršimo dobra djela, i ona najneznatnija, dobrom nakanom: sve radi Boga, iz ljubavi prema Bogu. Onda se ne bojmo da ćemo pred Boga stupiti praznih ruku.

Dobru nakanu obavi već ujutro kod svoje jutarnje molitve:"Dragi Bože! Sve što ću danas raditi i trpjeti, neka bude Tebi na slavu i spas moje duše! Sve želim

raditi iz ljubavi prema Tebi!" Preko dana nastoj povremeno svoju dobru nakanu obnoviti da se ne bi sebeljublje ušuljalo u tvoju nakanu te bi zbog toga izgubio zasluge svojih dobrih djela, ili bi ti ih sebičnost i oholost umanjila, pokvarila, čak i uništila. Ako do sada nisi vodio potrebnu brigu o toj važnoj pobožnoj vježbi, onda gledaj da u buduće to popraviš.

Promisli: kakva je bila tvoja nakana kod tvojih poslova? Da li uopće stvaraš svaki dan dobru nakanu? Da li je obnavljaš barem kod većih svojih poslova?

+

\+ +

9. studenoga

T E L E F O N S B O G O M

Duh pobožnosti jest najsigurniji znak da u sjemeništu vlada dobar i zdrav duh. Što više ima u nekom sjemeništu pobožnosti, to se sjemenište nalazi na višem stepenu, na višoj visini, to bolji duh vlada u njemu. Sretno ono sjemenište u kojem se sjemeništarci među sobom natječu u pobožnosti! Tada ga prati posebni blagoslov Božji. I vi ćete postati sretni ako pobožnost zahvati vaše mlade duše.

Ali pobožnost treba gajiti. Taj se tako potreban sjemenišni duh njeguje molitvom i pobožnim vježbama. Želiš li biti i ti prožet duhom pobožnosti, potrebno je da se rado moliš.

Čitao sam slijedeću legendu. Adam i Eva nekoga su dana sjedili na brežuljku i promatrali svoje obrađeno polje. Zlatna se pšenica talasala i lelujala svoje bogato klasje. Blagi se povjetarac igrao njihovom kosom i hladio im oznojeno čelo. Iz tih sanjavih misli probudio se Adam i rekao: "Vidi, kako je dobri Bog blagoslovio naše žuljeve iako to nismo zaslužili." Tada reče Eva: "Sve bi dobro bilo samo kad bismo mogli još s Bogom i razgovarati kao što smo s Njime razgovarali u raju." U to im se javi anđeo: "Iako niste više u raju, ipak možete još i sada razgovarati s Bogom. Samo sklopite svoje ruke i molite! Jer molitva je razgovor s Bogom."

Da, molitva je razgovor s Bogom. Kada se Bogu molimo, tada misli svoje i želje uzdižemo k Bogu i On nas sluša. Čovjek je jedino živo biće na svijetu kojemu je Bog Stvoritelj dao razum da može s Bogom razgovarati.

Molitvom Boga štujemo svijesno. I priroda štuje Boga. Slušaj samo ptice: pjev je njihova molitva. Cvijeće cvate i šalje svoj miomiris nebu pod oblake i na taj način štuje svoga Stvoritelja, svoga velikog Umjetnika. I životinje na svoj način štuju

dragoga Boga. Gledaj sunce, mjesec, zvijezde! I one štuju Boga svojim sjajem. I one navješćuju slavu Božju. Čitav svemir se klanja Bogu. Ali priroda sve to radi nesvijesno jer nema razuma. Ipak sav prirodni život nije ništa drugo nego molitva. Konačno, ona tebi pomaže da i ti uzdigneš svoje misli k Bogu, da i ti moliš! Ali svijesno!

Živio je otac koji je imao maloga Ivicu. Već je hodao u prvi razred osnovne škole. Otac mu je bio viši činovnik te je imao kod kuće svoj telefon. Mali je Ivica često gledao oca kako telefonira u grad. Pratio je kako otac skine slušalicu, kako okreće brojeve, a onda se najavi i razgovara. Jednoga dana, kad oca nije bilo kod kuće, mali Ivica zaželi da telefonira. Ali ne u grad, nego u nebo! Pristupi k aparatu, skine slušalicu, nasloni je na svoje uho te počne okretati telefonske brojke. Zatim mirno reče: "Ovdje mali Ivica! Da li je tamo dragi Bog?" Htio se porazgovarati s Bogom.

To što Ivica nije mogao preko telefona, to mi možemo molitvom. Preko molitve mi se povezujemo s Bogom. Molitva je nebeski telefon. Za čovjeka je velika sreća i čast ako može telefonski razgovarati s velikom ličnošću. To veća sreća i čast, što manji je čovjek koji telefonira.

Tko je Bog, a što smo mi? Kako li je dakle velika čast i sreća za nas kad se molitvom razgovaramo sa svojim Bogom! Molitva, dakle, nije ništa što ponizuje čovjeka, nego baš obratno. I baš zato je molitva za čovjeka najplemenitiji i najuzvišeniji čin što nas spaja s Bogom i što nas približuje Bogu.

Nekom umjetniku dođe gospodin da pogleda slike. Uđe u dvoranu. Umjetnik je zaista imao prekrasne slike velike umjetničke vrijednosti. Posjetilac se divio slikama i hvalio majstora. Od srca mu je čestitao. "Ipak, reče umjetnik, te slike nisu najljepše. Imam jednu još ljepšu u spavaćoj sobi." "Molim, da li bih je mogao vidjeti?" pita znatiželjan gospodin. "Vrlo rado ću vam je pokazati." Išli su u sobu. Slikar odmakne zavjesu iznad kreveta na stijeni na kojoj je visjela prekrasna slika. Posjetilac se nije mogao načuditi. Pred sobom ugleda prekrasnu pojavu, nebeski lijepo lice, ruke sklopljene k molitvi, oči uzdignute prema nebu, unaokolo raznobojno cvijeće; s neba su padale na osobu sjajne zrake. "To je anđeo!" sav uzhičen reče posjetilac. Tada umjetnik doda: "Jest, čovjek je anđeo kad se moli Bogu."

Da, čovjek je pravi anđeo kad moli, ako pobožno moli. Nema na ovoj grešnoj zemlji ljepšeg prizora. Da, lijepe su na mo-

litvi sklopljene ruke! Jeste li već kada promatrali nedužno dijete kako sklapa k molitvi svoje nevine ručice? Niste li kod toga pomislili na anđela? Nebeski je lijep prizor kad čovjek moli! Slavni Windhorst je rekao: "Majka neka se dade fotografirati kad djetetu sklapa ruke k molitvi." To vrijedi ne samo za dijete, nego za svakoga razumnog čovjeka.

Zapamti: dragi Bog nam nije dao ruke samo za rad, nego i da ih dižemo k Bogu, da molimo i na taj način Boga štujemo.

Promisli: kako si do sada molio? Da li se nisi možda sramio moliti te radi toga molitvu zanemario? Kakvu ćeš odluku načiniti?

+

\+ +

10. studenoga

PROSJACI SMO BOŽJI

U Zagrebu, u crkvi sv. Ivana Boska, slikar je naslikao sliku koja predstavlja sklopljene ruke k molitvi. Kako je slikar jednostavno a lijepo izrazio ljepotu molitve! Lijepe su na molitvu sklopljene ruke. Ali ne samo lijepe, nego i moćne, jake, ili snažne.

Možda ste već kada čuli kako se je neki đavao hvastao i ponašao kao da sve može. Bio je tako jak, da je ogromne pećine bacao u more kao perje. Divove je bacao na koljena pred sobom kao obične slabiće. Ništa mu nije bilo teško. Jednoga je pak dana zavirio u crkvu. Tamo je pred oltarom našao dječaka kako kleči i pobožno moli. Imao je sklopljene ruke. Đavao mu je htio te u molitvi sklopljene ruke rastaviti. Ali nije mogao. Bio je nemoćan.

Jest, i đavao je nemoćan pred čovjekom koji rado moli. Molitva je prava velesila. Ona čak i Boga samoga razoruža. Zato nas Spasitelj opominje: "Molite i primit će te, kucajte i otvorit će vam se." / Mt, 7, 7 A što je molitva drugo ako ne kucanje na vrata milosrđa Božjega! Ključ kojim otvaramo, otključamo Srce Božje, riznica Božjih milosti. Preko molitve nam Bog šalje svoju pomoć.

Preko molitve nam Bog dijeli potrebnu utjehu u trpljenju, u svagdanjim patnjama. Bog sam zapisao je u Svetom pismu: "Zovi me u dan nevolje, spasit ću te, i ti ćeš me hvaliti." / Ps. 49, 15 /. A sveti nas apostol Jakov uvjerava: "Trpi li tko među vama? Neka se moli!" / Jak 5, 13 /. Možda si se već sam uvjerio da si lakše podnašao svoju nevolju ako si sklopio ruke i molio. Međutim, teže si podnašao udarce sudbine ako si samo "kukao", jadikovao, a zaboravio da u molitvi tražiš utjehu svojoj

ražalošćenoj duši.

U predgrađu Zagreba živi pobožna obi=
telj. Otac, žena i petero djece. Kad je bi=
lo 1944. bombardiranje, tada je i taj otac
stradao. Bio je ranjen. Kad su ga dovezli
kući, k njegovoj obitelji, svi su bili tim
žalosnim događajem veoma pogođeni. Ali su
strpljivo podnašali i ovu kušnju. Uz dobru
njegu otac se brzo oporavljao. Kad se toli=
ko pridigao da je mogao ustati, rado bi se
navraćao među svoje drage ukućane. Jednoga
je dana opet bio u krugu svoje djece u ku=
hinji. Razgovarali su o bombardiranju. Ta=
da je taj patnik dobio slom živaca. Iznena
da se digao, šutke otišao iz kuhinje u su=
sjednu sobu. Žena je sva protrnula od stra
ha da možda ne počini kakvo zlo. Tiho, na
prstima pođe za mužem. Nečujno otvori vra=
ta spavaće sobe da vidi što radi. I silno
se iznenadila kad ga je našla kako kleči
pred kućnim raspelom. Ruke je naslonio na
ormarić. Bile su sklopljene. Molio je! Ta=
da sva ganuta pristupi k mužu i zagrli ga.
Videći da ga je žena zatekla u molitvi, o=
krene se i reče joj:"Znaj, da nemam vjere,
ja bih se .....!" Razumijemo što je htio
kazati tim riječima.

Jest, u molitvi je neshvaćena moć! Ja
ke su k molitvi sklopljene ruke! Dođu u ži
votu trenuci kada misliš da moraš očajati!
I u tvojem mladom još životu dođu katkad

iskušenja, iznenađenja, razočaranja u ško=
li, kod drugova, poglavara... U takvim za=
dama ili nezgodama jedina i najefikasnija
utjeha jest molitva. U njoj ćeš naći utje=
hu koju najviše trebaš. Stoga u svojim mla
dim svagdanjim poteškoćama brzo k aparatu,
k telefonu i telefoniraj:"Gospode, pomoć!
Bože, pomozi! Slab sam! Bože, u pomoć mi
priteci!" Bog redovito svoju pomoć dijeli
po molitvi.

Znaš li što je molitva za tvoj du=
hovni život? Ona je disanje tvoje mladenač
ke duše. Srce tvoga duhovnog života. Ako
srce prestane raditi, tada nastupi smrt.
Dok čovjek diše, dok srce radi, tako dugo
čovjek i živi. Isto je s duhovnim životom.
Dok čovjek moli, duhovno diše i živi. Pre=
stane li moliti, tada duhovno pada. Svatko
bez razlike. Bio on papa, ili biskup, ili
svećenik, obični čovjek ili sjemeništarac!
Jer molitva je kao avionski motor. Motor
diže avion u visine. I molitva diže dušu u
nebeske visine, k Bogu!

Da li se još sjećate iz djetinjstva
jednog prekrasnog prizora? Kad smo bili još
mali, pa bismo ogladnjeli, pošli bismo k
mami i molili je kruha. Što je mama tada
rekla? "Znaš li moliti?" Ili:"Moli! Prosi!"
I mi smo rekli:"Znam!" I sklopili smo svoje
nedužne ručice i prosili smo. I tada bi nam
naša dobra majčica dala "kruheka". Tako i

radi naš Otac nebeski s nama, svojom dječi com, On hoće da Ga molimo. Jest, mi smo prosjaci pred Bogom! Ako se prosjak ponizi i prosi, tada prima. I mi moramo na kolje= na pred Bogom!

Molitva je čovjeku tako potrebna da od nje ovisi i naše spasenje. Sveti Alfons uči:Tko se moli, taj će se sigurno spasiti. I tko ne moli, taj se neće spasiti." Mi smo ljudi bijedni stvorovi, slabi, skloni više na zlo nego na dobro. Sa svih strana pritiš=ću na nas nevolje i brige. I đavao vreba! Zato moramo zaista moliti i opet moliti!Ho=ćeš biti strpljiv? Moli! Hoćeš li biti čist? Moli! Hoćeš li biti poslušan, ponizan? Moli! Za sve moramo moliti Boga. Isus uči:"Bez mene ne možete ništa učiniti!" / Iv 15, 5 /.

Budimo u tu veliku istinu uvjereni. Prosjaci smo pred Bogom! Prosjaci smo, slu=ge Božji. Stoga rado i često dižimo svoje ruke k Bogu u pobožnoj molitvi. Rado tele=fonirajmo u nebo. Često se preko molitve spojimo i povežimo s Bogom!

Promisli: kakva je do danas bila tvo=ja molitva? Jesi li uopće molio? Ili si mo=litvu zanemarivao? Jesi li rado "telefoni=rao" k Bogu?

+

+ +

11. studenoga

SVETI MARTIN, biskup

Zvijezda se od zvijezde razlikuje i po veličini i po sjaju. Tako se i sveci razlikuju po svojoj svetosti. Jedan se od=likovao u jednoj, drugi u drugoj kreposti. Stoga jednoga možemo nasljedovati u jednoj, drugoga u drugoj kreposti. Ima svetaca ko=je štuju samo u nekim zemljama; a ima i svetaca koje štuje čitav kršćanski svijet. Među takve ubrajamo i današnjeg svečara, svetoga Martina, biskupa.

Sveti se Martin rodio oko godine 317. u panonskom gradu Sabariji, današnjem ma=đarskom Sombotelju. Roditelji su mu bili pogani. Otac u rimskoj vojsci viši časnik, tribun. Kao takav mijenjao je svoje bora=vište prema potrebi očeve službe. Tako je došao i u grad Paviju u Italiji. Mladi je Martin pohađao školu u gradu Ticino. Jer je u Paviji bila već lijepo uređena kršćan=ska općina, Martin se upoznao sa kršća=nima. Otac mu je strogo zabranio družiti se s njima; ipak je pobožni mladić kriomi=ce posjećivao tumačenje svete vjere. Upi=sao se čak među katehumene, tj. među pri=pravnike za sveti krst. Često bi zalazio u crkvu, klonio se zla društva, a kod ku=će provodio bi što pobožniji život.

Da bi otac oslobodio sina od kršćan=

skog utjecaja, upisao je Martina u konjaništvo, iako mu je bilo tek 15 godina. U kratko vrijeme postao je pođoficir. Nije se zato uzoholio, već je sa svakim bio dobar i strpljiv. Vojnička je služba u ono doba bila veoma pogibeljna za kreposni život. Martin se je ipak sačuvao čist i neokaljan i nije propuštao svoje molitve. Osobito se odlikovao u djelima milosrđa.

Jedne se je vrlo oštre zime sa svojom četom vraćao u grad Amiens. Na gradskim je vratima drhtao na pola gol siromah koji je prema Martinu ispružio svoju od studeni plavu ruku i molio milostinju. Martin novaca nije imao. Ipak htjedne da mu pomogne. Izvadi svoj mač i njime prereže svoj vojnički plašt i jednu polovicu daruje ovom siromahu da se ogrne. Bog je njegovu plemenitost bogato nagradio. Slijedeće noći ukaže mu se u snu Spasitelj, okružen od anđela, ogrnut onom Martinovom polovicom plašta. Isus ga je ljupko pogledao i rekao anđelima: "Martin, još katehumen, ovim me je plaštem pokrio!" Martin se probudi, skoči iz kreveta, iza dugog plača obeća da će sa da služiti samo Bogu koji tako čudesno nagrađuje dobra djela.

Kratko vrijeme poslije toga primio je Martin sveto krštenje. Ostavio je vojničku službu i odlučio posvetiti se Bogu. Otišao je u grad Poitiers k glasovitom biskupu sv. Hilariju da ga potanje uputi u istine kršćanske vjere. Zatim je otišao u samoću gdje je živio uzornim životom, u poniznosti i samozatajji. Spavao je na priprostom krevetu kojemu je pepeo služio za perinu, pokrivač bila kostrijet, uzglavlje kamen, a svagdanja hrana kruh i voda. Bio je od svih čašćen i poštivan.

Dozvolom sv. Hilarija poduzeo je za ono doba naporan i težak put: iz Francuske u Ugarsku. U svome je zavičaju predobio za Kristovu vjeru svoju majku i srodnike. Zatim se vratio natrag u Francusku. Njegove su krepost već tako izbijale da su ga građani grada Toursa poslije smrti svoga biskupa Lidorija zaželjeli za nasljednika. Ali se on sakri da umakne toj velikoj časti. Kad su ga tražili, izdale su ga guske koje su se nalazile u njegovu skrovištu. Svojim gakanjem svratile su pažnju svijeta na ono mjesto. Tako nađoše Martina, odvedoše u katedralu i 4. srpnja 371. bi posvećen za biskupa.

U nekim je zemljama otada običaj da se na dan sv. Martina kolju guske. Često ih susrećemo i na slikama pokraj sveca.

Kao biskup živio je svetim životom. Kroz 32 godine bio je brižljiv pastir svoga stada. U samotnom mjestu blizu Toursa sagradio je samostan. U njemu je sa 80 redovnika živio priprosto i u siromaštvu. Iz

svoga je samostana obilazio biskupiju, i= strebljivao ostanke poganstva i učvršći= vao svoje vjernike u pravoj vjeri.

Svoga vjernog slugu Bog je obdario i darom čudesa. Samim znakom sv. križa ili polaganjem ruku ozdravljao bi bolesnike. Ulazeći jednom u grad Pariz sretne na grad skim vratima gubavca. Čim ga je poljubio u lice i blagoslovio, gubavac se odmah o= čistio. Zazivom Isusova imena istjerao je iz mnogih bjesomučnika nečiste duhove.

Radeći za slavu Božju i spas duša raz boli se u 81. godini, kad se nalazio u mje stu Candes da uredi neka crkvena pitanja. Odatle se jedva vratio u svoje biskupsko sjedište. Na umoru opazio je đavla i rekao mu:"Što stojiš ovdje, krvoločna bestijo? Ništa nećeš na meni naći!" To rekavši usnu u Gospodinu. Njegovu dušu raspjevani ande= li odvedoše u nebo. To su neki imali sre= ću da čuju.

Sveti Martin, jedan od najpopularnijih svetaca, odlikovao se naročito svojom do= brotom prema siromasima. Od njega se i ti uči krasnoj svećeničkoj kreposti: darežlji vosti. Svećenik mora biti plemenitog srca, velikodušan, darežljiv prema svima koji su u nevolji. Da steknes to divno svojstvo, na stoj već sada kao sjemeništarac svakome ra do pomagati kod učenja ili u kojoj drugoj potrebi. U čemu ćeš ga danas nasljedovati?

12.. studenoga

KNJIGA SA SEDAM PEČATA

Sveti Ivan, miljenik Isusov, napisao je jedinu proročku knjigu Novoga zavjeta, Apokalipsu ili Otkrivenje. U njoj sveti I= van, u duhu zanesen u nebo, gleda kako Krist, Janje Božje, otvara sa sedam peča= ta zapečaćenu knjigu u kojoj su zapisane tajne osnove Božje. U njoj je bila napisa= na buduća sudbina čovječanstva i Crkve. Knjiga je bila sa sedam pečata zapečaćena, tj. njezin je sadržaj potpuno sakriven lju dima.

Takva knjiga, zapečaćena sa sedam pe= čata, jest duša mladića u godinama puberte ta. U mladenačkoj duši puno ima osnova, pu no planova. Ali je sve to strogo pod klju= čem, sve je dobro zapečaćeno da se ne može otvoriti i vidjeti. Mladić ima pečat na sr cu da ne pokaže izvana osjećaja svoga srca. Ima pečat na mislima da ih ne izda. Ima pe čat na očima i nastoji da nikakvim neoprez nim pogledom ne oda što se u njegovu srcu zbiva. Ima pečat na svome glasu da se ne bi moglo što iz glasa saznati. Pečat nosi na svome jeziku jer se baš jezikom odaju taj= ne srca. Pečat ima na ustima... Čitava nje= gova ličnost je zapečaćena, on je jedna ve lika zagonetka i nepoznanica. Ni pod kojim uvjetom se odati; ničim ne smije, tako mi=

sli, odati što nosi u srcu, u mislima, na jeziku. Veoma spretno zna sakriti svoje tajne. Goviriš s njime te imaš dojam da ti je iskren. Ali je on znao tako kolosalno glumiti da stekneš dojam o njegovoj iskrenosti. Ali te je vještački prevario. U tom su nekoji mladići pravi majstori. Gleda te u oči tako uvjerljivo da si uvjeren u njegovu iskrenost! Ali te je vješto prevario. Zatvorio je svoje srce pred tobom, bilo je neiskren. Njegovo je srce još zapečaćena knjiga koju nisi uspio otvoriti; nisi još uspio razbiti pečat kojim je zapečaćeno njegovo srce.

Jednom došao o. duhovniku njegov dobar sjemeništarac. Plemenita duša, iskren i odan. Zapitao ga:"Kaži mi, dragi sinko, da li ti je bilo teško doći na duhovni razgovor?" A on mirno pogleda u oči i reče: "Da, velečasni! Teško." "Zašto ti je bilo tako teško doći?" I on opet ponizno odgovara:"Velečasni, neugodno mi je pričati moje slabosti!"

Eto, zašto je teško mladiću otkrivati svoju nutrinu. Neugodno pričati o svojoj ljudskoj bijedi. Svatko osjeća u sebi neki prirođeni stid dok iznosi svoju mizeriju. Tome je kriv prvi glavni grijeh = oholost: I ljudski obzir: što će o meni misliti, ako to kažem, ako to priznam. I zato nije ništa čudno ako se neki otvaraju tek nakon

nekoliko godina. Nisu imali prije snagu povjeriti se. Jedan se otvara prije, drugi kasnije. Jedan lakše, drugi teže. Kod jednoga treba strpljivo razbijati pečat za pečatom dok se sasvim ne povjeri i knjigu svoga života širom otvori da o. duhovnik može jasno pročitati sve što je u njoj skriveno.

Jednom došao na svetu Ispovijed dobar sjemeništarac. Prva riječ, kojom je započeo svoju Ispovijed bila je:"Velečasni, kako teško sam danas došao k Vama na svetu Ispovijed!" Zaista, prekrasno priznanje kako je teško jednomu mladiću tvojih godina doći na svetu Ispovijed k poznatom svećeniku. Ali znaj i to: ti možeš ići na svetu Ispovijed kome hoćeš i kada hoćeš. U tom imaš potpunu slobodu. I nitko te ne može siliti da ideš ovomu ili onomu. Ali je dobro da ideš i poznatom svećeniku. Nemoj se ništa ženirati, ništa stidjeti. Ako si imao nesreću i pao, sagriješio, idi odmah k svetoj Ispovijedi i nemoj u grijehu čekati na drugoga svećenika. Nemoj u grijehu živjeti više dana. Ne! Samo idi što prije k svetoj Ispovijedi, pa makar i k svome o. duhovniku! Povjeri mu se! Junački se digni i sve lijepo iskreno uredi.

Povjerio mi je jednom jedan moj dragi i dobar sjemeništarac:"Nisam danas namjeravao k Vama doći na Ispovijed. Ali me je ne

ka sila digla i ustao sam te došao." Tako valja! Vidiš, to je pravo! To je znak pravoga povjerenja i iskrenosti. Gledaj da budeš uvijek takav! To je, doduše, teško. Stoji te heroizma, i ponižnja. Ali dragi Bog će ti to bogato naplatiti.

Bilo je jedne večeri. Otac duhovnik još je radio u sobi. Tada malo prije deset sati začuje na vratima sobe plašljivo kucanje. U sobu uđe dobar sjemeništarac. Čim je ušao, brizne u grčeviti plač. Plakao je kao ljuta godina. Pristupi sav zaplakan o. duhovniku koji [illegible] pričeka da se noćni posjetilac malo isplače; onda ga mirno upita: "A što se je dogodilo, sinko?" I moj mali pokaže svojom desnicom na klecalo. Duhovnik je razumio. Poslije svete Ispovijedi moj mali hoće još duhovni razgovor, hoće potrebne savjete. U razgovoru povjeri o. duhovniku kako je već više dana namjeravao doći ali nije imao snage. A danas se je junački odlučio i došao. Čekao je da drugi pozaspe, a onda se digao i odvažno usmjerio svoje korake prema duhovnikovoj sobi. O. duhovnik ga je pohvalio da je dobro učinio. Tá prije ni spavati nije mogao mirno, a odsad će to moći.

Baš to želi o. duhovnik od vas. Iskrenost! Na svetoj Ispovijedi kaži svoje grijehe, a na duhovnom razgovoru traži potrebne savjete i upute. Mirno idi u "najposjećeniju sobu II kata", kako naziva jedan sjemeništarac sobu o. duhovnika. Ako si iskren, onda si miran i zadovoljan. Ali, ako nisi bio iskren, kakav samo imaš osjećaj u srcu kad si kod duhovnika na razgovoru. Možeš li mu mirno pogledati u oči? Znaj da je on u sjemeništu samo zato, da tebi pomogne u tvojim mladenačkim borbama.

Njemački pjesnik Herder je zapisao: "Eine schöne Menschenseele finden ist Gewinn; Ein schönerer Gewinn ist sie erhalten: Und der schönste und schwerste: sie, die schon verloren war, zu retten!"= Naći lijepu ljudsku dušu jest zgoditak: Još je ljepši zgoditak očuvati je: A još ljepši i teži: onu koja je bila izgubljena, spasiti!"

To je zadaća o. duhovnika: čuvati, dizati, spašavati. A da bi to mogao, ne smiješ biti pred njim kao sa sedam pečata zapečaćena knjiga!

Promisli: kako si iskren o. duhovniku? Možda si još kao zapečaćena knjiga? Kada ćeš razbiti pečate nepovjerenja?

\+

\+ ++

13. studenoga

SVETI STANISLAV KOSTKA

"Najbolji govorniki so življenja vzorniki," rekao je slovenski pjesnik Silvin Sardenko. Današnji svečar, naš slavenski

svetac Stanislav Kostka svima je sjemeništarcima prekrasan uzor samozataje, odricanja i mrtvenja.

Rodio se godine 1550. u malenom gradiću Prašniču u Poljskoj, od ugledne plemićke porodice. Mali je pupoljak bio drugo dijete od petero djece. Još kao dječačić pokazao je neobičnu svetost. Pobožna mu je majka usađivala u nježno srce sveti strah pred grijehom i pobožnost prema Majci Božjoj.

Tako pobožno odgojenog Stanka poslali su roditelji sa godinu starijim bratom Pavlom u Beč u isusovački kolegij. Mali je Stanko bio svima uzor: sve je upravo zadivio svojom pobožnošću. Strogo se pridržava o kućnoga reda: u vrijeme šutnje nije progovorio ni riječi. Bio je vanredno strpljiv ustrajan i marljiv. Bio je primljen u Marijinu kongregaciju i tako je još više napredovao u samozataji, svladavanju i obuzdavanju samoga sebe. Stoga su ga već tada držali svecem.

Tri godine je uživao dobrotu isusovačkog konvikta. A kad je car Maksimilijan uzeo zgradu, brat je P vao za oboj cu našao stan u kući jednog pro estanta. S anko je bio primljen još u bratovštinu sv e Barbare koju je veoma štovao. Ispovije o se svaće nedjelje i primao svetu Pri st; kat kad je znao slušati i po sedam sv ih Misa.

Stankova pobožnost nije bila bratu Pavlu po ćudi. On je bio sasvim oprečnog temperamenta. Sa Stankom je postupao nemilo, grdio ga i zlostavljao. Ali se 17-godišnji Stanko nije osvećivao. Nije zazirao ni od najprostijih poslova: redio je Pavlovu postelju, čistio mu odijelo i nastojao ugoditi. Pune dvije godine potrajao je taj mukotrpni život. Tada Stanko teško oboli. U bolesti zaželio je svećenika. Ali toga nije dozvolio vlasnik kuće. Tada sveti mladić živom vjerom prizove u pomoć zaštitnicu sretne smrti svetu Barbaru. Po noći ukaže mu se svetica u pratnji dvaju anđela koji su mu nosili svetu Pričest. Osim toga utješila ga je i Majka Božja koja mu je položila Isusa na postelju da ga Stanko po volji miluje. Marija mu je ujedno naredila da stupi u Družbu Isusovu i ozdravila ga.

Jer je bio plašljive naravi, nije to spočetka nikomu otkrio. Konačno otkrije sve svome duhovniku i zamoli da ga prime u isusovački Red. Ali su se poglvari ustručavali primiti ga bez dozvole njegova oca. Znajući da mu otac neće dozvoliti, Stanko odluči pobjeći u grad Augsburg do isusovačkog provincijala. I zaista, uputi se pješice. Putem je sa nekim prosjakom izmijenio svoje plemićko odijelo da ga brat Pavao, koji je otišao za nestalim Stankom, ne bi prepoznao. Putem je kruh prosjačio i doživio

radi toga velike neprilike.

Mali bjegunac i prosjak sretno stigne u Augsburg. Ali budući da se je o. provincijal, sveti Petar Kanizije, nalazio u gradu Dillingenu, pješak Stanko nastavio je put i tamo. Ovaj ga i u pratnji još dvoji ce isusovaca pošalje u Rim k isusovačkom generalu svetom Franji Borgiji. Sva su troj ica išli na put pješice preko Münchena i Alpa. Nakon mjesec dana stigli su na cilj= u vječni grad. A Stanko u luku svoje sreće.

Kad je otac saznao za bijeg svoga sina, htio ga je pošto poto izvući iz samostana. Poslao je u Rim brata Pavla. da ga odvede. Prošlo je od tada deset mjeseci. Ali je Pavao došao prekasno. Nakon deset mjeseci redovničkog života u novicijatu mladi je novak Stanko već bio zreo za nebo. "Rano umrijevši ispunio je mnogo godina." / Mudr. 4, 13 /. Marija mu je ispunila vruću želju da umre na Njezin blagdan. Preminuo je 15. kolovoza 1 68. Svetim ga je proglasio papa Benedikt XIII 1726. zajedno sa svetim Alojzijem. Blagdan mu se svetkuje 13. studenoga.

"Ne cijene se zasluge po godinama starosti, nego po krepostim ." Te riječi vrijede za sv. Stanislava. Otac nije imao pravo kad je rekao da će Stankov odlazak u redovnike biti rodu na sramotu. Naprotiv, svojim svetim životom Stanko je svoju porodi=

cu uzvisio, proslavio i ovjekovječio. Bio je po riječima pape Urbana VIII "malen mladić, ali veliki svetac."

Kao isusovački novak odlikovao se u velikoj ljubavi prema Bogu i bližnjemu, u pobožnosti prema Majci Božjoj i u junačkoj samozataji. Za rastresenost u molitvi uopće nije znao. Svima je bio na pobudu u poniznosti: premda plemić, vršio je niske službe, dvorio kod stola, meo hodnike, pomagao u kuhinji, nosio najtrošnije odijelo. Divljenja vrijedna bila je njegova blagost. Nikada se nije čulo od njega žučljive, oštre ili uvredljive riječi.

Znao je da prave poniznosti nema bez poslušnosti. Zato je bio spreman da sluša svoje starješine na prvu riječ. Naročito se odlikovao u najljepšoj, u anđeoskoj kreposti svete čistoće. U čast Majci Božjoj skladao je stihove. Poticao je i drugove na pobožnost prema Njoj.

Sveti je Stanislav nebeski Zaštitnik sjemeništaraca. Izmoli od svoga svetog vršnjaka srčanost i spremnost na žrtve, što ih u današnje doba traži od tebe svećeničko zvanje za koje se spremaš.

Promisli: u kojoj ćeš kreposti danas nasljedovati svetoga Stanka? U poniznosti? Ili u blagosti? U čistoći? Kako ciješ svoje zvanje?

14. studenoga

O D G A J A J V O L J U !

"Treba htjeti..., pa da vidiš kud se leti!" kaže pjesnik. Um i volja čine čovjeka čovjekom. Jest, ako hoćeš postići vlast nad sobom, moraš odgojiti volju. Odlučna, odvažna, nepokolebiva volja jest najljepša crta u životu jednog mladića.

"Volenti omnia sunt possibilia", kaže narodna mudrost. Sve je moguće onomu koji hoće. Zato kaže poslovica:"Mächtig ist das Wort: ich will = Snažna je riječ: ja hoću!" Jest, ta riječ ima upravo divovsku snagu. Po njoj nemoguće biva mogućim. Hoću biti strpljiv, hoću biti čist, hoću biti ponizan, poslušan... Ne treba kod toga stiskati šaku! Ne! To se reče sasvim mirno, ali odlučno. "Hoćeš li to učiniti?" "Hoću!" To je riječ puna snage, mladenačke snage kojom se često odlikuju mladići.

Ali u duhovnom životu više puta treba mjesto "hoću" kazati suprotnu riječ "neću". Rekao sam: treba! To znači isto kao "moraš"! Dođe napast koja te mami na grijeh? Tada moraš kazati:"neću!" Đavao te nagovara da nešto ukradeš? Kaži:"neću!" Da slažeš? "neću!" Da pristaneš na nečiste misli? Odbij napast s "neću!" Da se razljutiš? "neću!" Da koga udariš, gurneš? "neću!" Da ideš u zlo društvo? "neću!" Ta riječ u

svoje, u pravo vrijeme, ima veliku moć.

Jest, dragi sjemeništarci! Jer nemamo jake volje, zato najčešće padamo u grijeh. Tu je konačno izvor svih naših pogrešaka. O, da imamo krepku, odlučnu volju! Jednim "hoću" odlučili bismo se za dobro! Jednim odvažnim "neću" mi bismo se riješili napasti i grijeha. Kakova je naša volja, li odlučna ili neodlučna, to se najlakše ustanovi kad dođe napast. Ona prokuša našu volju. Tko ima odlučnu volju, taj će pokazati napasti zube, ako treba i ugrize, i napast neće više biti! Zalajati treba:"neću!"

Mi imamo, doduše, slobodnu volju, ali nemamo odlučne volje. Ali znaj: dvadeseti vijek treba muževnih mladića, treba mladež jake volje! Treba duhovnih velikana. A oni se odlikuju energičnom voljom. Ako želiš da postaneš sposobnim za velika djela što te čekaju, onda moraš postati mladić čelične volje.

I vas, dragi sjemeništarci, čeka budućnost puna velike odgovornosti! Da budete sposobni radnici u vinogradu Gospodnjem, morate već ovdje u sjemeništu svoju volju jačati, krijepiti, disciplinirati, odgajati. Ako nešto vidiš, čuješ, govoriš, činiš što je dobro, tada reci svoj odvažan "hoću!" Ako pak nešto vidiš, čuješ, slušaš, činiš, govoriš što ne valja, tada pak moraš reći onaj prkosni "neću!" I to prije čina, a ne

poslije! Tako ćeš postati gospodar svoje volje i postići vlast nad sobom.

Zapamti i ovo: jaka volja nije prirođeni dar! Odlučnu volju moraš steći, moraš je odgojiti, ozbiljnom borbom izvojevati! Tvoja je volja u tebi kao mala sjemenka. Ako je brižno čuvaš, gojiš i nastojiš da se lijepo razvija, uzrast će čvrsto drvo sa jakim korijenom koje će moći prkositi svim olujama. Ako pak zanemariš, izjest će je crvi, strunut će. Tvoju volju izgrist će tvoje zle sklonosti i pogreške.

U odgajanju svoje volje moraš biti izdržljiv, neprestano raditi oko nje, odgajati sama sebe, stalno se ispravljati i usavršavati. Mnogi se toga boje i plaše. Zato ne postizavaju željenog uspjeha. Njihova je volja nestalna, prevrtljiva kao onaj pjetao na vrhu krova što ga svaki vjetar okreće kako hoće.

Da stečeš jaku volju, moraš se svaki dan vježbati. Snažnu volju ne postizavamo jednom odlukom! Niti jednim "hoću" ili "neću". S vremenom, malenim i čestim vježbama steći ćeš i ti odlučnu volju. Teško je naime odmah pobijediti svoju na zlo sklonu narav.

Prema jednoj japanskoj pripovijesti neki je bogati trgovac naručio u jednog slikara zanimljivu sliku. Slika je trebala predstavljati samo jednog pjetla, ali

što je moguće savršenije. Poslije narudžbe trgovac je čekao više godina. Slikara nije vidio niti što čuo o njemu. Napokon on sam ode slikaru da vidi što je sa slikom. No od slike ne bje još ništa. Slikar ponudi trgovcu da sjedne, a sam se dade na posao. Za četvrt je sata bila slika gotova. Prava umjetnina, dakako. Trgovac je bio oduševljen što će u svojoj kući imati takvu umjetninu. No kad je pitao za račun i čuo ogromnu svotu, trgovac se razljutio i nije htio platiti. Ali slikar mu pokaže gomilu papira što je stajala u sobi, velika kao čovjek. Na svakom je komadu papira bila slika pjetla. Slikar reče trgovcu:"Te sam slike tri godine risao samo da se uvježbam. I samo tom dugom vježbom stekao sam spretnost da sam vam mogao u četvrt sata naslikati tako lijepu i savršenu sliku. Moram dakle primiti i plaću za sve vrijeme koje sam upotrijebio za vježbanje." Trgovac je uvidio da slikar ima pravo i platio je račun.

Upravo je tako s jačanjem naše volje. Godine i godine moramo se vježbati sa svojim "hoću" = "neću" da izgradimo i dotjeramo svoju volju. Ali se ne smijemo preplašiti te zaista teške zadaće. Slikaru je svaka nova slika išla lakše od ruke. Zadnju je sliku već mogao svršiti za četvrt sata. Upravo je tako s odgojem volje! Najteži je

početak. A što se više vježbamo u dobru, to ono lakšim biva! U početku to stoji borbe. Možda ćemo i pasti. Ali se odmah pokaj, ispovjedi i čvrstom voljom u nove borbe i nove pobjede. Jest! Svaki dan vježbaj svoju volju u malim vježbama, pa ćeš steći jaku volju!

Promisli: kakvo je bilo do sada tvoje vježbanje volje? U čem ćeš početi danas da odgojiš odlučnu volju?

\+

\+ +

15. studenoga

D U H O V N A K O Č N I C A

"Misli su srca čovječjega sklone na zlo od mladosti njegove." / 1. Mojs 8, 21 /. I to poradi nesretnoga istočnoga grijeha. Strašne su posljedice grijeha neposlušnosti naših praroditelja. Tu žalosnu baštinu osjeća svaki smrtnik: jedan više, drugi manje. To su zle sklonosti, zla nagnuća, strasti. Ali im čovjek mora postati gospodarom. A da postaneš gospodarom samoga sebe, moraš se svladavati, tj. suzbijati u sebi zle sklonosti. I to već u svojim mladim godinama u kojima si sada. Jer, jao - tebi ako sada popuštaš svojim zlim nagnućima. One će te sasvim omrežiti. Postat ćeš njihov sužanj i rob. Ako ih pak već sada svladavaš, onda blago tebi kroz čitav tvoj budući ži-

vot. Bit ćeš slobodan!

Mislim da je malo što tako potrebno govoriti mladim ljudima kao baš o svladavanju. Jer sada se polažu temelji budućnosti. Sveto pismo to potvrđuje kad kaže: "Mladić vičan svome putu, ne ostavi ga ni kad ostari!" / Priče 22, 6 /. Uspiješ li u ovim svojim mladim godinama odgojiti odlučnu volju, kojom ćeš držati svoja zla nagnuća u zaptu, u "šahu", na uzdama, onda ćeš postati "ein Herz von Erz", čelik karakter. Ako sada to ne postigneš, bit ćeš duševni slabić kroz čitav svoj budući život. Pravi duševni bogalj. Jer strast iz godine u godinu sve više jača... Stoga te molim zbog tvojeg duhovnog dobra: sada se izgrađuj, čeliči svoju volju, svladavaj se, svoje strasti mrtvi i suzbijaj. To ćeš postići vježbom koja se zove: odricanje, samozataja, svladavanje samoga sebe, mrtvenje. Sva je umjetnost duhovnog napretka samo u tom da se znaš svladavati, odricati.

Svladavati se znači: boriti se protiv svojih zlih nagnuća, sklonosti, strasti. Boriti se i ne popuštati. Odricati se znači: odreći se onoga na što strast ili zlo nagnuće tjera; ne predati se onom nagnuću što ga u sebi osjećamo i koje tjera na grijeh.

K svetom Josipu Kafasu došao je mla

dić moleći ga:"Kako ću pobijediti svoje strasti?" Svetac mu odgovori:"Mortificatione." = svladavanjem, samozatajom, odricanjem.

Ali teško je jednom mladiću u tvojim godinama govoriti o svladavanju. Jest! Ništa teže! U tebi se sve budi. Osjećaš ili ćeš još osjetiti u sebi neke porive, strasti, koje znaju katkad biti upravo divlje, bijesne, da ih je teško savladati. Pun si ognja, vatre, inicijative, kritike, itd.

Ipak! Unatoč te konstatacije tvoja je dužnost da se svladavaš. To je čak zapovijed! Isus je to jasnim riječima rekao:"Qui vult post me venire, abneget semetipsum et sequatur me! = Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe, uzme na se križ svoj i tako ide za mnom!" / Mt 16, 24 /. I opet na drugom mjestu:"Regnum coelorum vim patitur" / Mt 11, 12 / Kraljestvo nebesku silu trpi. I "Nasljeduj Krista" kaže:"Tantum proficies quantum sibi vim intuleris!" Toliko ćeš napredovati, koliko budeš sebi silu nanosio! Ta "sila" znači "svladavanje". Gdje nema svladavanja, tamo ne cvate svetost!

Učitelji duhovnog života idu tako dalеko, da mrtvenje smatraju važnim znakom svećeničkog zvanja. Kažu da sjemeništarac koji se ne zna svladavati nema jednoga od važnih znakova zvanja. Jer svećenički je život pun žrtava, odricanja, samoprijegora, svladavanja

Kad smo bili još djeca, rado smo se igrali s pužem koji nosi kućicu na svojim leđima. A puž, kako je poznato, voli pokazivati svoje vitke rogove. Zato djeca s posebnim veseljem dodiruju te njegove pokretne rožiće koje on odmah brižno povuče i sakrije pod tvrdi krov svoje kućice. Kad ih ubrzo ponovo ispruži, djeca opet prstom nastoje udariti puževe pokretljive rožiće. I tako se igraju do mile volje. Puž rogove napolje, a djeca udri po njima...

Slično se i ti moraš ravnati u oz=biljnoj borbi što je već sada, u tim svojim opasnim godinama, vodiš sa svojim strastima. Čim se koja pojavi, čim pokaže rogove, odmah "udri" po rogovima, tj. svladaj se! Puž, strast će za nekoliko časaka sakriti svoje rožiće; ali će ih pomalo opet pokazati. To znači: tu i tamo ćeš se svladati, a tu i tamo se još nećeš znati svladati. Ako si katkad strast svladao, ona će možda mirovati koji sat, koji dan. Ona će se pritajiti. Ali će se opet pojaviti, možda još većom žestinom. I tada je moraš opet po rogovima, tko zna po koji put. Ne popustiti, ne daj joj mira dok je ne svladaš, ne ušutkaš. Tako će ona "crknuti" kao što bi i puž crknuo kad bi ga stalno po rogovima bockao!

Mi, doduše, nećemo nikada biti bez mana i pogrešaka Nećemo ih moći sasvim uni=

štiti. Moramo ih oslabiti! Zato ih ne smije mo pustiti na miru. Između nas i njih vo= di ta je borba. Ali zapamti: dok se bori, dok nisi popustio i predao se, niisi pobi jedan. I ne zaboravi da ovdje vrijedi ona "Principiis obsta!" U početku, čim osjetiš zla sklonost, odmah se svladaj! Jer što je bremza, kočnica kod vlaka, ili autom obila, to je svladavanje u duhovnom životu: ono je duhovna kočnica, koja bremza i ne da da posrnemo u ponor grijeha.

Promisli: kako si se do sada koristio ovom važnom vježbom u odgoju volje? Da li si se svladavao ili predavao valovima svo= jih strasti? Pokaj se što si bio često ta= ko neodlučan. I stvori potrebnu odluku za svoje buduće ravnanje!

\+

\+ +

16. studenoga

ŠTO SVE TREBA SVLADAVATI?

Monah je Tauber jednom išao na šetnju preko livada. U to je naišao na pastira. U= pustio se s njim u razgovor. Zapitao ga je: "Što si ti?" Pastir je odgovorio: "Ja sam kralj." Začudio se monah veoma da jedan pa stir može biti kralj. Stoga ga upita: " A gdje je tvoje kraljestvo?" "U mojem srcu," odgovori pastir. "A gdje su ti podložnici?"

"Moji su podložnici moje strasti. Njima mo ram da zapovijedam," mudro reče pastir. Mo nah Tauber ode dalje misleći: "O, da ima na svijetu više takvih kraljeva! Kad bih i ja bio među njima!"

Dragi sjemeništarci! Svaki od nas zai sta je kralj! Ima svoje kraljestvo i svoje podložnike. Svojim "podložnicima", tj. zlim nagnućima, mora vladati, zapovijedati. To znači: mora se svladavati.

Budući da mi živimo dvostrukim živo= tom: izvanjskim i nutarnjim, i svladavanje naše mora biti unutarnje i izvanjsko. Vanj sko je mrtvenje u tom da zagospodarimo svo jim tijelom i njegovim osjetilima prema zahtjevima vjere i razuma. Temelj svakoj krepostii je svladavanje očiju, sluha, miri sa, okusa i opipa. Mrtviti moramo sad jed= no sad drugo naše osjetilo.

Već je sveti Pavao zapisao: "Osjećam u udovima svojim zakon koji se protivi za= konu mojega duha." / Rimlj 7, 23 /. Zakon, što ga sveti apostol ovdje spominje, jesu zla nagnuća. To su, nažalost, najvjerniji saveznici našega tijela. Oni sjede u našoj vlastitoj kući te vode ljubav s našim tije lom i prave tajne pregovore s njim. Jedva čekaju da grijehu otvore vrata. Lako bi nam bilo kad ne bi bilo tih izdajica u vlasti= toj kući naše duše.

Među tim najopasnijim izdajicama i

saveznicima jesu naše oči. Stoga su baš oči prvo osjetilo što ga moramo svladavati. Oči mrtvimo ustezanjem od grešnih, pogibelj nih, nekorisnih, a koji put i korisnih pogleda. Grešni su u prvom redu hotimični nečisti i nesramežljivi pogledi. Pogibeljni su pogledi koje bez potrebe zadržajemo na predmetima koji nas uzbuđuju. To su npr. izložbeni prozori, knjige, ilustracije, stanovite osobe, slike, predmeti i sve što u tebi podražuje sjetilnost.

Oči su naše veliki dar Božji. Kako sažaljujemo slijepca koji ne može vidjeti ni sunce, ni zvijezde, ni ljepotu ovoga svijeta Božjega! Ali koliko bi puta bilo bolje da smo slijepi i ne vidimo svakojake prostote koje vrijeđaju svetu čistoću. Jer baš kroz oči najčešće ulazi grijeh u našu dušu. Sveti Augustin kaže da je obična procedura grijeha ova: "Visum sequitur cogitatio, cogitationem delectatio, delectationem consensus. = Iz pogleda rađaju se misli, mislima slijedi ugođaj, a ugođaju pristanak." Opravdano veli sveti Bernard: "Prva strelica koja čiste duše pogađa, proba da ih kroz oči." Zaista, često je dovoljan samo jedan neukroćeni pogled, i već je udario grom u tvoju dušu te zapalio u njoj požar, koji je često teško ugasiti. Radi samog jednog neobuzdanog pogleda može u duši nastati moralni nered i velike borbe. Vanjski dakle utisci ulaze u dušu kroz oči!

Živjela neka gospodja koja je kod kuće čuvala veliko blago. Uvijek je savjesno pazila da se ne bi tko nepozvan ušuljao u njezin stan. Odlazeći od kuće pažljivo bi zatvarala i vrata i prozore. Ali jednoga je dana prozor samo pritvorila, jer joj se žurilo. Tu je priliku iskoristio kradljivac koji je vrebao zgodnu priliku. Ušuljao se u stan i ukrao blago.

I sveta je čistoća veliko blago. Treba ga uvijek zaključavati. A naše su oči kao prozor. Ako ne pazimo na njih, ući će kradljivac i ukrasti nam veliko blago. Stoga pazi na oči! Ne možeš imati čistu dušu, ako su oči bestidne. Treba vazda imati oči budne, tj. svladavati ih, da ne budu bludne!

Platonov učenik Trohilus jednom se nalazio na moru. Uhvati ga strašna oluja. Jedva se živ spasio. Čim je došao kući, odmah zatvori oba prozora prema moru, samo da ga ne bi podsjećali na opasnost kojoj je jedva izbjegao. I ti radi slično! Čim nešto vidiš što te smeta, zatvori svoja dva prozora, da se ne bi morao tužiti s prorokom Jeremijem: "Oko mi je ugrabilo dušu!" / Jer 3, 51 /. A Isus nas uči: "Lucerna corporis tui oculus tuus = Oko je svjetiljka tijelu tvojemu " / Mt 6, 22 /.

Ali, svladavanje očiju vanredno je te

ško. Na svakom je uglu toliko stvari koje te mogu smetati. Ne gledaj ono što u tebi pobuđuje zle misli, što te podražuje. Ri=jetki su među nama "hladni i neosjetljivi!"

Zaista, puno energije treba da čovjek u opasnom slučaju bude gospodarom svojih o čiju. Sveti Dominik Savio, 15=godišnji sve tac, priznao je da ga je znala glava bolje ti od napora da svlada svoj pogled. Da, ra doznalost, znatiželjnost je naših očiju ve lika. Opravdana je poljska poslovica: "Zna=tiželjnost jest prva stepenica u pakao."

Ali ravnanja radi zapamti: Osjećati je prirodno, odbijati je zasluženo, prista=ti je grešno! Ako nešto moraš vidjeti ili pogledati, budi miran; samo pazi na to, da nad tim nemaš naslade!

Mrtvenje očiju zovu učitelji duhovnog života "jejunium oculorum = post očiju." Na stoj s česta postiti svojim očima! Moli rado kao kralj David: "Averte oculos meos, ne videant vanitatem = Odvrati oči moje da ne gledaju ispraznost." / Ps 118, 37 /.

Promisli: kako si svladavao svoju zna tiželjnost? Svoje oči? Da li uopće znaš za tvoriti svoja dva prozora pred za tebe opa snim prizorima?

+

+ +

17. studenoga

S V L A D A V A N J E S L U H A

Najplemenitiji dio našega tijela jest glava. Na njoj imamo lice, po kojem se ra=spoznaje čovjek od čovjeka. K licu spadaju oči, usta, nos i uši. To su najvažnija čo=vjekova osjetila. Prije pada naših prarodi=telja sva su naša osjetila bila savršeno u službi duše. Ali poslije grijeha neposluš=nosti nastao je nesklad između duše i tije la. Mudri je Salomon rekao: "Corpus aggra=vat animam! = Tijelo opterećava dušu." /, / Mudr. 9, 15 /. Tijelo sa svojim osjetili ma buni se protiv duše. Baš zato moramo svoja osjetila držati na uzdama, tj. svla=davati ih. Osim očiju moramo mrtviti i svo je uši.

Uši su aparat kojim čujemo i slušamo. I uši su veliki dar Božji. Kako sažaljuje=mo one bijednike koji su gluhi! Ipak, bilo bi često puta bolje da ne čujemo. Jer i kroz uši ulazi puno grijeha u našu dušu. Stoga moramo mrtviti i sluh ne slušajući grešne, pogibeljne i beskorisne razgovore.

A koji su to razgovori pred kojima moramo svladavati svoj sluh? To su obično razgovori protiv svete čistoće, protiv po=glavara i bratske ljubavi. A pogibeljno je nadalje i za našu dušu slušati neštо što

podražuje našu maštu, zle sklonosti i slabosti. Tako mogu biti pogibeljne za našu dušu čak i moderne tekovine 20. vijeka: radio, telefon, televizija, filmovi... jer često znaju negativno djelovati na nas.

Koliko ima mladića koji su izgubili za uvijek blago svete čistoće, runolist mladenačke sreće, baš samo poradi besramnih razgovora svojih drugova. Koliki radi toga kroz cijeli život imaju poteškoće sa svetom čistoćom. Koliko ih je izgubilo svetu vjeru jer su slušali protivjerske razgovore svojih pokvarenih drugova. I posve je razumljivo da ćeš u svoje vrijeme imati i teških napasti ako si i samo jedan put slušao nepristojne razgovore, šale, dosjetke, viceve. Sve štogod čovjek čuje, sve to ostaje podsvijesno u našem pamćenju. Zbog toga nam, prije ili kasnije, dolaze grešne misli.

Otac njemačkog pjesnika Franje Grillparzera pozvao je svoje prijatelje na razonodu. Uzvanici su se prikupili u sobi, u kojoj je učio mladi đak Franjo. Otac je svojim prijateljima nazdravio vinom i rekao: "Veselimo se dok smo zajedno!" Tada jedan od prijatelja doda:"A, postoji li uopće drugi život?" U tom primijetiše gimnazijalca Franju i počeše razgovarati o nečem drugom. Ali je bilo prekasno. Mladi je Grillparzer kasnije priznao da su se očeve riječi i njegova neopreznog prijatelja tako u-

vriježile u njegovo mlado srce, da su mu uzele mladenačku vjeru i mir:"Od onoga dana ja sam brojio najžalosnije dane svoga života."

Kako je, dakle, važno da svladavamo sluh i ne slušamo što prije ili kasnije može štetno djelovati na nas.

Od velike je također važnosti da svladamo svoj sluh, ako nam netko govori protiv poglavara; ako netko kritizira, mrmlja, ogovara ili kleveće. Tako lijepo veli neki svetac:"Onome koji kleveće, đavao sjedi na jeziku; a onome koji sluša, u ušima."

Svladavati moramo svoj sluh i tada, kada nam poglavari zapovijedaju. Više puta teško je slušati! Sjeti se tada da poslušnošću svladavaš svoj sluh! Zato se u tom vježbaj i rado slušaj.

Isto vrijedi za razgovore koji vrijeđaju bratsku ljubav. Svladaj sluh i nemoj slušati takvih razgovora. Posljedice takvih razgovora obično su u tom, da nemamo više povjerenja ili u poglavare ili u svoje drugove, a može doći čak i do mržnje.

Drugi način kako možemo svladavati svoj sluh jest da strpljivo slušamo ako nam netko pripovijeda svoje jade, nevolje i brige. Nama je sve to pripovijedanje dosadno, može da nam se žuri ili nemamo vremena. A mi se tada svladamo i njegovo izlaganje slušamo strpljivo, kao da nas to ne znam kako inte-

resira. To je doduše katkad veoma mučno, a= li baš zato i veoma zasluženo. Međutim, naš će se prijatelj ispričati, izjadati, pa će i njemu biti lakše pri duši.

Odlično svladava i mrtvi svoj sluh tko strpljivo sluša ukore i opomene. To je našoj pokvarenoj naravi veoma neugodno ali potrebno. Zato moraš opomene zaista slušati! A evo kako ih je primao neki pitomac. Kad bi u nečemu pogriješio, poglavar bi ga pozvao k sebi i počeo mu čitati "lekciju". Kad je poglavar "svoje" svršio, upita: "Jesi li razumio?" A pitomac veselo kaže: "Velečasni! Točno 33 gumba imate na reverenci." Mjesto da sluša opomene, on je brojio dugmad na talaru svoga poglavara.

Dakle: slušati i ne ispričavati se = to je veliko svladavanje sluha.

Sluh možeš svladavati i u slučaju ako netko hvali onoga koga ti baš ne voliš. Ti mirno slušaš i ne reagiraš, ne prigovaraš, nego strpljivo "gutaš" za tebe svakako neugodnu, a možda čak i gorku pilulu.

Promisli: kakvo je bilo tvoje ravnanje u svladavanju sluha? Kako si slušao poglavare? Kako si primao opomene? Kako si se vladao ako si čuo nepristojne razgovore? Širokog li polja za dahašnje razmatranje!

+

+ +

18. studenoga

" I S P E C I , P A R E C I !"

Kad svećenik dijeli bolesniku sakramenat svete Pomasti, pòmaže mu svih pet osjetila: oči, uši, nos, usta, ruke i noge. Kod toga obreda moli dragoga Boga da bolesniku oprosti grijehe što ih je počinio tim osjetilima. Kad mu svetim uljem čini križ preko usana, govori: "Ovim svetim pomazanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospodin štogod si sagriješio kušanjem i govorom. Amen." Jezikom, dakle, čovjek griješi kušanjem i govorom, tj. griješi ne samo u hrani, nego i u govoru.

Dar je govora veliki dar Božji što ga među svim stvorovima na zemlji ima samo čovjek. I drugi stvorovi Božji imaju jezik, ali dar govora nemaju. Mi se govorom sporazumijevamo, očitujemo jedan drugomu svoju volju, svoje želje, dogovaramo, molimo, pjevamo ... A to sve činimo malim udom = jezikom! Kako sažaljujemo nijemoga čovjeka koji ne može govoriti! Kako je, dakle, velika nesreća biti nijem!

Iako je dar govora veliki Božji dar, ipak bi često puta bilo bolje da smo nijemi, da ne znamo govoriti. Sveti Jakov apostol uči: "Jezik je malo udo, ali čini mnogo zla." / Jak 3, 6 /. Jest, jezik je pra=

va velesila. On stvara javno mnijenje u dobru i u zlu. Zato se i veli: Jezik je vulkan koji izbacuje iz čovječjeg srca lavu grijeha! To su grijesi jezika: klevetanje, ogovaranje, mrmljanje, laž, kletva... U ustima svojim nosimo strašnog gospodara, jezik! Nema kičme, ali može svakomu čovjeku slomiti kičmu. Stoga je već poganski filozof Zenon rekao:"Imamo dva uha, a jedan jezik: da malo govorimo, a mnogo slušamo."

Što je u srcu, to dolazi na usta po jeziku. Na njemu može dakle biti i jed i med, blagoslov i prokletstvo, već prema tome kako ga čovjek upotrebljava. Poslovica kaže:"I jezik ubije čovjeka." Jest, i riječ ubije čovjeka, jer mu oduzima dobar glas, veselje prema poslu, sreću, a može ga natjerati čak u očaj i u smrt kako se to već toliko puta dogodilo.

Neki je seljak poslao svoga slugu na gradsku tržnicu s nalogom da mu kupi najbolje, što tamo nađe. Sluga je otišao i vratio se sa jednim jezikom u košarici. Tada gospodar pošalje natrag slugu, ali s nalogom da mu kupi što najslabije nađe. Sluga ode i vrati se opet sa jednim jezikom u košarici.

Istina je, i iskustvo uči, da zaista može jezik biti nešto najbolje, ali i nešto najslabije. Stoga je od presudne važnosti da se u govoru svladavamo, da mrtvimo

svoj jezik. U govoru se mrtvimo susteza=njem od zabranjenih, ne pametnih, suvišnih, a koji put i dozvoljenih riječi i govora.

Zabranjene su besramne, bezobrazne, neoprane, dvomislene, zavodljive, oštre i klevetne riječi, laž, itd. Mili Bože! Koliko ima danas toga po svijetu! Koliko se griješi govorom svaki dan i sat! Koliko se to zabranjene robe prodaje djeci, mladeži, a i odraslima. Bilo da je to kletva, psovka, ili ostala šarena roba. Jezik je prava socijalna šiba 20. vijeka! To je prava zaraza, kuga, bolest koja hara čitavim svijetom! Kao silni požar uništavaju bestidne riječi našu modernu mladež i njihove nevine duše. Kao strašna poplava i bujica ruši grijeh klevetanja sve što čovjek radi i gradi. Koliko je zlobe u govoru, u riječima poradi kojih čovjek gubi i izgubi dobar glas, i službu, i kruh, i život! A to sve samo radi toga jer ljudi ne znaju svladavati i obuzdavati svoga jezika. Oh, taj jezik! Koliko zmijskog otrova naokolo uštrca! Koliko mržnje i svađe među ljudima! Jezik je kao nož. Ali nož ubija samo tijelo, a jezik naprotiv i dušu.

Tako je vani u svijetu! A mi, dragi sjemeništarci, dok smo daleko od pokvarenog svijeta, čuvajmo se suvišnih i nepromišljenih i dvoznačnih riječi. Mi barem na taj način svladavajmo svoj govor. Ne=

promišljeno govori onaj koji govori što mu naleti na jezik: on ne misli na to da mu govor bude razborit i pametan.

Izbjegavaj u svojim razgovorima dvoznačne riječi ili doskočice. Samo radi jedne neoprezne riječi mogu nastati u duši onoga koji te sluša teške borbe svake vrsti.

Vježbaj se barem za vrijeme šutnje u umrtvenju svoga jezika. Šutjeti u pravo vrijeme velika je umjetnost. Sveti Bernard kaže:"Teže je šutjeti, nego govoriti." A narodna mudrost veli:"Govoriti je srebro, a šutjeti je zlato!" Razborito šutjeti teže je nego pametno govoriti! Arapska poslovica uči:"Ako govoriš, onda moraju tvoje riječi biti bolje od šutnje." Kako je mudra naša narodna poslovica:"Ispeci, pa reci!" To znači: prije nego nešto kažeš, dobro promisli! Kako spada sol k jelu, tako šutnja k riječi. Tvoja riječ neka bude sa soli začinjena!

I ti se vježbaj u šutnji! Sveci su voljeli malo govoriti da budu sabraniji i sjedinjeniji s Bogom. Ako se budeš svladavao u govoru, izbjeći ćeš mnoge grijehe, jer Sveto pismo kaže:"Griješi, tko puno govori." / Pr 10, 19 /. Sačuvat ćeš mir savjesti i mir s bližnjim. "Tko jezikom ne pogriješi, taj je savršen čovjek!"/Jak 3,2/.

Kod svetog krštenja svećenik ti je stavio sol na jezik i rekao:"Primi sol mu-

drosti!" da bi u životu uvijek mudro i pametno govorio. Stoga se zaista svom snagom svoje mladenačke volje vježbaj u svladavanju jezika.

U ovom razmatranju promisli: kako si se u prošlosti služio svojim jezikom? Jesi li koga oklevetao ili ogovarao? Da li znaš šutjeti u vrijeme šutnje? Možda si sa druvima bezobrazno govorio?

\+

\+ +

19. studenoga

S V L A D A V A N J E O K U S A

Među najvažnije svladavanje, osim očiju i sluha, svakako spada svladavanje okusa. Mrtvenje u hrani sveci nazivlju "abc" duhovnog života. Ovo svladavanje spada među najteža svladavanja. Zašto? Da čovjek sačuva tjelesni život, dao mu je Stvoritelj jaki nagon za hranom. Prirodno je, dakle, da volimo jesti i da tražimo i biramo bolje jelo i piće.

Ali nas, na žalost, svagdanje iskustvo uči da baš u hrani najlakše prekršimo potrebnu mjeru. Uživanje hrane i pića stvara u nama ugodni osjećaj i slast; stoga se tako lako dogodi da prestupimo kod uživanja hrane potrebitu granicu te postanemo proždrljivi i neumjereni u jelu ili piću.

Osnova je Stvoriteljeva:"Ne živimo da jedemo, nego jedemo da živimo." Ali razumni stvorovi Božji na to često zaboravljaju te samo na to gledaju kako bi ugodili svome tijelu. Za njih vrijedi riječ sv. Pavla:"Njihov je bog trbuh." / Fil 3, 19 / Predavaju se neumjerenosti i tako ponizuju svoje čovječje dostojanstvo. Zaboravljaju da je svrha hrane: uzdržati tjelesni život i zdravlje. A zato nisu baš potrebna birana jela i pića. Naprotiv, to se može postići i jednostavnom hranom. To potvrđuju stari pustinjaci prvih kršćanskih vremena koji su doživjeli visoku starost baš radi toga jer su se skromno i umjereno hranili. Liječnici uopće tvrde da neumjerenost u jelu i piću škodi zdravlju. Stoga propisuju za mnoge bolesti post kao najprikladniji lijek. To potvrđuje i Sveto pismo:"S neumjerenosti mnogi su već propali; tko je pak trijezan, produljuje svoj život." /Si-ah 37, 31 /.

Komu nije poznato kako se je hranio arški svetac, župnik Ivan Marija Vianney! Zvao ga je nazivao "krumpirašem" jer se hranio samo krumpirom, što bi ga skuhao za više dana unaprijed. A ipak je doživio lijepu starost. Post još nikomu nije naškodio. A od prenatrpanog želudca mnogi su oboljeli, čak i umrli. Baš kod stola mnogi

gube vlast nad sobom. To su dobro razumjeli već poganski pitagorejci. Oni su se običavali odricati na osebujan način. Stol bi natovorili najbiranijim jelima. Onda bi sjeli k stolu i promatrali ona slasna jela; zatim bi otišli od stola a da nisu ništa okusili! To je bila zaista prekrasna vježba u svladavanju okusa.

A kako ćemo mi kršćani mrtviti svoj okus? Tako, da uzimamo hranu umjereno i u svoje vrijeme. Uzmi hrane koliko trebaš. Jedan treba više, drugi manje. Samo se čuvaj da ti oči ne budu gladnije od želuca.

Kod stola se možeš svladavati tako da hrani ne prigovaraš i ne kritiziraš. Prije II svjetskog rata gradske su gospodje uvijek kritizirale žemlje. Nikad nisu bile zadovoljne; ili su im bile previše pečene ili premalo; uzimale su ih u ruke, isprobavale, stiskale... i prigovarale. A u ratu nije ni takvih bilo. Ima i sjemeništaraca kojima hrana nikad nije po ukusu; ili im se čini premalo kuhana, premalo slana, ili preslana ili ne znam što sve. Može se dogoditi da katkad nije baš nešto po našem ukusu; ali baš tada imaš lijepu priliku, da se svladaš. Stisni zube i ne prigovaraj! Prigovarajući buniš drugove i uvodiš u kuću nezadovoljstvo. Sjemeništarac si, spremaš se za svećenika. Stoga znaj držati vlast nad sobom.

Veliki duh mrtvenja okusa imaju oni koji ne jedu niti piju izvan određenog obroka. Puno su napredovali u svladavanju okusa koji hranu ne izabiru prema onoj Spasiteljevoj:"Jedite što stave pred vas."/Lk 10, 8 /. Takvi zahvalno primaju ono, što dobiju.

Kod stola imaš najljepšu priliku za svladavanje. Tko se znade svladavati kod stola, taj će znati svladavati i druga osjetila. Tko samo gleda da svoje tijelo ugoji, taj će biti sam kriv da će mu tijelo postati buntovnikom. U njemu će se buditi nečisti osjećaji, napasti. Uživati hranu bez odricanja znači gajiti zmiju na svojim grudima. Tko ima uvijek natrpan želudac, tko sebi ništa ne zna uskratiti, taj će teško izbjeći nečiste navale. Tijelo je kao buntovni magarac. Toliko više se buni, koliko ga bolje hraniš. Toma Kempenac uči:"Obuzdavaj proždrljivost i svaku ćeš tjelesnu pohotu lakše obuzdati." "Tko premlad vino pije, ulje na vatru lije," kaže narodna mudrost.

K svladavanju okusa spada i svladavanje mirisa; jer okus često prati miris. Tako se možemo vježbati u svladavanju mirisa npr. kod stola ne svraćajući pažnju na miris jela; ili drugdje ne mirišući cvijeće, ili slatkiše, ili drugo što slično.

"Ah, sve su to sitnice i malenkosti,"

reći ćeš! Jest, sitnice su i malenkosti. Ali za odgoj volje od velikog značenja i važnosti. Time dobivaš vlast nad samim sobom. A to će ti u duhovnom životu kasnije i te kako koristiti. Zato uzmi za životno geslo:"Nulla dies sine linea!" To znači:neka ne prođe niti jedan dan, a da se nisi u nečem svladao!

Promisli i ispitaj se: kako si svladavao svoj okus? U čemu se moraš popraviti?

\+

\+ +

20. studenoga

M R T V E N J E O P I P A

Još jedno osjetilo čovjek mora svladavati, a to je opip. Tim osjetilom možemo ustanoviti da li je nešto tvrdo ili je meko, kakvi su pojedini predmeti. Opip nam je dragi Bog dao da lakše izbjegnemo različite neugodnosti tijela: vrućinu, zimu, bolesti ...

Kao svako osjetilo, i opip može biti za dušu pogibeljan. Zato moramo i njega mrtviti, želimo li sačuvati svetu čistoću. Opip moramo mrtviti ustežući se od svakog nedozvoljenog, pogibeljnog i nekorisnog doticanja prema sebi ili drugima te strpljivo podnoseći bolne osjećaje.

Nedozvoljeno je i grešno svako dotica

nje svoga tijela na mjestima, kojih se čovjek stidi i sam pred sobom, ako je to dotjcanje nepotrebno ili možda čak s nečistom željom i nakanom. Ali radi umirenja savjesti moraš znati da je dozvoljeno ono što je potrebno. Tako npr. kod kupanja, pranja ili čišćenja svoga tijela: što je kod toga potrebno, to mirno obavi, samo nemoj pristati na nečiste podražaje ako bi se kod toga pojavili.

Gr ešno je dalje i nedozvoljeno svako doticanje bez pot ebe i bližnjega svoga sa nečistom željom. ko moramo npr. bolesnika dvoriti, pa mu moramo pomagati, učinimo to sa svetom ozbiljnošću.

Pogibeljno je također polaganje ruku na drugoga,ili naslanjati se na nekoga,ili nekoga grliti,ili ga gladiti, milovati po licu, glavi,ili s nekim se natezati. Ima i redovnika i redovnica koji se niti ne rukuju; ima svećenika koji ne dozvoljavaju da im se ruka poljubi; sve to radi opreza. I međusobni poljupci mogu biti opasni za svetu čistoću i skromnost, pogotovo ako su strastveni. Stoga su se prvi kršćani, kad su u crkvi davali "osculum pacis = poljubac mira", ljubili muškarci međusobno i žene međusobno.

U povijesti pripovijeda se da je rimski car Tito imao prekrasnog jelena. Da ga ne bi netko dirao, dao mu je car na pločicu napisati natpis:"Noli me tangere! Caesaris sum! = Nemoj me dirati! Cezarov sam!" To isto vrijedi za naše tijelo i za tijelo bližnjega. Što sve ne dozvoljavaju sebi neki mladići na paši ili kod kupanja! Jao!

Ovamo spada i mekoputnost u odijevanju i držanju tijela. Odijelo neka ti ne bude previše tijesno, jer to podražuje na sjetilnost; a nije ni zdravo, jer krv ne može pravilno po tijelu kružiti.

I tvoj krevet neka ne bude previše mekan jer te i to podražuje na sjetilnost. Lakše se i puno zdravije spava na tvrdom krevetu. Znaj da i tvoj krevet može biti za tebe svagdanje bojno polje za svetu čistoću. Poslovica veli:"Nemoj gladiti dušek jer je đavao pod njim!" A francuski pisac Payot piše:"Mladić, koji se valja po krevetu u budnom stanju, teško će biti krepostan."

Stoga štuj svoje tijelo i tijelo bližnjega svoga jer je Božje vlasništvo. Ono te opominje:"Noli me tangere! Dei sum!"

I držanje tvoga tijela spada u ovo poglavlje. Sjedi uvijek pristojno! Noge nemoj prekrižiti preko koljena. Ruke nemoj stavljati u džep od hlača; svi moralni odgojitelji odvraćaju mladež od te loše navike.

Izvrsno je mrtvenje opipa kad strpljivo podnosimo vrućinu, umor, zimu, bol i žalost. To već spada u pokorničke vježbe. Petnaest godišnji svetac Dominik Savio htio je

činiti pokoru. Jednoga je dana njegov pre
fekt našao u njegovu krevetu kamenčiće, o
rahove ljuske i komadiće drveta. "Savio! Za
što sve ovo?" zapita ga. "Gospodine, tá
znadete, što kaže Sveto pismo: tko ne čini
pokore, neće se spasiti."

Bilo je u zimsko doba. Sveti Ivan Bo
sko došao je u spavaonicu i primijetio da
Dominik sav dršće od zime. "Kako, Domini=
če? Hoćeš li da se smrzneš?" upita ga sve
tac. "Ne, neću se smrzniti. Isus u štalici
nije ni toliko imao na sebi." reče mali
svetac u namjeri da se nekako opravda pre
don Boskom. "Slušaj, Dominiče! Zabranjujem
ti svako mrtvenje bez moje dozvole. Tvoja
pokora neka bude u tom da strpljivo podna=
šaš uvrede, zimu, bolest i druge neugodno=
sti. To prikaži Bogu, pa ćeš imati zasluga
za nebo." I Dominik se držao primljenih u=
puta. U zimsko doba imao je strašne ozebli
ne na prstima koje su ga svrbile. Ali je
on sve to strpljivo podnašao. Još bi ih i
lom probadao da više trpi. Zaista, heroj=
ski mladić!

Ali ti ne smiješ bez dozvole svoga i=
spovjednika, odnosno o. duhovnika, činiti
nikakvih neobičnih pokorničkih vježbi.

Promisli: kako si svladavao osjetilo
opipa prema sebi, prema drugima? U čemu
ćeš se svladavati ubuduće?

\+ + +

21. studenoga

TELEFONSKA CENTRALA

Sva su naša osjetila automatski pove=
zana telefonskom centralom u našoj glavi,
mozgom. Sve se tamo automatski zabilježi i
odmah javlja naprijed našim unutarnjim spo
sobnostima duše. Unutarnje sposobnosti na=
še duše jesu: razum, volja, pamet, mašta i
osjetne požude. Te nutarnje duševne snage
imaju veliki utjecaj na nas. Stoga moramo
nastojati da ih dobijemo u svoju vlast i
da također njima zagospodarimo.

Čovječja je narav pokvarena istočnim
grijehom i našim osobnim pogreškama koje
smo navukli na sebe tokom našega životnog
putovanja. Naša je narav izranjena, pa se
želi služiti tim duševnim moćima. Potrebno
je zato, da te naše nutarnje moći ili spo=
sobnosti uskladimo s voljom Božjom. A da
to uspijemo, moramo i njih držati na uzdi,
tj. moramo ih svladavati.

Mi živimo dvostrukim životom: vanj=
skim koji se primjećuje izvana, i nutar=
njim koji ostaje u nama, ali ga izvana po=
kazujemo svojim činima. Stoga mora i mrtve
nje biti dvostruko: vanjsko i nutarnje. O
prvom smo dosta do sada razmatrali. Sada
razmišljajmo još o nutarnjem svladavanju
pa ćemo uz pomoć Božju iščupati korijenje

naših mana te očistiti duševne sposobnosti i obnoviti ih. One imaju odlučnu ulogu u sticanju ljubavi prema Bogu.

Svladavanje vanjskih osjetila za duhovni je život od presudne važnosti i potrebe. Ali je još puno važnije i potrebnije unutrašnje mrtvenje. Nutarnje moći naše duše imaju na vanjska osjetila veliki utjecaj: one kao da njima zapovijedaju da li se treba suprotstaviti i odbiti ih, ili im se predati, popustiti.

Sva je veličina čovjeka i njegove duše da se znade pravilno ravnati, da znade gospodariti svojim razumom, pameću, maštom i voljom. Ali svladavanje tih unutrašnjih sposobnosti naše duše puno je teže nego li mrtvenje onih vanjskih osjetila.

Kod mrtvenja nutranjih moći naše duše dolazi na prvo mjesto naš razum. To je veliki dar Božji najodličnijem stvoru, čovjeku. Samo se razumom izdiže čovjek nad životinjom. Razum bi morao biti diktator koji zapovijeda volji da mrtvi zle sklonosti, strasti. Ali je istočnim grijehom baš razum izranjen, bolestan, i svoju slabost ne vidi. Zato čovjek smatra sam sebe najpametnijim, najuviđavnijim, najrazboritijim. Ima i svetih duša, koje su uspjele izliječiti sve bolesti duše, ali ove nikako. Veoma je dakle važno za duhovni napredak, da svladavamo svoju duševnu sposobnost = razum!

Ali kako da mrtvimo razum? Tako, da uporno i tvrdoglavo ne ostajemo u svome mišljenju i nazorima; da svoga bližnjega nepromišljeno ne sudimo; da se borimo protiv grešne rastresenosti u molitvi itd.

Da moramo mrtviti svoje mišljenje i svoje nazore, to je jasno iz svagdanjeg iskustva. Koliko puta dođe do svađe, čak i do mržnje među ljudima, i među najboljim prijateljima, samo poradi toga jer se jedan ili drugi tvrdoglavo drži svoga mnijenja ili svojih nazora. Tvrdoglavost često puta čovjeka zaslijepi = kao da on jedini ima pravo, a svi drugi krivo.

Najprije se uvjeri da i drugi nešto znaju, da i drugi mogu imati pravo, a ne samo ti. Slobodno kaži svoje mišljenje o nekoj stvari; ali se nemoj držati svoga mnijenja kao "pijan plota". Lijepo i mirno saslušaj mišljenje svoga bližnjega, razmotri dokaze i razloge jednoga i drugoga pak ćeš uvidjeti tko ima pravo. I ako tvoj bližnji ostane kod svoga, onda ti popusti pro bono pacis = radi mira, ako stvar nije važna. U sporednim stvarima bolje je popustiti tuđem mišljenju, pače i onda kad vidimo da je naše mnijenje pametnije; samo da sačuvamo mir s bližnjim. Možda će se konačno i on sam prije ili kasnije uvjeriti da nije imao pravo, pa će tada to priznanje tebi biti u čast. Držimo se one narodne mu-

drosti:"Pametniji popušta!" Ako je pak stvar važna i bližnji ostaje tvrdokoran u svojoj zabludi te neće da popusti, onda ga pusti na miru i moli za nj.

Silno je pogibeljna tvrdoglavost u pitanjima vjere. Ima naime vjerskih istina kojih ne možemo razumjeti jer su vjerske tajne. Ali je čovjek takav, da hoće baš sve otkriti i razumjeti. I ako koju vjersku istinu ne shvaća, može u svojoj tvrdoglavosti pasti čak u krivovjerje. Tu treba samo poniznosti, svoj razum podvrgnuti auktoritetu Božjemu, jer Bog je Istina koja ne može prevariti ni prevaren biti.

Svoj razum i svoje mišljenje moramo mrtviti i u pogledu starješinskih naredaba. Ako poglavari nešto naređuju, ti smiješ iznijeti svoje mišljenje. Ali ako poglavari ipak ostanu kod svoga, ti svladaj svoj razum i podvrgni ga mišljenju poglavara iako ti se čini da se zabunio.

Promisli: kako si svladavao svoj razum? Nisi li se tvrdokorno držao svoga mišljenja? Jesi li kada znao popustiti?

+

\+ +

22. studenoga

R A Z U M , M A Š T A I V O L J A

Svoj razum svladavamo i tako da drzovito ne sudimo svoga bližnjega. Drzovito sudi tko bez dovoljna razloga i stalnih dokaza misli ili govori zlo o bližnjemu. Osobito o osobama prema kojima nismo najbolje raspoloženi. Ako naime nekoga mrzimo, ili prijekim okom gledamo, taj nam neće omiliti ni ugoditi ako nam i najbolje čini. Uvijek ćemo nešto naći što se nama ne sviđa, čemu ćemo prigovarati ili kritizirati. Koliko imamo u takvom slučaju prilike da mrtvimo svoj razum! Da ne sudimo preoštro, da ne kritiziramo, da se ne predajemo krivim sudovima ili predrasudama kada već unaprijed osjećamo neku odvratnost prema nekoj osobi.

Ne stvarajmo sud o bližnjemu iz jedne same njegove pogreške. Možda je imao nesreću i taj jedanput pogriješio. Znajmo ispričati i ljudske slabosti. Ako pak bližnjega nikako ne možemo ispričati, nastojmo mu barem priznati dobru namjeru. Koliko bi bilo manje grijeha protiv bratske ljubavi, kad ljudi ne bi tako naglo sudili. Isus uči: "Nemojte suditi da ne budete suđeni!" /Mt 7, 1 /.

Razum mrtvimo i kad se borimo pro=

tiv rastresenosti u molitvi. Rastresenost je hotimična ili nehotimična. Hotimična je kad se Bogu molimo hotimice rastreseni, tj. usne mičemo, ali smo hotimice mislima sasvim drugdje. Svijesni smo toga, ali se ne borimo protiv toga, ništa ne poduzimamo da bismo rastresenost otjerali i bili sabrani. Takova je rastresenost grešna.

Ako se pak borimo protiv rastresenosti i nastojimo se sabrati čim postanemo svijesni svoje rastresenosti, onda je to nehotimična rastresenost i ona nije grijeh. Ali smo dužni odbijati nepotrebne misli stalno, tj. uvijek. Mi na taj način svladavamo svoj razum, i ta je borba zaslužna kod Boga. Naša je molitva u takvom slučaju čak i dobra i Bogu ugodna.

Mašta kao i sve duševne moći veliki je dar Božji. Ona nam može u jedan čas donijeti najljepše prizore iz života i prirode, a također i iz vjerskog područja. Neki ljudi imaju upravo bujnu fantaziju ili maštu. Uz pomoć te duševne sposobnosti stvorili su veliki umovi besmrtna djela: palače, crkve, kipove, slike, pjesme, romane itd. Uz pomoć razuma, pameti i mašte napredovala je također moderna tehnika. Upravo se čudimo i divimo što je sve ljudska pamet pronašla i izmislila u toku povijesti. Pogotovo danas u 20. vijeku! Radio, film, telefon, televizija, sateliti, avioni, atomska energija. O

kako je velik i mudar Bog koji je čovjeku dao razum da može stvarati još veća i veličajnija djela!

Ali usprkos te pozitivne konstatacije moramo iz svagdanjeg iskustva priznati da nas i mašta može često puta prevariti i zavesti u zlo. Stoga moramo i maštu mrtviti čuvajući se grešnih, pogibeljnih i isprazних misli, svraćajući ih na korisne i spasonosne stvari.

Grešne su i neuredne misli npr. nečiste misli, slike i predodžbe. Iznenada, sam ne znaš kada, pojave se u tvojoj mašti besramne slike i misli. To samo po sebi još nije zlo: to je samo ponuda na grijeb. Ali od tebe ovisi hoćeš li tu ponudu prihvatiti ili odbiti. Ako svijesno takve misli voliš i nećeš da ih odbiješ, nego se u njima hotimice zadržavaš i naslađuješ, onda su takve misli grijeh. Ali dok ih odbijaš i ne mariš za njih, tako dugo nema ni najmanjega grijeha. Dakle, ravnanja radi znaj: ako ti takve misli dođu na pamet, ti se mirno rastresi, počni drugo misliti, počni moliti ili ponavljati strelovite molitvice i budi miran jer nemaš niti najmanjega grijeha. Ako bi se takve misli opet i opet vratile, a ti ih opet i opet stalno ali mirno odbijaj, preziri. Te su misli često puta strašno nasilne. Nemoj se zbog toga ništa uznemirivati, nego

ih mirno odbij, ali odlučno! Nemoj popuštati. Jer čim malo popustiš, one će te nadvladati.

Čuvaj se i toga da se ne predaješ sanjarenju ili maštanju. Prema mislima se moraš ravnati kao prema muhama: treba ih otjerati, prezirati, skrenuti misli na druge dobre stvari, pak će one neuredne misli same iščeznuti. Iako bi opet pokušale da prodru u tvoju glavu, opet ih otjeraj. To dođe košta muke i napora, ali je zaslužno.

Osim razuma dao je Stvoritelj čovjeku još jedan dar: slobodnu volju. To je najveći dar Božji, a i najstrašniji! Kad čovjek ne bi imao slobodne volje, ne bi bilo grijeha, ne bi bilo ni pakla! Tada se, naime, čovjek ne bi mogao slobodno odlučiti za grijeh, to jest protiv volje Božje. Ali tada ne bi ni zasluga bilo!

Kod naših praroditelja bila je volja u skladu s voljom Božjom. Ali poslije istočnoga grijeha nastalo je poremećenje u našoj volji. Svi osjećamo u sebi neku sklonost buniti se, protiviti se, ne slušati, nego samo zapovijedati. Osjećamo u sebi oholost, sebeljublje, tvrdoglavost u mišljenju i odlučivanju, precjenjivanje samoga sebe. Ukratko: osjećamo u sebi nered u volji!

Čovjek može, kako nas svagdanje iskustvo uči, zloupotrebiti i svoju volju i ne slušati. Već je sveti Ignacije rekao:

"Od sto duhovnih osoba više od 90 živi po svojoj glavi!" To je upravo porazna konstatacija!

Ako dakle hoćemo svoju volju uskladiti s voljom Božjom, moramo i volju mrtviti, svladavati. A mrtvimo svoju volju tako da je podlažemo volji svojih poglavara, to jest da rado slušamo! Jer po volji poglavara javlja se sveta volja Božja. Isus nas jasno uči: "Tko vas sluša, mene sluša."

Promisli: jesi li sudio svoga bližnjega? Kako si se borio protiv rastresenosti? Kako si svladavao svoju maštu? Kako si bio poslušan? Koliko materijala za razmatranje!

+

+ +

23. studenoga

KAKO ĆU SE SVLADAVATI?

Svladavanje samoga sebe najljepša je vježba u odgoju volje. Da, naime, odgojiš jaku volju, moraš čak i nju svladavati ne smiješ dozvoliti sebi sve što baš hoćeš ili želiš. Čak i to nastoj postići, da se katkad svladaš i u dozvoljenim stvarima. U stvarima, koje nisu grijeh. Npr. netko uđe u sobu, učionicu ili kapelicu, gdje se i ti nalaziš. Bilo bi sasvim prirodno da podigneš svoju glavu i pogledaš, tko je ušao. Pa slobodno bi i bez grijeha mogao pogleda-

ti. Ali ti se ipak svladaš i ne pogledaš. Time jačaš svoju volju.

Ili: u zraku zuji avion. Ti čuješ. Jebe vuče znatiželja da ga vidiš. I slobodno bi mogao pogledati i vidjeti. To ne bi bio grijeh. Ali svladavši svoju radoznalost, ti vježbaš i čeličiš svoju volju. Postaješ njezinim gospodarom.

Na ulici si, na šetnji. Primjetio si u izlogu ili na ulici nešto zanimljivo. Znatiželja te vuče da to vidiš. I slobodno bi mogao. Ali ne ćeš. Želiš biti gospodarom svoje volje, gospodarom samoga sebe, svojih očiju. Time odgajaš svoju volju.

Ili baš imaš nešto na vrhu jezika. Nešto vrlo interesantno, novo, koju vijest, dosjetku, šalu... Tako bi je rado kazao svojim drugovima. I zašto je ne bi kazao kad nije griješna? Iako te jezik svrbi, ti šutiš. I to samo zato da se vježbaš u svladavanju samoga sebe, u odgoju svoje volje.

Takvih prilika i zgodica imaš svaki dan na stotine. Da se vježbaš u onom "Hoću" i "Neću"! Takvo je vježbanje za odgoj volje od neprocjenljive važnosti. Ako naime znaš sebi uskratiti takve sitnice i malenkosti u dozvoljenim stvarima i stvarčicama, ti ćeš na taj način odgojiti tako snažnu i jaku volju, da ćeš se moći svladati i u nedozvoljenim stvarima, u grešnim prilikama, pogledima i djelima. Tako ćeš malim i neznat-

nim svladavanjima postati čovjek čelične volje kakvih treba danas 20. vijek. Danas mogu nešto postići samo ljudi odlučne volje. Ljudi slabe volje, mlitavci, neodlučni, mekušci nikome ne trebaju.

Sad valjda razumiješ zašto smo tako dugo razmatrali o mrtvenju u raznim oblicima. Baš je odricanje, svladavanje samoga sebe "škola za jačanje volje". A okrijepiti volju, to je u tvojim godinama najzamašniji posao! Znaj, da baš mrtvenjem dajemo duši krila. Svladavanjem svojih sklonosti postaješ slobodan! slobodan od okova u koje te hoće da okuju strasti. Ugađati strastima, to nije sloboda. To je, naprotiv, najgore ropstvo, prava duhovna tiranija. Jedan je svećenik priznao: "Čitav sam život pokvario jer se u mladosti nisam svladavao!"

Svladavati se u početku je zaista teško! To je upravo junaštvo. Ali što se više svladavaš, što se više u tom vježbaš, to ide sve lakše. Treba samo odlučne volje i pomoći Božje. A Bog svoju pomoć daje svakomu kad vidi da on sam hoće.

Svetomu Tomi Akvinskom pisala je sestra što bi trebala činiti da postane sveta. Sveti joj je brat odgovorio samo ove riječi: "Si vis! = Ako hoćeš!" Dakle samo to! Odvažna volja. Ne treba za to stiskati šaku i vikati: "Hoću! Neću!" Ne, nego sasvim mirno, ali odlučno! Kada te davao napastu-

je, mirno ali odvažno reci sebi: "Ja grije=
ha neću!" I nemoj pristati, nego mirno i od
lučno odbij napast!

Neki je svećenik svojim odraslim mla=
dićima govorio o odgoju volje. Oduševljavao
ih je za tu tako važnu vježbu. Kad je bio u
najvećem oduševljenju, tada ih iznenada u=
pita: "Čujte, dragi moji mladići! Što biste
htjeli biti: ili jahač, ili ždrijebe?" Glas
no su se nasmijali i jednoglasno viknuli:
"Jahač!" Jest, sada i ti moraš pokazati što
ćeš u životu biti: ili jahač, koji će na uz
dama držati svoja zla nagnuća, ili pak mož=
da ždrijebe, konj, tj. slabić, kojim će
strasti vitlati po miloj volji. Nemoj da bi
strasti tebe "jahale", jer jao onda tebi! O=
ne će te strovaliti u ponor, u propast.

Svladavaj se, odgajaj volju sada dok
si mlad da zle sklonosti u tebi ne ojačaju.
Sada će ti taj posao biti puno lakši nego u
starosti. Kao što sebe nosiš kudagod ideš,
tako nosiš sa sobom i svoja nagnuća. Stoga
svladavaj svoja osjetila i svoje duševne
sposobnosti na svakom koraku, svakom zgo=
dom. Ne ćeš li ti svladati njih, svladat će
one tebe. A onda jao tebi!

Promisli: kako si se svladavao? Što si
u pogledu svojih zlih sklonosti: ili jahač
ili možda...? Ponizi se pred Bogom! Pokaj
se radi svoje neodlučnosti. Stvori potreb=
nu odluku za budućnost!

24. studenoga

K I P A R I K R O T I T E L J

Prije desetak godina ušao sam u ate=
lje, tj. u radionicu kipara Tine Kosa u
Ljubljani. Imao je narudžbu, da iskleše ve
liki kip Marije Pomoćnice za salezijanski
zavod u Bratislavi. Pred njim je stajalo
kao balvan jedno debelo drvo. Kiparski maj
stor stajao je pred tim neobrađenim stab=
lom. U desnoj je ruci držao čekić, a u li=
jevoj oštro dlijeto. Čekićem je udarao po
dlijetu i kidao komadiće drveta. Trijeske
su samo frcale od one drvene mase. Već se
moglo raspoznati da kipar=umjetnik misli
izraditi kip. To su bile tek glavne kontu=
re ili glavni potezi, zarezi. Ali je umjet
nik svaki dan usavršavao svoju umjetninu;
sve jasnije se očitovalo da će to biti kip
Majke Božje s Djetetom Isusom u naručju. Ko
načno je čekićem i dlijetom na tri metra
visokom kipu isklesavao sve finije, preciz
nije poteze, dok nije kip postao prava um=
jetnina koja je mogla biti postavljena u
kući Božjoj.

Dragi sjemeništarci! I vi ste, svaki
od vas, takav kipar, umjetnik. I vi izdje=
lujete veliku umjetninu: samoga sebe, svo=
ju dušu! Koliki je to posao! Čekićem i dli
jetom, tj. svojim svladavanjem moraš radi=

ti sam nad sobom. Sad otkineš nešto od ne=obrađenoga i hrapavog temperamenta, odnosno od zle sklonosti, drugi put opet nešto. Najprije ono što je grubo, onda pojedine detalje, dok ne budeš isklesani kip Božji, umjetnina Božja, vrijedna da stoji na oltaru. I to je sada tvoj posao u ovim tvojim mladim godinama. Ti se moraš izgrađivati, oblikovati; svaki dan nešto otkinuti od svojih grešnih navika da izgradiš od sebe i u sebi Isusa: poniznoga, poslušnoga, čistoga, siromašnoga, požrtvovnoga, karakternoga Isusa.

Ali zato treba energije, odlučne i od važne i čvrste volje sa tvoje strane, kao i pomoći Božje. A pomoć Božja dobiva se s molitvom! Zato na koljena! Priznaj svoju nemoć, sklopi ruke i moli za pomoć!

Opat jednog starog samostana zapitao je na večer nekog od svojih redovnika:"Što si sve danas uradio?" "Ah, odgovorio je brat, toliko imam posla svaki dan da ga ne bih mogao bez pomoći Božje svršiti. Moram ukrotiti dva sokola, zadržati dva jelena, svladavati dva jastreba, pobijediti zmiju, suzbiti medvjeda i njegovati jednog bolesnika." "Što to govoriš?" nasmije se opat, takovih životinja nema nigdje u samostanu." "A, ipak je tako," odgovori redovnik. "Dva jastreba su dvije moje ruke; treba da ih svladam i primoram na posao i dobra djela. Dva jelena, to su moje noge. Treba da ih susprežem da me na zlo ne odvedu. Dva su sokola moja dva oka; na njih moram uvijek paziti da ništa grešna ne gledaju. Zmija je moj jezik; moram ga držati na uzdi da uzaludd i grešno ne brblja, Medvjed je moje srce; treba da se neprestano borim protiv njegovog samoljublja i taštine. A bolesnik je cijelo moje tijelo koje moram čuvati da ga ne shrva sjetilnost.

To je bio redovnik=krotitelj zvijeri. Takav krotitelj zvijeri moraš postati, odnosno moraš biti također i ti. I ti nosiš, osjećao ili ne, u sebi zvijer koja sada možda još spava u tebi. Ali će se prije ili kasnije probuditi. Moraš tu zvijer ukrotiti! Svladavati moraš svaki dan dva sokola, svoje oči; svladavati dva jelena, svoje noge, da ne stupiš u grijeh; svladavati dva jastreba, svoje ruke, da njima ne griješiš; pobjeđivati zmiju, svoj jezik, da njime ne griješiš; boriti se s medvjedom i paziti na bolesnika. Ukratko: zauzdavati samoga sebe. Koliki je to posao u tvojim Herkulovim godinama! Priznati moraš i ti, poput onog redovnika, da je taj posao toliko težak i naporan da ga bez pomoći Božje ne možeš obaviti.

U Novom Mestu nad ulazom župskog dvora u kamen je graviran natpis:"Deo, sibi et posteris." Graditelj je htio kazati da

tu zgradu hoće postaviti na veću slavu Božju, sebi i svojim potomcima za odmor. I ti živiš sebi da spasiš dušu svoju. Živiš Bogu koji te je za sebe stvorio da k njemu dođeš. A živiš i za svoje potomstvo, duhovno, dakako! To su oni koje će ti Providnost Božja povjeriti u vodstvo. Oni te čekaju da ih vodiš. Domovina čeka na tebe i računa s tobom. Čeka te i Crkva kojoj ćeš posvetiti svoje sile i sposobnosti. Ali... znaj! Toliko ćeš kao radnik vrijediti, koliko se budeš znao svladavati. Sveti je Ivan Bosko rekao:"Svladavanje je prva krepost Isusovih učenika!" Malim svladavanjima pridobivamo revnost u molitvi, pobjeđujemo tjelesne napasti, a krepost slavi pobjedu. Da, ali zato se traži jakost!

Promisli: u čemu ćeš se danas svladavati? U čemu ti zadaje borbe zvijer u tebi? Kako ćeš je ukrotiti?

\+

\+ +

25. studenoga

ZAVIST = HRVATSKI " JAL "

Sveti pisac u I knjizi kraljeva pripovijeda kako je mladi David pobijedio gorostasa Golijata i s njim zajedno izraelskog neprijatelja Filistejce. I kad se David vraćao kući s bojnog polja, žene iz svih

gradova izidoše pred kralja Saula. Veselo su pjevale i plesale, radosno uzvikivale i udarale u cimbale. Pjevale su:"Savao ih je pobijedio tisuću a David deset tisuća!"Kad je kralj Savao čuo to pjevanje, razljutio se veoma. Naime, poradi zavisti ono mu pjevanje nije godilo. Rekao je:"Davidu daju deset tisuća, a meni samo jednu; preostaje mu još samo kraljestvo." Od onoga dana Savao je nerado gledao Davida; htio ga je nekoliko puta čak probosti kopljem... Ali David izbjegne opasnost. / I. Kr. 18, 6 /.

Zavist! Jal! Kako je to zlo uzelo maha u svijetu! Skoro nema čovjeka, koji ne bi od te bolesti bolovao. I malo dijete kada gleda kako majka miluje drugoga, već i sjeća u srcu zavist. Čak ni svećenički stalež nije imun od te strasti, nije zaštićen od te zaraze ; zato se i kaže:Invidia clericalis.

Od jala često susjed "uskipi" bijesom nad svojim susjedom koji ima više nego on. A više ima, jer je radišniji i štedljiviji. Zar nam ne prođe "nož kroz srce" kad netko u našoj prisutnosti pohvali osobu koju mrzimo? Ako je tvome drugu sreća poslužila pa je u školi bolje odgovarao, kao da se nad tobom nadvila crna oblačina! Takav je tada u tvom srcu osjećaj! Ako je tvome drugu uspjelo kod igre, nisi li osjetio neku neugodnost, zavist?

Na stotinu i hiljadu načina javlja se ta pošast u ljudskom društvu. Da nam je samo poći na sud, pa dobro ispregledati sve one spise, nagomilane i naslagane po prašnim policama sudskih kancelarija, tada bismo istom shvatili što učini jal, na daleko poznati jal! Tamo u onim prašnjavim aktima čita se nesreća tolikih obitelji koje su postale žrtve zavisti; tolikih seljaka koji su dali i posljednju junicu samo da bi satrli svoga bližnjega. Čak i rođenog brata! I to samo zato jer je bio vredniji, bolji, imućniji od njega. Ljudi se vole tužakati. A to ruši i obitelji, i kuće, i posjed, i imanje... Oh, taj nesretni jal!

Zavidnom čovjeku ne zapovijeda Bog nego strast. Vjera nas uči da je Bog naš Otac, koji nas, svoju djecu, sve jednako i ljubi kao što je za sve podjednako i umro. Vjera nas uči da je taj naš nebeski Otac beskrajno dobar i pravedan. Štogod on učini, sve dobro učini, pa i kad se nama ne svidi, kad to ne razumijemo. Zato mi nemamo pravo da Njemu sudimo! Ni onda, recimo, kad jednomu daje veću pamet da lakše uči i pamti drugomu pak da uči teže, ili da je čak ograničenih sposobnosti. Ne smijemo biti jalni što je nekomu dao pet talenata, a drugomu tek jedan, jednomu bolji uspjeh u radu a drugomu lošiji... Zašto je jednomu dao zdravlje, a drugomu nije, itd.

Ako bi i tebe u takvim slučajevima napala crna zavist, imaj tada naumu: da komu je Bog više dao, da će od njega više i tražiti. A tebe, kome je Bog dao više darova, pita sveti Pavao: "Što se hvališ, kao da nisi primio?" / 1 Kor. 4, 7 /. Znaj da su to darovi Božji. Ako ti je dakle Bog dao veću pamet, bistrinu, znaj da taj dar Božji ne smiješ zloupotrebiti.

Možda je i tebi dobri Bog dao iste ili slične darove. Je si li ih korisno upotrebio? Možda ti je dao sposobnosti za učenje kao i tvome drugu kome zavidiš. Ali je on njegovao primljene darove, pljunuo u šake, zasukao rukave te radio kao crv dok si ti tratio vrijeme u besposlici i ljenčario? Zašto bi mu dakle zavidio na uspjehu, kad si ti sam kriv svome neuspjehu!

Zavist je velika opačina, koja se protivi ljubavi prema bližnjemu. Zavidnik se raduje tuđem zlu, a žalosti tuđemu dobru što je grijeh protiv ljubavi. Sveti nas Pavao uči: "Ljubav ne zavidi!" / 1 Kor. 13, 4 /. Sam Isus u priči o radnicima uči nas da ne smijemo biti zavidni: "Zar si ti zavidan, što sam ja dobar?" / Mat. 20, 15 /. A sveti Pavao kaže da oni koji su zavidni, neće unići u kraljestvo nebesko. / Gal. 5, 21 /. A zašto ne? Zato, jer zavist tjera čovjeka da krivičnim putem

steče sebi ono što ne može dozvoljenim putem.

Sveti Vinko Paulanski veli: "Kao što voda ugasi vatru, tako zavist zgasne ljubav."

Ne ubraja se zavist bez razloga među sedam glavnih grijeha; njima je na čelu oholost. I zavisti je oholost korijen. Sveti Augustin veli: "Oholost je majka zavisti; nemoguće je da oholica ne bude ujedno i zavidan."

Zavist je kao glavni grijeh izvor tolikim drugim grijesima. Zašto je Kain ubio svoga brata Abela? Iz zavisti! "Jer su njegova djela bila zla, a djela njegova brata pravedna." / 1 Iv. 3, 12 /. Zašto je Ezau smrtno zamrzio svoga brata Jakova? Iz zavisti, poradi blagoslova što ga je Jakovu dao otac njihov. Zašto su Jakovljevi sinovi prodali svoga brata Josipa u Misir? Iz zavisti! Jer su vidjeli da ga otac više voli nego njih. A više ga je volio jer je bio bolji. Tko je Isusa doveo pred Pilata? Zavist, i samo zavist! Zar ne veli Sveto pismo da je Pilat znao da su ga iz zavisti predali? Narod je sav išao za Isusom; a to je farizejima bilo krivo. Zato Ga krivo optužiše i osudiše.

Svladavaj, dakle, u sebi svaku zavist, jal, čim ga u srcu osjetiš. Sveti Pavao opominje: "Ne zavidite jedan drugo-

mu." / Gal. 5, 26 /. A sveti Petar: "Odbacite svaku zloću i svaku lukavštinu, licemjerje, zavist." / 1 Petr. 2, 1 /.

Kad su učenici sv. Ivana Krstitelja vidjeli, da su ljudi napuštali njihova učitelja te pošli za Isusom, osjetili su zavist: "Rabbi, eno onaj, koji je bio s tobom s onu stranu Jordana, i komu si ti u prilog svjedočio, krsti, i svi idu k njemu." Ali ih je učitelj lijepo poučio: "On mora rasti, a ja se umanjivati." / Iv. 3, 30 /. Sveti je Ivan Krstitelj bioponizan te se nije dao zavesti od zavidnih učenika. Tako i ti! Budi ponizan i ne daj da ti zavist osvoji srce. Moli za onoga prema kome osjećaš zavist. To je najbolji lijek protiv zavisti.

Promisli: da li možda i ti osjećaš u sebi zavist sada poslije svršenog tromjesečja, kad si čuo ocjene u školi? Kako ćeš suzbijati u sebi ovu griješku?

+

\+ +

26. studenoga

SVETI IVAN BERCHMANS

"Rano svršivši ipak je živio mnogo godina." / Mudr. 4, 13 / Tim riječima Sv. pisma možemo ocrtati život današnjeg svečara sv. Ivana Berchmansa.

Zavičaj mu je bio mali provincijalni grad Diest, u brabantskoj pokrajini kraljevine Belgije. Rodio se u subotu 13. ožujka 1599. kao prvorođenac siromašnih roditelja. Otac mu je Ivan bio kožar. Kod svetoga krštenja dali su mu ime Ivan Krstitelj. U rođenoj mu je kući vladao pravi kršćanski duh. Majka mu Jelisava nastojala je, da mali Ivica rano zavoli molitvu. Bio je blage i mirne ćudi. U crkvi vladao se kao anđeo; nije bilo potrebno koriti ga ili opominjati.

U osnovnoj je školi neobično napredovao. Imao je dobro pamćenje, oštar i bistar razum. Za vrijeme odmora se veselo i živo igrao, ali nikad pretjerano. U razredu je bio najdarovitiji. Uza sve to vazda je bio ponizan i skroman, u riječima vrlo promišljen, prema drugovima prijazan i uslužan. Stoga su ga svi voljeli. Bio je tako miroljubiv da se s nikim nije rječkao.

U 12. godini života pristupio je po tadašnjem običaju prvoj sv. Pričesti. Ispovijedao se redovito svake sedmice. Tada bi se i pričestio. Pred Gospinom slikom položio je zavjet svete čistoće. Kao đak bio je svima na pobudu u vladanju, u nauci, u pobožnosti i u kreposti.

Jer mu je otac bio slaba imućna stanja, nije ga mogao dalje školovati. Odlučio je sina dati u zanat. Konačno su ipak sve zapreke riješili tako da je 14 godišnji Ivan postao sluga kod kanonika u gradu Mechlinn, i usput posjećivao gimnaziju. Kod g. kanonika on bi uređivao i spremao sobe, meo i čistio hodnike, dvorio kod stola, itd.

Napokon mu uspije biti primljen u isusovački konvikt u Mechlinu. Kao njihov pitomac još je više napredovao. Njegove su zadaće, govore i pjesmice u školi javno čitali. Na svoje veliko veselje bio je primljen u Marijinu kongregaciju. Kao Marijin zbornik izabrao je sebi pravilo: Mariju štovati, Mariju ljubiti, Mariju slijediti. Bio je najbolji među najboljima. Svakoga bi petka obavio sveti križni put, i to = bosonog! A da to mrtvenje prikrije, obuo bi cipele bez đonova. Da Mariji kao zbornik omili, dodao je svojim molitvama i "Officium parvum = Mali Marijin časoslov". Nastojao je da pod Marijin barjak privede i svoje drugove.

Već je tri godine Ivan sproveo u konviktu. Svake se je sedmice dva put pričešćivao: u nedjelju i u četvrtak. To je tada bilo još nešto izvanredno. Kao 17 godišnji mladić odlučio je stupiti u Isusovce. Otac i majka mnogo su mu branili i pravili velike poteškoće. Ali Ivan, iako je bio inače čedan i skroman, u pogledu

zvanja nije popustio. Bio je odlučan značaj. Nakon vrućeg i ljutog boja pošlo mu je za rukom u 18. godini stupiti u novicijat u Mechlinnu. "Hoću da budem svetac! I to veliki svetac!" Tako je uvjeravao mladi novak svoga ispovjednika. Jer je Ivan uvijek bio pun dragosti i poniznosti, veseo i ugodan društvenjak, novaci su ga nazvali "Hilarij" / Veseljaković /. Najveća mu je pokora bila zajednički život. Sam je izjavio: "Mea maxima poenitentia = vita communis!"

Da se još više uvježba u poniznosti, Ivan bi potajno čistio svojim drugovima cipele, kad bi se u kiši i blatu vratili kući sa šetnje. Bilo mu je načelo: "Treba da sam sluga svima, to je čast!" Sam bi sebe bodrio: "Ne budem li svetac dok sam mlad, to onda nikada neću biti!" Tako je sam sebe sokolio i dao se na posao! Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu posjećivao je dnevice 7 do 8 puta. Za njegovim su se primjerom poveli i njegovi drugovi. To je Ivana naročito veselilo.

U novicijatu bilo je novaka svake narodnosti: Španjolaca, Francuza, Belgijanaca, Nizozemaca, Engleza i Nijemaca. Ali je među njima vladala takova ljubav, takvo međusobno poštovanje i povezanost, kao da su sinci jedne majke.

Dragi Bog mu je, međutim, pružio još tri velike utjehe: dva su njegova brata isto tako stupila u redovnike; a otac, jer je majka umrla, stupio je u bogoslovju i postao svećenik.

Poslije svršenog novicijata mladi je isusovac Ivan poslan od poglavara u Rim na više studije. Sa svojim drugom stigao je nakon šest nedjeljnog pješačenja u Rim baš na Silvestrovo, tj. na zadnji dan godine. U Rimu je stanovao u istoj sobi u kojoj i, malo prije, sv. Alojzije. Bio je zaista, vrijedan Alojzijev nasljednik. Uzor u svim redovničkim krepostima. Svome je ispovjedniku povjerio da je uz pomoć Božju sačuvao neokaljanu djevičansku čistoću. Neoskvrnjen ljiljan svete čistoće čuvao je tako da ga je ogradio ogradom molitve i trnjem svladavanja. Danomice ujutro i navečer obnovio bi svoju posvetu Marijina zbornika. Gospu je častio svetom krunicom, koju je preko dana nosio o pojasu kao mač, a navečer objesio bi je o=ko vrata da ga Marija čuva. Strogo je obdržavao šutnju na putu u školsku sobu i na povratku. Za vrijeme molitve bio je sav uronjen u Boga. Svome o. duhovniku bio je sinovski odan i djetinjski iskren; njemu bi znao očitovati i najsitnije stvari. Posebno se je odlikovao u poniznosti koja je korijen svih kreposti. Blag je

bio i krotak prema drugima. Ukratko: bio je u svemu savršen uzor. I taj anđeo u ljudskom tijelu poletio je u nebo dne 13. kolovoza 1621. star 22 godine. Bolovao je samo šest dana i svoju je smrt unaprijed prorekao. Preminuo je u nazočnosti svoga druga Nikole Ratkaja, Hrvata. Oba su se voljeli kao sveci.

Sveti je Ivan Berchmans po temperamentu bio sangvinik; dakle, po naravi svojoj osjetljiv i razdražljiv. Ali je neprestanim svladavanjem dobio potpunu vlast nad sobom; neprestanim mrtvenjem postao je ljubezan, blag i skroman.

Promisli: u kojoj kreposti ćeš da nas nasljedovati sv. Ivana Berchmansa? Promisli! Odluči! Izvedi! Moli za pomoć.

+

\+ +

27. studenoga

"TKO ĆE UZAĆI NA GORU GOSPODNJU?"

Kad su Izraelci sretno stigli na goru Sinaj, zapovjedi Bog Mojsiji: "Podignite mi svetište, da mogu prebivati u sredini njihovoj." / 2. Mojs. 25, 8 /. U taj sveti šator morali su unijeti kovčeg zavjetni; a u nj su položili dvije ploće zapovijedi Božjih. Nad kovčegom bila su dva kerubina raširenih krila. Među njima

prebivao je Gospodin Bog u bijelom oblaku.

U svetom šatoru obavljali su svećenici svećeničku službu. Za prve svećenike Bog je odredio Arona, Mojsijeva brata, i njegove sinove. U znak da su Bogu posvećeni morao ih je Mojsije pomazati uljem pomazanja: pomazao im je uho, palac na ruci i nozi. Pomazalo se tako posvetilo uho da vazda sluša zakon Božji; pomazala ruka da zakon Božji izvršuje; pomazala noga da putevima Njegovim ide. To je imalo svećenika opominjati da, takorekavši, od glave do pete bude sav samo za Boga. Bog je tražio od njih da budu sveti: "Neka budu sveti Bogu svojemu, jer prinose žrtve Gospodnje." / 3. Mojs 40, 15 /.

Kad je kralj David osvojio grad Jeruzalem, dao je sveti šator postaviti na brežuljku imenom Sion. Od tada su Izraelci smatrali Sion svetom gorom. Sam kralj pozivao je narod: "Pjevajte hvalu Gospodu koji stoluje na Sionu." / Ps 9,12 /. Židovi bi svraćali svoje oči na svetu goru Sion i rado hodočastili u sveti šator da se u njem Bogu poklone. Bogu je bio drag onaj šator, a gora Sion postala je mjesto blagoslova Božjega. Psalmista je od dragosti zavapio: "Gospod je izabrao Sion za prebivalište svoje." / Ps 131, 13 /.

Bog je sam izričito zatražio da Izra

elci moraju poštivati ono sveto mjesto: "Poštujte svetište moje."/ Lev 19, 30 /. Jer:"Izabrao sam eto taj hram i posvetio ga. Zato će ime moje tu uvijek prebivati i oči moje i srce moje tu će vazda boraviti." / 2. Par 7, 16 /.

Izraelci su stoga veoma poštivali sveti hram na Sionu i svetim se poštivanjem približavali svetištu na Sionu. Sretnima su smatrali one koji su bili u službi sionskog hrama kao svećenici i leviti."Blago onome koga si izabrao da bude blizu Tebe, da prebiva u dvorovima Tvojim,"pjeva sam kralj David. / Ps 64, 5 /.

Jer je Bog tražio od svojih službenika posebnu svetost, pitao se psalmista: "Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius? Tko se smije popeti na goru Gospodnju, tko stajati na svetom mjestu Njegovu?" / Ps 23,3 /. I opet:"Gospode, tko smije gost biti u šatoru Tvojemu? Tko smije boraviti na svetoj gori Tvojoj?" / Ps 14, 1 /. "Jer kući Tvojoj pripada svetost u sva vremena, Gospode." / Ps 92, 5 /. Okrunjeni prorok pita se tko će se usuditi biti u službi svevišnjega Boga? Tako svetoga, presvetoga Boga? Tko će Mu služiti kao svećenik ili levit? "Jer kako je časno mjesto ovo! Jest, ovdje je kuća Božja i ovdje su

vrata nebeska." / 1. Mojs 28,17 /.I sveta Crkva moli na blagdan posvećenja crkve: "Locus iste sanctus est, in quo orat sacerdos! Ovo je mjesto sveto, na kojem moli svećenik!" / R. br. ad Sextam /

Na ovo tako duboko i značajno pitanje:"Tko će uzaći na goru Gospodnju?" David sam odgovara:"Innocens manibus et mundo corde! U koga su nevine ruke i čisto srce." / Ps 23, 4 /. Taj je, dakle, dostojan da bude svećenik Boga najsvetijega.Koji nije okaljao svoje ruke i srce svoje grijehom protiv svete čistoće:"U koga su nevine ruke i čisto srce!"

Da svećenici moraju biti čisti,traži je Bog već u Starom Zavjetu. "A svećenik koji je najviši među sudruzima svojim, na čiju se je glavu izlilo ulje pomazanja i koji je bio posvećen i obučen u haljine svete, ne smije se onečistiti," rekao je Bog Mojsiji. / 2. Mojs 21,10 /. Prije nego su svećenici išli prikazivati Bogu žrtve, morali su u dvorištu pred svetim šatorom oprati ruke i noge. Ako bi svećenik bio "levitski nečist", ne bi smio služiti u svetištu. "Nijedan koji je nečist, neće ući u Sion." / Iz 52,1 /. Morao bi se prije očistiti:"Očistite se, koji nosite suđe Gospodnje," uči Gospo in./ Iz 52, 11 /.

Levitski zakoni o čistoći imali su svrhu da svećenici Gospodnji paze na či=

stoću srca. Levitska je čistoća znak unutrašnje i istinske čistoće, i ona je vodila k njoj.

Baš radi svetosti službe Božje tražio je Bog preko sluge svoga Mojsija: "Kaži Aronu ovaj naputak: Ako tko od budućih potomaka tvojih ima na sebi kakvu tjelesnu manu, ne smije pristupiti da prinosi hranu žrtvenu Boga svojega, ni slijep, ni sakat, ni hrom, ni grbav, ili sušičav itd., ako je mana na njemu, ne smije pristupiti." / 3. Mojs 21, 17 - 21 /.

Bog je htio da Njegovi svećenici budu bez mana, poradi kojih bi narod mogao zazirati od njih, a onda i od vjere. Stoga su tjelesne mane isključivale Aronovo potomstvo od svete službe Božje.

Koja se onda svetost i kakvo savršenstvo ima tražiti od svećenika Novoga Zavjeta, od svećenika Kristovih, koji prinose Tijelo i Krv samoga Sina Božjega! Stoga i Crkva pazi na to da ne dođu za svećenike sjemeništarci, koji bi bili ružne vanjštine, ili bi imali koju drugu tjelesnu manu.

I za novozavjetnog svećenika vrijedi: "Tko će uzaći na goru Gospodnju ili tko će stati na svetom mjestu Njegovu?" I Crkva odgovara: "U koga su nevine ruke i čisto srce!" Samo takav može u svećenike! Ako bi se mladić, koji je stupio u sjemeni-

šte, kao sjemeništarac okaljao grijehom protiv svete čistoće, ili s osobom istoga ili s osobom drugoga spola, ne bi mogao u svećenike. Ili ako bi se tkogod tako predao strasti nečistoga grijeha, da se nikako ne bi mogao te ružne navike osloboditi, ni takav nije i ne može biti kandidat za svetu svećeničku službu. Njega Bog ne zove u svoju svetu službu jer mu fali jedan od najvažnijih sposobnosti a to je sposobnost sa strane ćudoredno-sti. Takav neka sporazumno sa svojim o. duhovnikom ostavi sjemenište te neka se posveti nekom drugom zvanju.

Promisli: kakva je tvoja čistoća duše i tijela? Kako je bilo u prošlosti, a kako je sada? Jesi li iskren o. duhovniku?

\+

\+ +

28. studenoga

P O Č E T A K M U D R O S T I

Čovjek je bijeda, ponor slabosti. Slabi smo i skloni na zlo više nego na dobro. Sveto pismo veli: "Mišljenje srca je čovječjega sklono na zlo od njegove mladosti." / 1. Mojs 8, 21 /. Stoga trebamo jednu pobudu, jaki poticaj koji će nas odvratiti od grijeha. To je u prvom redu strah Božji!

Velika je mudrost znati se čuvati grijeha. Sveto pismo kaže:"Početak je mudrosti strah Gospodnji." / Ps 110, 10 /. Ono smatra blaženim čovjeka koji posjedu je strah Božji:"Strah je Gospodnji izvor života." / Priče 14, 27 /. Života u Bogu.

Tko se dakle želi lakše očuvati od grijeha, neka bude pun straha Božjega,nek se boji grijehom uvrijediti Boga. Takav strah Gospodnji imao je 18-godišnji Josip kojega su braća prodala u Egipat Putifaru; Putifarova ga je žena nagovarala na grijeh; ali ju je Josip odvažno odbio jer se bojao Boga grijehom uvrijediti. Takav je strah Božji imala nedužna Suzana, koju su dva bijedna starca nagovarala na grijeh i krivo optužila, jer nije htjela na grijeh pristati.

Dok je Magdalena Postell bila još djevojčica, doživjela je veliko nevrijeme. I dok su se odrasli tresli od straha, jedino je ona ostala sasvim mirna. Čak je bila i vesela. Kad je jednom strašno udario grom i ona počela pljeskati rukama, upita je mama:"Zašto se ti veseliš dok svi drše od straha?" "Da, majko, -odgovori,- radujem se jer sada ljudi Boga manje vrijeđaju.Znaš, majko, sada se ljudi ne usuđuju vrijeđati Njegovo sveto ime. Boje se Boga. Ja bih željela da uvijek munja sijeva i grom udara."

Taj nam slučaj djetinje bezazlenosti objašnjava dvostruki strah pred Bogom: servilni strah ili strah sluge, i strah djeteta. Strah Gospodnji nije strah sluge koji se boji svoga gospodara. I dok ga gospodar gleda, boji ga se. Čim gospodara nema, sluga se više ne boji te radi što se ne bi usudio raditi pred očima gospodara. Strah Gospodnji je strah pun poštovanja; strah kojim se dobro dijete boji uvrijediti dobrog oca. Naime, dobro dijete boji se uvrijediti oca gdjegod se nalazilo, bilo da ga otac gleđa ili ne. Taj strah je zapravo ljubav prema ocu.

Takav strah Božji, sinovski strah, morao bi imati svaki sjemeništarac:strah djeteta koje se boji grijehom Boga uvrijediti. Boga doduše ne vidiš. Ali te vjera uči da On tebe svuda vidi, na svakom koraku, i po noći i po danu. I baš zato bi se tim više morao bojati Boga što ti njega ne vidiš a On tebe vidi.

Sveto pismo uči:"Blago svakome koji se boji Gospoda!" / Ps 127, 1 /. Zašto blago takvom čovjeku? Jer će hodati putovima Njegovim. "Strah Božji mrzi na grijeh." / Priče 8, 13 /. Strah pred Bogom bit će mu jako sredstvo da se lakše drži zapovijedi Božje.

Sveti nas Augustin uči:"Ako još nisi toliko napredovao u ljubavi prema Bogu,

da bi se bojao Boga uvrijediti iz ljubavi, nastoj barem da se bojiš grijeha poradi kazne. Stoga zapamti mudrog Siraha: "Kako je velik onaj, koji je našao mudrost! Ali nitko ne nadvisi onoga koji se boji Gospoda. Strah Gospodnji nadilazi sve. S kim se može isporediti onaj, koji ga posjeduje?" / 25, 10 /.

Blažena Ana bila je pomoćnica svetoj Tereziji u reformiranju karmelskoga Reda. Kad su blaženici bile tri godine, igrala se na kućnim stepenicama. Pokraj nje prošla je majka s dvije starije sestre i reče: "Čuvajte malu Anicu da ne padne i da se ne ubije." Jedna sestrica izjavi: "Dao Bog da umre prije negoli počini i jedan grijeh. Sada bi još nevina došla u nebo." A druga sestra doda: "Mi ćemo pripaziti na nju: možda bi još mogla postati sveticom." Na to će prva: "To nije tako sigurno; ali sigurno je da mogu djeca već sa sedam godina teško uvrijediti Boga." Mala je Anica sve to čula i dobro zapamtila. Neki posebni strah obuzeo je njezinu nevinu dušu. Kasnije je sama priznala: "Od tada osjećala sam veliku čežnju da ljubim Spasitelja, da Mu služim te tako postanem sveticom; imala sam veliki strah pred grijehom da Boga ne uvrijedim. Kad sam imala sedam godina više sam puta plakala što nisam prije umrla."

Jest, pravo ima sveti Ciprijan kad kaže: "Strah pred grijehom je čuvar krsne nevinosti." Sveti je Alojzije Gonzaga mogao iz svoga iskustva reći: "Kršćanin crpi snagu iz svetoga straha Božjega. Jer tko se boji Boga, ne treba se bojati čega drugoga." Mi samo radi toga toliko griješimo, jer se premalo bojimo Boga uvrijediti grijehom. Sveti Ivan Krizostom veli: "Ništa, ništa tako brzo ne obara čovjeka u grijeh kao gubitak straha Božjega." Jer gdje je strah Božji, tamo cvate čednost, sramežljivost i stidljivost. Zato su na mjestu riječi što ih je stari Tobija rekao svome sinu: "Imamo veliko blago ako se bojimo Boga; tada svaki grijeh izbjegavamo i dobro činimo!" / Tob 4, 23 /.

Pitali cara Fridriha III: koji mu je od njegovih slugu najmiliji. Car odgovori: "Onaj koji se više boji Boga nego mene." Jest! Mi se ljudi često više bojimo jedan drugoga nego Boga i puno toga ne učinimo samo poradi ljudi. Kad bismo se mi Boga tako bojali, koliko bi bilo manje grijeha u našem životu!

Neki je mladić od 18 godina bio kod liječnika. Pokvareni život učinio ga žrtvom teške bolesti. Liječnik ga uputi nekom svećeniku. Taj mu savjetuje: "Dođi sutradan primi svetu Pričest." Odigravala

se šestmjesečna borba između mladića i njegove strasti. Između grijeha i Božje milosti. Konačno neke večeri dođe mladić sav razdragan k svećeniku: "Heute, Pater, keine Sünde! Danas, oče, nisam počinio nijednog grijeha!" Naskoro su bile sve poteškoće nadvladane. Mladić se strogo držao dobivenih uputa. Među njima bila je i ova: "Strah je Božji početak mudrosti!"

I ti se drži savjeta što ti ga daje Sveto pismo: "Boga se boj! Zapovijedi Njegove drži!" / Prop. 12, 13 /. Da, boj se Boga grijehom uvrijediti, pak ćeš držati zapovijedi Njegove. Poput kralja Davida često i rado moli: "Probodi tijelo moje svetim strahom svojim, Gospodine! Jer se bojim Tvojih sudova!" / Ps 118, 120 /. Rado moli za dar straha Božjega.

Promisli: Nije li baš pomanjkanje svetoga straha pred Bogom bilo uzrokom da si popustio strasti i žalosno pao?

\+

\+ +

29. studenoga

O S J E Ć A J D U Ž N O S T I

U "Grimmovim pričama" čitamo: Jednoga je dana dragi Bog najavio svoj posjet našim praroditeljima. Eva je imala mnogo djece. Nekoja su bila lijepa, a nekoja

ružna. Za taj visoki posjet majka je lijepu djecu posebno lijepo udesila. Ostalu je djecu sakrila. Kad je došao dragi Božanski gost, lijepa su se djeca predstavila Bogu. I Bog je tada svakome djetetu odabrao primjerno zvanje. "Ti ćeš biti kralj, ti knez, grof, vitez, plemić učenjak." Tada se majka okuražila, pa je i ostalu djecu dovela pred Boga da ih blagoslovi. Gospodin se je nasmiješio, pa je i njima odredio zvanje. "Ti ćeš biti zemljoradnik, ti kovač, ti ribar, krojač stolar, postolar ..." Tada progovori Eva: "Gospodine, kako to nejednako dijeliš svoj blagoslov? Oni su ipak svi moja djeca. Spusti svoje milosti na sve jednako!" Bog joj odvrati: "Eva, toga ne razumiješ! Ja moram tvojom dječicom opskrbiti sav svijet. Ako bi svi bili knezovi i gospoda, tko bi onda zrno sijao, tko bi kuće gradio, kruh pekao, šivao, orao itd. Svaki neka bude zastupnik svoga staleža i jedan drugoga uzdržava i hrani, kako to čine udovi u tijelu." Eva je na to odgovorila: "Oprosti, Gospodine, bila sam prenagla kad sam Ti upala u riječ! Tvoja sveta volja neka se ispuni na zemlji i na mojoj djeci."

Sveta je volja Božja da ima na svijetu toliko i tako različitih staleža. Ali svaki je stalež lijep i čestit, ako

je čestit onaj koji je pojedini stalež i
zabrao. Život daje staležu čast. I kao
što na tijelu ne vrše svi udovi istih po
slova, tako ne bi bilo dobro da i na zem
lji svi ljudi obavljaju istu službu. Tre
bamo jedan drugoga!

Ali svaki stalež ima svoje posebno
sti, svoje dužnosti. Dužnost je ono što
moraš učiniti; što ne smiješ propustiti.
To je konačno neki tzv. "sveti moraš".
Svaki mora imati osjećaj dužnosti: To mi
je dužnost! To sam ja dužan učiniti! To=
ga ne smijem zanemariti!

Zakon koji te obavezuje da to ili o
no moraš učiniti, ili je zakon Božji, ili
zapovijedi poglavara, ili "zakon" tvoga
staleža, ili tvoja savjest. Nije svejed=
no da li u nedjelju ideš k sv. Misi ili
ne. Na to te obavezuje crkveni zakon. Ni
je svejedno da li u nedjelju i na zapovi
jedne blagdane radiš težačke poslove ili
ne! Na taj "nerad" obavezuje te zakon Bo
ji u trećoj zapovijedi. Nije svejedno
da li u određeno vrijeme šutiš ili ne! Na
šutnju obavezuje te zapovijed poglavara!
Nije svejedno da li učiš ili ne. Učenje
je tvoja staleška dužnost.

Svojih dužnosti moraš biti svjestan.
Moraš znati da te od vršenja tvojih duž
nosti može osloboditi samo koji uvaženi
razlog, dispenza. ili nemogućnost dužnost

izvršiti. Dječak Isus bio je svjestan ve
likih dužnosti, koje Mu je povjerio nebe
ski Otac. Kad Ga je Blažena Majka našla
u hramu, na fini način i svijesna svoje
majčinske dužnosti spočitnula Mu je: "Što
si nam to učinio? S bolom smo Te tražili!"
Ali je mladić Isus mirno i svjestan svoje
dužnosti odgovorio: "Pa zašto ste me traži
li? Zar niste znali da ja moram biti u ku
ći svoga Oca?" / Lk 2, 49 /. Bio je svje
stan svoje dužnosti naučavanja. Bio je
svijestan svoje odgovornosti koja proiz=
lazi iz dužnosti.

Osjećaj dužnosti čini čovjeka jakim
da ne klone ni u najvećim poteškoćama. Če
sto je puta to veoma teško. Slavni je go=
vornik Lacordaire rekao: "Ideja dužnosti
vuće za sobom ideju žrtve!" Stoga savjetu
je njemački pisac: "Ako moraš birati izme=
đu dvije dužnosti, tada biraj onu koju
ti je teže izvršiti." Zašto? Jer traži
više žrtve. Ali kaže narodna poslovica:
"Što se mora, nije teško!" Ti kod toga
gledaj samo na svoju dužnost, na druge
se obazirati nemoj! Ako vršiš dužnost, on
da si miran, zadovoljan! Ako pak svoju
dužnost zanemaruješ, savjest te prekora=
va i nemiran si! Samo iskreno priznaj da
je tako! To si već sigurno sam iskusio.

Ako savjesno ispunjavaš svoju duž=
nost, time daješ i dobar primjer svojoj

okolini. Ali je glavno kod toga prema ri=
ječima velikog pedagoga Pestalozzija:"Vr=
šenje dužnosti na zemlji je put u nebo!"
Stoga nas sve bez razlike opominje sveti
apostol Pavao:"Tko ima službu, neka se po
sveti svojoj službi." / Rimlj 12, 7 /.

Neki kralj naleti na pastira koji
je čuvao stado i zapita ga:"Koliko zaslu=
žiš što čuvaš stado?" Pastir mu odgovori:
"Kralju! Baš toliko, koliko i ti!" "Kako
to misliš?" "Čuj! Vršenjem svoje dužno
sti zaslužim ili nebo,ili pak pakao! I
ti možeš svojim vladanjem zaslužiti isto
kao i ja!"

Jest, sjeti se toga kad vršiš svoje
dužnosti. Vršenjem dužnosti zaslužiš ne=
bo ili pakao. Već prema tome kako ih vr=
šiš! To neka ti bude poticajem da vršiš
sve dužnosti savjesno, s osjećajem odgo=
vornosti pred Bogom i poglavarima.

Promisli: kako si vršio svoje dužno=
sti: učenje, u školi, pobožne vježbe,itd.

\+

\+ +

30. studenoga

SVETI ANDRIJA, APOSTOL

Običaj je da ljudi daju ime djeci,ži
votinjama, biljkama, drveću, cvijeću,zvi
jezdama itd. Neka imena imaju posebno li
jepo značenje. Tako ime Isus znači Spasi

telj, Marija — Gospa, Estera — mirta, Su
zana — ljiljan, Petar znači stijena — pe
ćina, Ivan — milost Božja.

I ime svetoga Andrije, današnjeg na
šeg svečara, ima posebno značenje: hra=
bar, jak, mužovan, odlučan, neustrašiv.
Otuda narodno ime: Hrabroslav.

Njegovo je rodno mjesto maleno mje=
stance Betsaida, u Sjevernoj Palestini,u
pokrajini Galileji, na obali Genezaret=
skoga jezera. Po zanimanju bio je ribar.
Imao je mlađeg brata Šimuna Petra. Sveti
se Andrija zove "Prvopozvani", i to radi
toga, jer je bio prvi pozvan od Božanskog
Učitelja za apostola.

Sveti je Andrija zaista bio što mu
i ime znači: hrabar, odvažan. Hrabrost
je lijepa krepost. Hrabar je onaj koji
se nikoga ne boji, koji se junački bori.
Tako kažemo vojničima da su hrabri. To
je obična hrabrost. Ali ima i duhovna
hrabrost ili srčanost. Ona spada među če
tiri stožerne kreposti. Duhovno je hra=
bar tko junački i ustrajno podnaša veli=
ke napore i poteškoće života. Takav je
bio Isusov apostol sv. Andrija.

Bio je hrabar učenik Isusov. Odvaž=
no se odazvao Isusovu pozivu. Jednog su
dana Andrija i brat mu Petar bacali mre=
že na Genezaretskom jezeru. Baš tada je
prolazio obalom Božanski Spasitelj i do=

vikne im:"Dođite za mnom, i učinit ću vas ribarima ljudi. Istog časa ostaviše mreže i pođoše za Njim," - kaže sveto Evanđelje. / Mt 4, 19 /. Srčano je dakle ostavio svo je ribarske mreže i otišao za Isusom ne gledajući što će kazati ljudi. I ostao je Isusu vjeran. Tri je godine pratio svoga božanskog Učitelja na Njegovim putovanji= ma. Tri je godine bio u Njegovoj školi i slušao Njegovu nauku. Svoj je život tijes no povezao uz Isusov život. Svugdje je slijedio svog ljubljenog Učitelja i usavr šavao se u Njegovoj školi. Kod Isusa je naučio divne kreposti u kojima se kao uče nik Njegov kasnije toliko odlikovao: bla= gost, poniznost, strpljivost, nesebičnost, požrtvovnost.

Ali se sveti Andrija nije zadovoljio time što je sam bio tako sretan Isusov u= čenik. On je u velikoj ljubavi prema svome Učitelju nastojao da i druge privede Isu= su. Apostol mora da se žrtvuje. Prvoga je privco k Isusu svoga brata Šimuna Petra. Sveti je Andrija bio naime već prije uče= nik sv. Ivana Krstitelja. Ali čim je čuo kako Ivan Krstitelj govori da je Isus obe dani Mesija, on napušta Ivana, trči kući i našavši brata Petra dovikne mu:"Našli smo Mesiju, to jest Krista," / Iv 1, 41 /.

Onda je otišao i dalje u svojoj lju=

bavi prema Učitelju. Proširio je Isusovu nauku najprije u Judeji, onda u Epiru, Tra= ciji, Ahaji. Origen svjedoči, da je djelo vao i među Skićanima koji su stanovali u današnjoj Rusiji, sjeverno od Crnoga mora; stoga ga Rusi i Poljaci štuju kao svoga a postola. Tako je čitave tadašnje narođe priveo pod sladki jaram Kristova Evanđe= lja.

Koliko je bio duhom jak, pokazao je svojom mučeničkom smrću. U ahajskom gradu Patrasu prokonzul Egeja osudio ga je na smrt radi propovijedanja Kristove nauke. I to na smrt na križu. Ali na križu viseći nije prestao propovijedati Isusa sve dok nije svojom mučeničkom krvlju zapečatio svoj apostolski život. To je cvijet hra= brosti, mučeništvo.

Za cara Konstantina njegove kosti prenesoše u Carigrad, a kasnije u Italiju, u grad Amalfi; odatle mu glavu donesoše u Rim 1462. godine.

Dragi sjemeništarci! Takvih "Hrabro= slava", takvih srčanih i odvažnih junaka kao što je bio sveti Andrija, imala je, a ima i danas u 20. vijeku Crkva Kristova. Da, i danas u 20. vijeku! To su velikani duha i uma, koji kao ponosite gore prkose svim olujama. To su oni Kristovi vjernici koji odvažno i neustrašivo ispovijedaju kršćanska načela te dosljedno prema njima

i žive. Takovih "Hrabroslava" zaprawo tre
ba rod ljudski u današnje doba. Potrebe
vremena zahtijevaju od was puno duševne
zrelosti i jakosti. Potrebni su i Crkvi i
narodu hrabri, srčani, karakterni, muževni i odlučni svećenici kao što je bio sv. Andrija, apostol. Ne dolikuje naime ni običnom sljedbeniku Kristovu, a još manje svećeniku Njegovu, da bude duhovni slabić.

Karakterni, značajni ljudi uvijek su bili od velike cijene, veoma poštovani. I danas je veliko priznanje za svakoga čovjeka kad mu se kaže: ti si značaj, karakter! To je često puta teško biti. Traži od čovjeka žrtve.

Perzijski kralj Sapor tražio je od plemenitog mladića Hormizde da se odreče Krista. Kad on na to nije pristao, oplačkali su mu sve imanje te je morao ogrnut komadom platna tjerati deve i voziti đubre. Kralj mu je ponovno ponudio darove, samo ako zataji Krista. Rekao mu je: "Nemoj biti tako tvrdoglav. Odreci se Tesarova Sina!" Ali je Hormizda hrabro i odvažno odgovorio: "Čuvaj svoje darove sebi ako ih moram platiti odpadom od svoje vjere!"

Jest! Živjeti prema vjeri katkad traži hrabrosti, žrtve. Ali baš u žrtvama pokazuje se prava ljubav prema Bogu! Ako se je Bog toliko žrtvovao za nas na križu, zar se mi nećemo žrtvovati za Njega i uz-

vraćati Mu svu svoju ljubav? Stoga želiš li postati, kao sveti Andrija, hrabar svećenik Kristov, nastoj već sada kao sjemeništarac vježbati se u primanju i vršenju malih žrtvica u službi Božjoj! Nastoj da se ne dosađuješ kod svete Mise, kod svojih molitava, da nađeš vremena za pohod Presvetom Oltarskom Sakramentu, u igri biti miran i ne ljutiti se. Nastoj da opro-stiš, da nikoga ne mrziš, da nikoga ne bockaš, ne vrijeđaš, da držiš šutnju u određeno vrijeme, da slušaš na prvu riječ, bez oklijevanja itd.

Promisli: u čemu ćeš danas nastojati biti "hrabar"?

\+

\+ \+

P R O S I N A C

1. prosinca

O P Ć E N I T I S U D

U Vjerovanju apostolskom ispovijedamo svoju vjeru u sve vjerske istine koje treba kršćanin da vjeruje. Riječima: "Odonud će doći suditi žive i mrtve" ispovijedamo vjeru u drugi dolazak Isusov. To je sam Isus jasno rekao: "Sin Čovječji ima doći u slavi svog Oca, u pratnji anđela, te će tada naplatiti svakomu prema njegovim djelima." / Mt 16, 27 /. I sveti apostol

Pavao uči:"Uistinu, nama se svima treba pojaviti pred Kristovim sudom, da svaki primi, što je zaslužio: nagradu ili kaznu već prema tome, što je za vrijeme zemaljskoga života činio." / 2. Kor 5, 10 /. To je vjerska istina.

Isus Krist će doći kao sudac na Sudnji dan. Dakle, neće Otac nebeski suditi, "Otac ne sudi nikomu, već je sav sud dao Sinu." / Iv 5, 22 /. To je pravo Božji Sin stekao cijenom svoje Presvete Krvi. On je za nas umro i otkupio nas! Ima dakle i pravo da sudi one za koje je trpio i Krv svoju prolio.

Na pitanje apostola kada će biti na svršetku svijeta Sudnji dan, Isus nije udovoljio njihovoj znatiželji, nego je odgovorio:"Što se tiče onog dana i časa, o tom nitko ništa ne zna; ni anđeli na nebu, ni Sin – već jedino Otac." / Mt 24, 36 /. Međutim, znao je to Isus kao Bog; ali samo "scientia incommunicabili!" Isus je ipak nešto objasnio, kada će to biti:"Ova Vesela vijest o kraljestvu propovijedat će se po svemu svijetu, da svi narodi imaju svjedočanstvo istine. Istom tada će doći svršetak." / Mt 24, 14 /.

Pred svršetak svijeta doći će opet i prorok Ilija kako to čitamo u Svetom pismu:"Evo ja ću vam poslati proroka Iliju prije nego dođe veliki i strašni dan Gospodnji." / Mal 3, 23 /. Da će zaista doći Ilija, najavio je i Isus:"Bez sumnje, Ilija ima doći da sve ponovo stavi na svo je mjesto," / Mt 17, 11 /: naime, vjersko i čudoredno stanje naroda. A doći će i Henoh, sin Jaredov, otac Matusalov, koji su živjeli prije Noe: doći će Henoh da opomene narod na pokoru. / Sir. 44, 16 /.

I kad se po planu Božjem približi taj strašni dan, tada će Isus doći okružen velikim sjajem, slavom i moći, kako to lijepo opisuje sveti Matej u svetom Evanđelju što ga sveta Crkva čita na kraju crkvene godine. Na nebu će se pokazati znak Sina Božjega – križ! Na taj pogled uzdrhtat će prokletnici, a pravednici će se razveseliti.

Prvi put došao je Isus kao siromašno Dijete, progonjen od kralja Heroda i kasnijih njegovih pristaša kroz stoljeća. Drugi put će doći kao Kralj vasione i svemira popraćen od anđela nebeskih. Doći će da sudi živima i mrtvima, dobrima i zločestima; i onima koji su u Njega vjerovali kao i onima koji su Ga prezirali, odbili. Pred Njim će se sabrati svi narodi od Ada ma do posljednjeg stanovnika zemlje: knezovi i prosjaci, djeca i starci, grešnici i pravednici, svi!

I anđeli Božji razlučit će tada jedne od drugih: dobre od zločestih, pravedne od drugih:

nike od prokletih. Neće se tada gledati na položaj i visoki stalež, na čast ili službu, ljepotu ili imanje. Jedino na dobra djela! To će se samo uzeti u obzir.

Strašan, jezovit će to biti prizor kad će se morati otac odijeliti od sina, ili sin od oca i majke, brat od sestre ili obratno. Ako se već ovdje na zemlji često odigravaju upravo potresni prizori kad se netko oprašta od svojih, kako li će to biti tek tada kada će se najbliži morati odijeliti jedan od drugoga, i to za uvijek, za čitavu vječnost. I jedan će u nebo, a drugi, - oh strahote - u pakao!

Dragi sjemeništarci! Živimo tako da bismo se jednom mogli naći o desnu Božju, u sretnome nebu!

Na Sudnji dan će se ispuniti Isusova riječ:"Ja vam kažem, da će ljudi za svaku nekorisnu riječ, što je izreknu, polagati račun na sudnjem danu." / Mt 12, 36 /. Svakomu će se naplatiti po njegovim djelima.

Osim toga Isus će otkriti savjest svakoga pred čitavim svijetom. Sve će biti otkriveno, da će čuti svi, ljudi i anđeli." Duše prokletih će se zastidjeti i vikati gorama i pećinama:"Padnite na nas... Pokrijte nas!" / Lk 23, 30 /. Na sramotu

će im biti pred čitavim svijetom njihov razuzdani život. A pravednicima njihovi grijesi neće biti na sramotu: jer su ih već oprali u Presv. Krvi Isusovoj u svetoj Ispovijedi; sa suzama pokajnicama izbrisali su već sve svoje ljage! Oni će slaviti neizmjerno milosrđe Božje.

Dragi sjemeništarci! Uz ozbiljnu misao na strašni sud Božji drhtao je sveti Bernard i widjevši sebe na tom sudu Božjem stidio se uz pomisao: Gledajte Bernarda i njegova djela!

Da se ne bismo morali zacrveniti od stida na dan posljednjeg suda, čuvajmo se grijeha. Ako smo pak imali nesreću te sagriješili, skrušeno se ispovijedimo. Bolje da se, ako već treba, osramotimo sada pred jednim čovjekom Božjim namjesnikom, koji mora o swemu šutjeti, negoli tada pred čitavim svijetom! Izbrišimo svoje grijehe iskrenom pokorom. "Tvoji su grijesi zapisani u velikoj knjizi; a tvoje su suze pokajnice poput mokre spužve kojom možeš sve to izbrisati", uči nas sveti Ivan Zlatousti.

Ako nas nikako ljubav prema Bogu ne može spriječiti da ne padnemo u grijeh, nek nam barem spasonosni strah pred sudom Božjim pomogne da budemo vjerni Bogu. Držimo se one sv. Pavla:"Trapim tijelo svoje i zarobljavam, da sam ne budem odbačen

nakon što sam drugima propovijedao." / 1. Kor 9, 27 /. Jest, svojim životom sami se bi pišemo sretnu ili nesretnu vječnost.

Ako bi morao danas umrijetti, što bi ti morao Isus kazati? "Dođite, blagoslovljeni mog Oca?" - ili:"Idite od mene, prokleti?" Promisli ozbiljno! Stvori potrebnu odluku!

+

\+ +

2. prosinca

D O Š A Š Ć E

Prvom nedjeljom koja je najbliža blagdanu sv. Andrije, apostola, počinje nova crkvena liturgijska godina. Ta se nedjelja u jeziku Crkve zove prva nedjelja adventa ili došašća.

U Crkvi Kristovoj pojavila se težnja da se u toku jedne godine obavi uspomena na cijeli Kristov život. Budući da je Isus rođen 25. prosinca, stoga je Crkva vrijeme prije Isusova rođenja u liturgijskoj godini nazvala Advent. Tom riječi hoće se označiti razdoblje starozavjetne priprave na Spasiteljev dolazak, tj. vrijeme od Adama i Eve do Spasiteljeva dolaska. Iza velike svetkovine Kristova rođenja redaju se u crkvenoj godini daljni spomendani glavnih događaja Njegova života i života svetaca i svetica Božjih.

Došašće ili advent je, dakle, radosno očekivanje još u raju zemaljskom obećanog Spasitelja. Svrha je adventa da se dolično pripravimo na blagdan Spasiteljeva rođenja kao što su se ljudi prije Isusa Krista pripravljali na Njegov dolazak. Povijesno je dokazano da su počeli slaviti advent već u 4. st.; u 6. st. slavili su ga već od blagdana sv. Martina do Božića. Danas je advent vrijeme od četiri sedmice prije Božića.

Sva liturgija Crkve u adventu usmjerena je velikom povijesnom događaju porođenja Gospodinova. Iz svih molitava, poslanica i evanđelja odiše silna čežnja za Spasiteljem. Crkva je uzela iz Sv. pisma SZ najljepše obrasce i molitve iz kojih se razabire kako su tadašnji ljudi čeznuli za obećanim Spasiteljem. Sve antifone kod svete Mise prodahnute su željom da Gospodin što prije dođe:"Rosite nebesa s vi sine i oblaci neka daždc Pravednika! Neka se otvori zemlja i neka iz nje nikne Spasitelj." / Iz 45, 8 /. "Dođi Gospodine, ne kasni!" "Gospodin će doći i neće kasniti."

A i pučke su pjesme prožete tim iščekivanjem:"Padaj s neba, roso svetla, pa daj s rajske visine! Otvori se, zemljo mila, - da iz plodnog tvoga krila -

sre[illegible], blažen čas - svemu svijetu nikne spas."

Crkva je dobar psiholog. Ona dobro znade da se za dolazak tako velikog Spasitelja treba pomno pripraviti. Istina, Spasitelj je svoje djelo otkupljenja već izvršio. Ali svaki ljudski naraštaj mora to otkupljenje i sam doživjeti; svaki vijek mora sa svojim Spasiteljem surađivati. Dakle i mi, djeca XX vijeka kao i potomstva koja će još doći iza nas.

Stoga Crkva moli: "Potakni srca naša, Gospodine, da pripravimo putove jedinorođenomu Sinu Tvome." / II nedj. Adv./ Duh je Crkve u adventu duh pokore. Ljubičasta boja kod bogoslužja znak je toga pokorničkoga duha. Taj duh pokore star je u Crkvi otkako je star advent. Vrijeme je adventa posvećeno pokori i poniznim prošnjama. Poslanice i misne molitve potiču nas na pokoru. Nekada su u adventu pokrivali slike svetaca kao danas u korizmi. Pokornički značaj adventa vidimo danas još u tome što Crkva zabranjuje svečana vjenčanja i bučne zabave. Nekada su ii strogo postili. Danas Crkva preporuča ii post na Badnjak.

U nekim je njemačkim mjestima lijepi običaj da već na prvu nedjelju adventn postave jaslice. Ali te su jaslice još sa-

svim prazne: bez Božanskog Djetešca, bez Marije i sv. Josipa. I pastira još nema. Štalica je prazna. Samo daleko od jaslica na vratima štalice stoji anđeo sa metlom u ruci. On hoće štalicu pomesti, pripraviti, urediti za svetu božičnu noć. Želi štalicu očistiti i Božanskom Djetešcu pripraviti barem donekle ugodan stan.

Taj je običaj pun pouke za nas. Želi nas podsjetiti da i mi moramo pripraviti štalicu svoga srca. Pomesti, očistiti svoje srce u dobroj sv. Ispovijedi. I majka Crkva nas nuka: "Za dolazak velikog Kralja neka se očiste srca ljudska da Mu čisti idemo u susret." Nekada su vjernici imali strogu dužnost ići na sv. Ispovijed i u adventu.

Kakve li svečane pripravc i dočeke spremaju danas ljudi uglednim ličnostima! Koliko briga imaju! A kad dolazi među nas "Kralj kraljeva i Gospodar gospodara," / Otkr 19, 16 /, sam Bog i Spasitelj naš, zar da budemo hladni i nehajni?

Mali Fernando, kasniji sv. Antun Paduanski, kao dijete igrao se jednom ispred kuće. Preda nj izađe neko drugo dijete njegovih godina, izvanredne ljepote. "Odakle si? Kako ti je ime? I što tražiš?" pita mali Ferdinand. "Ja sam mali Isus i tražim srca ljudska," dobije od

govor. "O, dragi Isuse, – kliče ii moli mladi Ferdinand – što želiš da Ti dam?" Isus rastvori pred njim pregaču, a ona puna srdaca, pa mu kaže: "Da j mi i ti svoje srce!"

To mali Isus traži ii od nas: "Daj mi svoje srce!" A kakvo je naše srce? Možda puno sebeljublja, oholosti, tvrdoglavosti i nenavidnosti? Napunimo stoga svoje srce mrtvenjem, poštenom, skromnim ii pohiznim životom. "Svucimo sa sebe tamna djela, a obucimo se u oružje svjetla! Hodimo pošteno kao po danu; ne u razuzdanim gozbama i pijankama, ne u bludnosti i raspuštenosti, ne u svađii i zavisti, nego se obucite u Gospodina Isusa Kriista." / Rimlj. 13, 12 /. Poslušaj opomenu sv. Pavla i očisti svoje srce od kojekakvih nastranosti i zlih sklonosti.

Promisli: u kojoj ćeš se krepostii vježbati ovih dana prije Božića da što bolje pripraviš štalicu svoga srca za Spasiteljev dolazak?

\+

\+ \+

3. prosinca

A P O S T O L I N D I J E

Iza sv. Pavla smatra se najvećim misionarom katoličke Crkve današnji svečar

sveti Franjo Ksaverski. Rodio se u pokrajini Novari u sjevero=zapadnom dijelu Španije, na strmom obronku plemićkog grada Ksaver 7. travnja 1506. Otac mu je bio bogati i ugledni španski državnik; izvanjem sjaju obitelji Ksaver pridružila se ii duboka pobožnost.

Franjo je bio od Boga wanredno nadaren tjelesnim ii duševnim sposobnostima. Kao mladić od 18 g. došao je u Pariz na sveučilište; brzo je napredovao u studijama i bio imenovan sveučilišnim profesorom. U duši je kovao ponosni mladić visoke osnove, sniwao o časti ii slawi. Iako plemenita srca, bio je pun taštine i častohleplja.

U velikoj opasnosti za spas duše Božja mu je Providnost dala anđela čuvara u osobi Petra Fabera, koji je s njim stanovao. Preko njega upoznao se Franjo sa Ignacijem Lojolskim koji je također stigao u Pariz na studije. Pun ponosa iznosio mu je Franjo svoje velike planove. A Ignacije bi mu odgovarao: "Franjo, Franjo! Šta koristi čovjeku da sav svijet dobije a dušu svoju izgubi!" / Mt 16, 26 /. U početku Franjo kao da je bio gluh za takve riječi. One su ipak polagano prodirale u njegovu dušu. Milost je Božja pridonijela svoje i Franjo je upoznao kako je

opasna njegova pretjerana čežnja za sla=
vom. I konačno pade čvrsta odluka: odre=
ći se varavog svijeta i posvetiti se
službi Božjoj. Obavio je duhovne vježbe
i preporođen počeo živjeti novim životom.
Ostala je u njemu još ona živa narav, pu=
na velikih planova; ali sad je sve bilo
usmjereno prema najvećem cilju = ići za
Isusom. Na blagdan Marijina Uznesenja g.
1534 klečao je i Franjo Ksaver sa još 5
drugova uz Ignacija Lojolskoga u maloj
Gospinoj crkvi na Montmartru. Položiše
redovničke zavjete siromaštva, posluha i
čistoće te tako postadoše prvim članovi=
ma Družbe Isusove, koju je osnovao nji=
hov drug sv. Ignacije Lojola. U 31. g.
je Franjo zaređen za svećenika.

Kao svećenik gorio je Franjo od že
lje da propovijeda Evanđelje; hodao je
po Veneciji, učio djecu i odrasle čak po
ulicama i trgovima; dvorio bolesnike po
bolnicama, tješio ih i učio...

Tada portugalski kralj Ivan III za
moli sv. Ignacija da mu pošalje dvojicu
svojih drugova za misionare u Indiju. Po
slan bi Franjo sa subratom redovnikom
Pavlom Kamerinom. Na svoj rođendan 7.
travnja 1541. ukrca se Franjo u Lisabonu
i krene za Indiju; otišao je u dalekii i
nepoznatii svijet, bez oružja i bez vojske

da osvoji narode za Krista. Sa sobom je
uzeo križ, brevijar i putnički štap.

Putovanje morem do Indije trajalo
je 13 mjeseci; svoj je misijski rad zapo
čeo Franjo na lađi među mornarima. Učio
ih je, ispovijedao, dvorio, tješio. Svi=
ma je postao sve da sve pridobije za Bo=
ga. Svojom ljubaznošću i dobrotom osvoji
o je srca sviju.

6. svibnja 1542. stigne lađa u luku
Goa, glavni grad portugalske Indije. Du=
šobrižničkim radom počeo je najprije me=
đu Portugalcima koji su živjeli u Indiji.
Bili su vrlo zanemareni. Prolazio bi u=
licama i trgovima zvoncem u ruci i skup=
ljao mladež da ih uči vjerske istine. Bri=
nuo se za bolesnike, posjećivao zatvore=
nike. Preko djece pridobivao bi i odra=
sle. Istovremeno je učio jezik neznabo=
žačkih urođenika, izradio prijevod kate=
kizma te otišao na jug među zapuštena
plemena oko Komorina kuda još nije stupi
la svećenička noga. Siromašno odjeven s
križem u ruci išao bi od sela do sela te
poučavao, krstio, dizao crkve ... U jed=
nom bi mjesecu pokrstio do deset hiljada
neznabožaca. Bog je pratio neumorni rad
svoga sluge i velikim čudesima. Tako je
npr. uskrisio i mrtvaca. Katkada je bilo
dovoljno da su se bolesnici samo dotakli

njegove haljine ili poljubili njegov križ i ozdravili bi. Stišao je oluju na moru time što se križem dotaknuo vode; gledao je buduće stvari, čitao tajne ljudskoga srca, razumio strane jezike, a i njega bi razumijeli kad je svojim jezikom govorio različitim narodima. I o njemu se može kazati kao i o sv. Stjepanu da je "činio velika čudesa i znake u narodu." / Apd 6,8/

Sveti je Franjo proputovao cijelu Indiju i mnoge otoke Indijskog oceana. Napokon odluči posjetiti i zemlju "izlazećeg sunca", Japan. 15. kolovoza 1549. stupio je nogom na japansko tlo. Svladavši poteškoće jezika počeo je javno propovijedati. Čak bonci, poganski svećenici, slušali su ga s počitanjem. Preko dvije godine boravio je u Japanu, osnovao tamo crkvene obćine i položio im čvrst temelj tako da mladu Crkvu nije moglo ugušiti ni 250 godišnje progonstvo.

Ali njegovu velikom apostolskom srcu sve to nije bilo dosta. Sve više je u njemu sazrijevala misao da zapali svjetlo Evanđelja i u Kineskom carstvu. Što je zamislio, htjede i izvesti. Već je sretno došao na otok Sancian; već je imao i katekizam na kineskom jeziku. Čekao je samo još prevozno sredstvo za Kinu. Ali ga iznenada uhvati groznica i nakon 14 dana

bolesti u noći između 2. i 3. prosinca 1552. mirno u Gospodinu preminuo. Bilo mu je tek 46 godina. S njim je bio njegov vjerni tumač Antun i neki indijski sluga.

Mrtvo mu tijelo kasnije prenesoše u Gou, gdje je bilo svečano sahranjeno u nazočnosti potkralja i svega naroda. Papa Pavao V proglasi ga blaženim g. 1619. a tri godine kasnije svetim zajedno sa blaženim Ignacijem.

Sveti je Franjo Ksaverski uzor svim misionarima; njihov je život život žrtve i samoprijegora, nesebičnosti i velikodušnosti. Sveti se Franjo hranio oskudno spavao često na zemlji, bičevao i činio druga pokornička djela. Mučio bi svoje tijelo podnoseći glad i studen, hodajući bos preko vrućega pustinjskog pijeska i kroz trnovite guštarc.

U "svetačkoj znanosti" odlikovao se krasnim krepostima. Ljubio je siromahe i bolesnike iskazujući im svakojake usluge. Molio bi po čitave noći ili barem od ponoći do izlaska sunca. U poniznosti bio je nenadmašiv. Svome poglavaru sv. Ignaciju pisao bi klečeći, uvijek spreman da sluša. Odlikovao se u strpljivosti i sv. čistoći...

I ti možeš vršiti misionarsku služ=

bu u krugu svojih drugova dobrim primjerom, riječju i molitvom.

Promisli: u čemu ćeš danas nastojati da nasljeduješ apostola Indije? U čemu ćeš danas biti apostol među svojim drugovima?

+

+ +

4. prosinca

"NIKOME NIŠTA NE DUGUJTE, OSIM..."

U početku godine 1960. na poziv indijskog reformatora Vinobe došao je u Bombay poznati francuski svećenik abbé Pierre. Tamo bili su katolički studenti priredili svoj godišnji kongres. Susret dvaju različitih ljudi: jednog Europljanina i Indijca, kršćanina i hinduista, silno je djelovao na sve prisutne. Kad su se ta dvojica sastali, zagrlili su se kao braća i čitavo vrijeme skladno sporazumijevali. Jedan od učenika pitao je učitelja Vinobu: "Kako to da Vi i dobri čovjek iz daleka kojega nikada prije niste vidjeli na jednak način govorite o ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu, i da - što je još više - obadvojica na jednak način posvećujete svoj život siromasima?" Vinoba mu odgovori: "Prijatelju! To

neka ti bude dokaz da obadvojica vjerujemo u istoga Boga i da u istinu postoji samo jedan Bog koji nas ljubi. Obadvojica smo revolucionari ljubavi." / Nova pot 1960 br. 5-6, str. 270 /.

To je tačno, doslovno vršenje zapovijedi o kojoj piše sv. Pavao: "Nikome ništa ne dugujte, osim da ljubite jedan drugoga; jer koji ljubi bližnjega, ispunio je zakon." / Rimlj 13, 7 /. Mirno možemo ustvrditi, da se u Svetom pismu ništa toliko ne preporučuje kao ljubaw prema bližnjemu: "Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe." / Lew 19, 18 /. "Mi imamo od Boga zapovijed: Tko ljubi Boga, neka ljubi i brata svojega." / 1. Iv 4, 21 /. "Ako tko reče da ljubi Boga, a mrzi svoga brata, lažac je." / 1. Iv 4, 20 /. I "I ako ima koja druga zapovijed - sadržana je u ovoj riječi: "Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!" / Rimlj 13, 9 /.

Riječi su sv. Augustina: "Čovjeka ne sudimo po tome što znade, nego po tome kako ljubi." Sv. Katarina Sienska uči: "Duša ne može živjeti bez ljubavi; ona mora nešto ljubiti jer je stvorena iz ljubavi." Naša je duša tako velika i plemenita, kako je velika naša ljubav.

Za vrijeme nekog newremena putnik susretne djevojčicu kako na svojim leđima

nosi nešto većega dječaka. —"A što se dogodilo malomu?" – pita putnik. "Razbio je koljeno!" "Imaš li još daleko ići?" "Još oko pola sata." "Ali dječak je previše težak za tebe." "Pretežak?" odvratila je začuđena djevojčica i odgovorila: "Ali on je moj brat!"

Kako je to lijep odgovor! On je moj brat... Tako moramo i mi u svome bližnjemu gledati svoga brata. Budemo li se ravnali prema tom receptu, neće nam biti teško jedan drugomu opraštati ili pomagati. Nećemo u srcu nositi mržnju prema bratu bližnjemu. Lope de Vega je rekao: "Ja ljubim one koji mene ljube. Ali ja ne mrzim onih, koji mene mrze."

Ti se spremaš da postaneš poput indijskog Vinobe: revolucionarac ljubavi! Ti ćeš među svojim vjernicima sijati ljubav. Stoga moraš već ovdje u sjemeništu zračiti ljubav na svoje drugove. Strpljivo podnašati njihove pogreške.

Zašto reagirati na svaku riječ koju ti tvoj drug dobaci? Ne budi previše osjetljiv! Naprotiv, nastoj da nikoga ne uvrijediš, da nikoga ne bockaš. I to se protivi ljubavi prema bližnjemu. Drži se zlatnog pravila ljubavi: "Što ne želiš da drugi tebi učini, ne čini ni ti drugome!" Zapamti: što posiješ, to ćeš i

požeti. Posiješ li ljubav, ljubav ćeš i žeti!

Za vrijeme rata g. 1870. njegovao neki bolničar zaraženog bolesnika. Iglom, prstima i usnicama nastojao je otstraniti bolesniku otrov iz bezbrojnih crnih prištića. "Što to radite?" zapita ga zaprepašten liječnik. "Njegujem svoga brata!" dobi odgovor. "Za sve zlato čitavog svijeta ja to ne bih uradio!" "Ni ja također" reče spremno bolničar. "Ali ja to činim iz ljubavi prema Bogu!"

Tako i ti! Gledaj u svome bližnjem dragoga Isusa pa će ti biti puno lakše biti strpljiv prema njemu. Radi sve iz ljubavi prema Bogu! Sveta je Elizabeta primila jednog bolesnika, položila ga na krevet svoga muža i njegovala. Jednoga dana opazi svetica mjesto bolesnika dragog Spasitelja kako joj zahvaljivao za njezinu ljubav. Kako su istinite Isusove riječi: "Zaista, kažem vam, meni ste učinili ono, što ste učinili jednom od ove moje najmanje braće." / Mt 25, 40 /.

Lacordaire je rekao: "Samo u toliko smo zaista učenici Kristovi, u koliko ljubimo svoga bližnjega." Ali nastoj da tvoja ljubav bude praktična a ne samo u riječima. "Ljubav! lijepa riječ! Ali još ljepši čin ljubavi," veli sv. Augustin.

Tko se ne žrtvuje, taj ne ljubi. Ako tvoja ljubav prema bratu još nije bila povezana žrtvama, tada nastoj da je očistiš i pretvoriš u pravu ljubav, praktičnu ljubav.

Neka časna sestra dade sebi napisati nad krevetom: "Učitelj je ovdje i zove te!" / Iv 11, 28 /. Kad ju je noću pozivalo zvonce bolesniku i bilo joj teško ustati, pogledala bi samo one riječi i lakše ustala. I ti, bude li ti kada teško nešto žrtvovati za bližnjega, sjeti se tada riječi sv. Pavla: "Caritas Christi urget nos! Ljubav nas Kristova nagoni!" / 2. Kor 5, 14 /.

Nastoj svaki dan nešto učiniti svome bratu iz ljubavi prema Bogu. Kard. Faulhaber je rekao: "Dan sv. Pričesti bez jednog dobrog djela ljubavi jest sv. Pričest bez zahvale." Koliko prilike imaš dnevno da prakticiraš bratsku ljubav!

Promisli: kakva je bila tvoja ljubav prema bližnjemu do danas? U čemu ćeš se vježbati danas?

+

+ +

5. prosinca

BLAŽENI NIKOLA TAVELIĆ

Svaki narod ima svoje velike junake. Kod starih Grka bili su uvelike slavljeni Herkules, Odisej itd. I Rimljani su slavili svoje heroje. Slava tih junaka bila je mladeži kao poticaj za junačka djela.

I Crkva Kristova ima svoje heroje. To su junaci Božji koji su proizveli velika djela u svome životu. Dok svijet cijeni trkače, plivače, boksače, nogometaše, dakle ljude jakih mišića, Crkva slavi heroje duha. Pravo je junaštvo - junaštvo duha; borba protiv nižeg čovjeka teža je od sportskih borbi. Pobjeda duha nad tijelom slavnija je od pobjede na igralištu ili na pozornici. Junaci Crkve Božje jesu sveci i mučenici.

I danas slavimo jednoga takvoga junaka duha, borca za Krista, za duše. To je naš domaći hrvatski blaženik Nikola Tavelić. Upoznajmo ga jer je naše gore list.

Rodio se u Šibeniku kao sin plemićkih roditelja "Tavilleo.". To je bilo oko g. 1348. Nakon pobožna i uzorna sprovedene mladosti ostavio je mladi Nikola očinske dvore i udobni život u njima te stupio u franjevački samostan u Bribiru u svojoj 16-oj godini. Tu je obukao redov-

ničko odijelo sv. Franje, svršio filozofske i bogoslovske nauke. 1375. bio je ređen za svećenika. Da se još više usavrši, pošao je u Firenzu, gdje se spremao za sveti rad koji mu je namijenio dragi Bog. Odlikovao se dubokom poniznošću, iskrenom poslušnošću, evanđeoskim siromaštvom i čistoćom. Bio je prožet duhom pobožnosti. Znao je po čitave satte sprovesti pred Svetohraništem. Gajio je također pobožnost prema Mucii Isusovoj i dragoj nebeskoj Majci.

U njegovu su doba u Bosni mnogo zla nanijeli svetoj Crkvi krivovjerci bogumili ili patareni. Učili su da je Bog, koji je stvorio dobre duhove, imao sina đavla. Taj da se je pobunio protiiv Boga i stvorio sve tjelesno i zemaljsko. Prema tome bi i čovjek bio đavlovo, a ne Božje stvorenje. U uskrsnuće tijela nijesu vjerovali, svete sakramente su zabacili. To se je krivovjerstvo veoma proširilo. Mnogi su propovjednici odlazili u Bosnu da suzbijaju tu krivu vjeru. Kad je naš Blaženik saznao za ovo misijsko polje, zamolio je poglavare da mu dozvole otići u Bosnu. Bilo mu je 30 godina kad je u Bosni počeo propovijedati taj Božji čovjek. Njegove misionarske žrtve nisu bile bez koristi. U svome 12-godiš-

njem radu uspjelo mu je većinu naroda privesti natrag u krilo katoličke Crkve. To je razjarilo bogumilske prvake i podigoše hajku na fra Nikolu. Radi toga, poradi političkih neprilika koje su nastale zbog pobjede Turaka na Kosovu kao i zbog popuštanja Stjepana Tvrtka bogumilima, morao je o. Nikola sa svojim drugovima napustiti misijsko polje. Vratio se u svoj zavičaj.

Željan mučeničke krune zamoli svoje poglavare da ga pošalju u Svetu zemlju kao misionara. Tako 1390. g. dođe u Jeruzalem i nauči arapski da uzmogne propovijedati Arapima Isusovu svetu vjeru. Na brdu Sionu imali su franjevci svoj samostan. Prva je njihova dužnost bila da se brinu za uzdržavanje svetih mjesta, da primaju hodočasnike te vode pastirski rad.

11. studenoga 1391. bila je subota. Blaženi je Nikola sa još tri svoja druga franjevca započeo svoj propovjednički rad. Otišli su na javni trg, gdje je bilo golemo mnoštvo svijeta. Tamo su počeli propovijedati. Ali ih saraceni uhvatiše i odvedoše pred svoga poglavara kadiju. I pred njim je Blaženik razložio Isusovu nauku. Razjareni kadija dade ih okrutno bičevati, baciti u tamnicu, okovati u dvene klade. Sretni što mogu za Isusa trp-

jeti podnašali su to mučenje ovi hrabri Kristovi junaci tri dana.

U to dođe u Jeruzalem viši saranski poglavica, emir. Kršćanske propovjednike dovedu na trg pred emira. On zatraži od njih da se odreknu Krista ili će biti pogubljeni. Mučenici odvratiše: "Nećemo se odreći Krista, nego smo spremni za Nj i umrijeti!" Kad je emir izrekao osudu nadi njihove vjere, saraceni navališe na svoje žrtve i pobiše. Rasječena tijela sa bacili su na lomaču, u vatru. Ali se vatra tri puta ugasila. Tada su ih odnijeli izvan grada i potajno ukopali. To se dogodilo u utorak 14. studenoga 1391. u Jeruzalemu. Tako je naš hrvatski blaženik svojim životom i krvlju svečano ispovjedio svetu vjeru Isusovu.

Sveta Crkva se za mučenike ne moli, nego ih odmah štuje kao Božje ugodnike. Isus je naime rekao: "Tko izgubi svoj život poradi mene, dobit će ga." /Mt 10,39/ Tko izgubi svoj zemaljski život iz ljubavi prema Kristu, dobit će za to vječni život. A tko gleda održati svoj život odričući se Krista, taj će izgubiti vječni život.

Nastojanjem šibenskog biskupa Antuna Josipa Foska Sveta je Stolica po papi Leonu XIII. potvrdila blaženikovo štovanje 6. lipnja 1889., jer mu se iskazivalo kroz više stoljeća. Njegov se blagdan slavio 14. studenoga. Ali je konačno prenešen na 5. prosinca svake godine.

Tako je naš Blaženik službeno uvršten u album ugodnika Božjih, među blaženike. 21. studenoga godine 1937. blagoslovljena je prva crkva posvećena bl. Nikoli u župi Cerovac kod Požege. A u Zagrebu je g. 1943. podignuta prva župa na čast bl. Nikoli u Kusttošiji. I u Sarajevu sagradili su veliku crkvu u čast našem blaženiku.

Moramo još puno moliti da bi se Gospodin udostojao obdariti našeg blaženog Nikolu čudesima, kako bi od Crkve što prije bio proglašen svecem. Preporučujmo mu se u svojim potrebama za zagovor i pomoć!

\+

\+ +

6. prosinca

S V E T A C D O B R O T E

Već davno, prije punih 1600 godina živio je sveti Nikola. Ipak je njegova uspomena još i danas svježa među kršćanskim narodima. I mi kao da gledamo pred sobom toga dobrog, časnog biskupa sijede kose i srebrene brade, oka mila i pri-

jazna, otvorena srca i velike duše prema svim potrebnima. Čini nas da ga vidimo kako ono mitrom nad vedrim čelom a štapom u ruci ide polagano od kuće do kuće noseći darove dobroj djeci. Nas ta mila i časna pojava opaja i lice nam se smješka od radosti. Takav je uistinu i bio sveti Nikola, svetac dobrote, svetac djece.

Daleka Azija domovina je našega Sveca, a zavičaj ubavi gradić Patara u pokrajini Liciji. Roditelji su mu bili bogati i ugledni kršćani. Djece nijesu imali pa su maloga Nikolu isprosili od Boga svojim molitvama. Na krštenju dali su mu ime Nikola jer mu se stric, biskup grada Mire tako nazivao.

Mali Nikica već je od mladih nogu pokazivao znakove buduće svetosti. Bio je pažljiv na nevinost, revan u pobožnosti, a najmilija mu je slast bila moliti se Bogu i činiti dobro bližnjemu. Gospodin Bog obdario je Nikolu već u djetinjstvu darom čudesa. Jednoga dana idući iz škole susrete hromu siroticu. Nikola načini vrhu nje znak sv. križa i odmah je prohodala.

Iz domaćeg zatišja izišao je Nikola kao odgojen mladić, junak u vršenju svojih dužnosti, neustrašiv u ispovijedanju

svete vjere. Bio je krotak, ljubežljiv, čedan i naobražen. Svi su ga štovali, svi se divili njegovim krepostima. Junački je znao odhrvati se raznim strastima i pogibeljima kojima je izloženo mladenačko doba. Imao je plemenito srce i bio veoma darežljiv.

U tim godinama izgubio je svoga dragog oca i milu majku. Ostao je sirota. Za njega je to bio teški udarac. Bogatstvo, što mu ga oni ostaviše, podijelio je sirotinji.

Videći krasno i uzorno vladanje Nikolino, biskup ga pozove u svećenički stalež. Nikola je poziv prihvatio i biskup ga je zaredio. Prigodom svetog ređenja spustio se s neba svijetli trak vrhu glave ređenikove; na to je biskup nadahnut Duhom Svetim progovorio: "Veselite se, braćo, jer ćemo dobiti dobroga duhovnog pastira."

Glas o njegovim krepostima puče do na daleko, i kad preminu stari biskup, stric njegov, svećenstvo i narod jednoglasno htjeli su Nikolu za biskupa. Ovaj ni da čuje o tom. Da izbjegne svakom daljnjem pokušaju da ga učine biskupom, ostavi one krajeve, uđe u ladu i zaplovi put Svete Zemlje da pohodi svete mjesta, Spasiteljevu domovinu. Zapovjedniku lađe prorekao je veliku oluju. I zaista,

na otvorenom moru nastalo je strašno ne=
vrijeme koje je zaprijetilo propašću. U
skrajnjoj nuždi pali su mornari pred sv.
Nikolu i zamolili ga, da im pomogne. Sve
ti se Nikola pomolio Bogu, načinio znak
svetoga križa na sve četiri strane. I
gle! More se smirilo.

Nakon nekoliko godina vratio se u
svoj zavičaj. Tu ga stigne novo iznenađe
nje. Biskup Mire je umro a zbornici se
nikako ne mogoše složiti oko nasljednika.
Tada jedan postariji svećenik, očito na=
dahnut Duhom Svetim, objavi da Bog hoće
biskupom nekog svetog čovjeka koji će sut
radan prvi unići u crkvu. Svi bijahu zna
tiželjni tko bi to mogao biti. Međutim,
te iste noći vraćao se sv. Nikola iz Pa=
lestine u rodni kraj, u grad Miru. Prva
mu je briga bila da se jutrom prije zore
pomoli Bogu u crkvi. Kad uđe u crkvu, na
rod ga prepozna i radosti nije bilo kon=
ca. Nikola se u prvi čas zbuni jer nije
znao o čemu se radi. A kad mu protumačiše
da je izabran za biskupa, stao se iznovi=
še otimati biskupskoj časti. Čak je poku=
šao i pobjeći ali nije uspio. U tom vidi
svetu volju Božju te joj se pokori. Na
sve to Svetac sebi reče: "O, Nikolo! Ova
tvoja biskupska čast od tebe traži druga=
čiji život!" I dade se na posao. Pregnuo

je svim silama da kao biskup pretoči u
sebe sve kreposti koje sv. Pavao traži
od biskupa. Njegov je biskupski život
bio neprekidni niz dobrih djela: noći je
sprovodio u molitvi, dane u pohađanju bo
lesnika, svakomu pružajući obilatu tje=
lesnu i duševnu pomoć.

Odvažno je i neustrašivo branio sve
tu vjeru. Nije dozvolio da car Licinije
sagradi hram krivim bogovima u njegovu
gradu. Sudjelovao je na crkvenom saboru
u Niceji i vatrenim riječima obarao Ari=
jevo krivovjerje. Prozvan je "čudotvor=
cem svoga doba". Onog dana kad je bio
svečano ređen za biskupa kroz stisku na=
roda protisnula se neka žena s djetetom
u naručju. Dijete joj je nesrećom bilo
palo u vatru. Žena klečeći kroz suze za=
moli pomoć. Sveti biskup ganut prozbori:
"Ne boj se! Uzdaj se u Boga! On će ti po
moći!" Na to prekriži izgoreno dijete, a
ono se podigne zdravo na očigled sakup=
ljenog mnoštva.

Satrven od starosti i napora preseli
se u nebesku domovinu na današnji dan g.
327. Kad su Turci opustošili Liciju, sve=
to bi tijelo Nikolino preneseno iz Azije
u talijanski grad Bari gdje se još da=
nas velikom časti štuje. Mornari i putni
ci izabraše ga svojim nebeskim zaštitni=

kom.

Životopis našega sveca, istina, u mnogočem je iskićen mnogim legendama. I= pak, i te legende dokazuju njegovu sve= tost i veličinu.

Svečeve riječi: "O, Nikolo! Ova tvo ja biskupska čast od tebe traži drugači= ji život!" uzmi i ti kao odluku za svoj sjemeništarski život. I ti se spremaš za svećenika Kristova! Ako zbilja želiš po= stati valjanim i vrijednim novozavjetnim svećenikom, morat ćeš svoj život u mnogo čem promijeniti!

Promisli: u čemu moraš promijeniti svoj dosadašnji život? U čemu ćeš danas nasljedovati svetoga Nikolu? U njegovoj ponizno sti? U darežljivosti? U svetoj či stoći? U krotkosti?

Promisli! Odluči! Izvedi!

\+

\+ +

7. prosinca

TAJNA BEZGREŠNOG ZAČEĆA

8. prosinca 1854. sveti otac papa Pijo IX kao vrhovni i nepogrešivi učitelj katoličke Crkve u nazočnosti od 200 bi= skupa iz svih krajeva svijeta svečano je proglasio vjerskom istinom: da je Bl. Dj. Marija u prvom času svoga začeća bila po

osobitoj Božjoj milosti očuvana od istoč= noga grijeha.

Da li je tada papa novo nešto pro= glasio? Zar mi katolici tek od toga dana vjerujemo u bezgrešno Marijino Začeće? Ni kako ne! Ta se istina nalazi u Objavi, u Sv. pismu St. Zavjeta.

Sveta nas vjera uči da svi ljudi po Adamu i Evi baštine istočni grijeh. Svi smo naime njihovi potomci, oni naši praro diteljи. Njihov je grijeh prešao na sav ljudski rod. U onom trenutku kad tijelo dobije dušu, tada duša prima na sebe lja= gu istočnoga grijeha.

To se kod Marije nije dogodilo. Bog je kod Nje učinio iznimku od tog općeg za kona iz posebnih razloga: što je Ona bila odabrana za tjelesnu Majku Božjemu Sinu, našemu Spasitelju.

Pred nekoliko stotina godina živio je u Ugarskoj kralj koji je želio među po danicima naći čovjeka na kojega bi se mo= gao s pouzdanjem osloniti. Konačno nađe srčanog junaka imenom Esterhazyja. Uze ga k sebi na dvor i imenuje plemićem. Nekoli ko je godina sve lijepo išlo. Ali jednoga dana sazna kralj da je upravo taj njegov pouzdanik skovao urotu protiv njega. Mo= gao ga je toga radi odmah dati pogubiti. Ipak mu iz samilosti ostavi život te ga

kazni na drugi način: oduzme mu plemstvo, otjera ga iz svoga kraljevskog dvora i uskrati sva građanska prava. Morao je napustiti državu.

Taj Esterhazy imao je pet sinova. Čim je otac postao plemićem, i oni su poradi očeve časti bili uzdignuti na čast plemstva. Ali kad se otac digao protiv kralja prešla je očeva kazna i na sinove, na njegovu djecu koja nisu ništa zla kralju učinila. I oni izgubiše plemstvo i sve očeve povlastice. Pa to je sasvim razumljivo. Očeva se je kazna protegnula i na djecu.

Slično je bilo i kod Adama i Eve, naših praroditelja. I oni su bili uzdignuti na veliku čast plemstva Božjega, imali posvećujuću milost, stanovali su na kraljevskom dvoru - zemaljskom raju, gdje su mogli s Bogom razgovarati. Bog im je dao pravo na nebo. Te povlastice primili su ne samo za sebe, nego i za svoje potomstvo.

Nažalost, oni su se dali prevariti od zmije. Svojom neposlušnošću nekako su se urotili protiv Boga. Uslijedila je kazna. Bog ih je mogao zauvijek odbaciti. Ali nije. On im se smilovao, uzeo plemstvo posvećujuće milosti Božje, pravo na nebo i posebne darove. Konačno ih je potjerao iz raja, sa svoga dvora. Ta je kazna prešla i na njihovu djecu. Zato ni mi sada kod

rođenja još nemamo posvećujuće Božje milosti, nemamo prava na nebo. Sve to opet dobivamo na svetom krštenju gdje nam se briše ljaga istočnoga grijeha.

Između onih pet sinova urotnika Esterhazija jedan se posebno isticao svojom dobrotom, ljepotom i sposobnošću. Bio je zato miljenik cijeloga dvora, a osobito kralja. Kad je kralj otjerao njegova oca iz svoga dvora, zadržao mu je sina, ostavio mu plemićki naslov i već ga unaprijed odredio za glavnog vojskovođu ugarske vojske.

Slično je Bog učinio s Marijom. Radi svoje dobrote toliko je omiljela Bogu, da je jedina od miljardi ljudi postala odabranom iznimkom. Jer Mu je bila najmilija, čuvao Ju je od istočnoga grijeha, ostavio Joj Adamovo plemstvo: posvećujuću milost Božju. I ne samo to! Još više! Odabrao Ju je Majkom budućeg Spasitelja. Zato Ju je očuvao od posljedica istočnoga grijeha. Ona nije osjećala u sebi nikakvih zlih sklonosti, strasti. Nije učinila nijednog osobnog grijeha! Bila je u pravom smislu riječi - Bezgrešna.

Ta je povlastica Blaženoj Djevici i dolikovala. Kad je naime Bog stvarao Mariju, znao je da stvara Majku svome Sinu -

Spasitelju svijeta. A da bi Njegov božan ski Sin imao za mater ženu makar i samo jedan čas okaljanu grijehom, to ne bi do likovalo Materi Božjega Sina. To se dakle nije smjelo dogoditi.

Po grijehu smo postali robovi đavla. A da i Majka Sina Božjega također po grijehu bude podložna đavlu, to Bog najsvetiji, nije mogao dopustiti. Dolikovalo je, dakle, čast je Majke Božje tražila, da Ona - prebivalište Sina Božjega - bude najčistija, od svakoga ii istočnoga ii osobnoga grijeha očuvana, sva čista, sva bezgrešna.

I to zaista majstorsko djelo učinio je veliki Bog. A da će tako i biti, prorekao je Bog već u raju zemaljskomu kad je prokleo zmiju - đavla: "Neprijateljstvo ću postaviti između tebe ii Žene; između tvoga i Njezinog roda. Ona će tii satrti glavu, a ti ćeš vrebati Njezinu petu." / Gen 3, 15 /. Svojom je bezgrešnošću Marija đavlu satrla glavu. Zato Je slikari prikazuju kako svojom nogom gazi zmiji glavu.

Bezgrešno Začeće Blažene Djevice Marije veliko je čudo svemogućnosti Božje. Toliko veće čudo što je to iznimka Božjega zakona, ne u naravnom nego u vrhunaravnom redu milosti: Marijini roditelji

Joakim i Ana - koji su bili okaljani istočnim grijehom, rodili su kćer koja nije bila okaljana istočnim grijehom. Zato sveta Crkva na Mariju primjenjuje riječi Sv. pisma: "Tota pulchra es et macula non est in te. - Sva si lijepa, o Marijo, i ljage istočnog grijeha nema na Tebi." / Pnp 4, 7 /.

Veseli se, što imaš takvu Majku! Promisli, kako ćeš Joj danas pokazati svoju ljubav? U čemu ćeš joj omiliti?

+

+ +

8. prosinca

B E Z G R E Š N A I XX V I J E K

Veliki papa Pijo XI rekao je ove značajne riječi: "Od općeg potopa nije svijet bio tako pokvaren kao danas." To je za rod ljudski 20. vijeka porazna, ali, na žalost, istinita karakteristika.

Moderni je čovjek upravo zanesen gigantskim napretkom tehnike. Obožava materiju poradi koje je izgubio smisao za duhovne vrednote. Boga ignorira ili čak niječe, omalovažava Njegove zapovijedi i predaje se grijehu. Samo uživati mu se hoće ii stoga pije grijeh kao vodu. Kao da mu je jedina naslada valjati se u kaljužii grijeha.

Nepokvarena i dobronamjerna čovjeka zbog toga obuzima neka zebnja, upravo očaj kad gleda kako je grijeh svojim željeznim pandžama stisnuo to siromašno i nesretno čovječanstvo i kako ga davi.

Usprkos te žalosne konštatacije mora i moderan čovjek, koji se valja u blatu grijeha, i nehotice priznati da mu u njegovu grešnom životu dođu časovi kad u samoći svoga srca osjeti neko gnjušanje, zgražanje poradi stanja što ga ponižuje. Osjeća potrebu da se ipak digne i oslobodi mreže, u koju je grijeh zapleo njega i okolinu. U takvim časovima hoće mu se jedne samaritanske ruke koja bi mu kao teškom bolesniku pomogla u njegovoj velikoj nevolji.

Tu samaritansku ruku pruža modernom čovjeku – Bezgrešna! Nije nikako slučajno što je u prošlom stoljeću papa Pijo IX svečano priznao vjerskom istinom nauku o Bezgrešnom Začeću Blažene Djevice Marije. Tom je proklamacijom i definicijom stavio u Marijinu krunu najljepši biser, alem kamen. Nije se sugurno slučajno dogodilo da se je četiri godine iza te definicije ukazala "Bijela Gospa" u masabjelskoj špilji u Lurdu i modernom čovjeku pokazala svoju vizitkartu predstavivši se: "Ja sam Bezgrešno Začeće!"

Bog naime ništa ne radi slučajno! Sve se zbiva po Njegovu planu!

Svojim je riječima Marija sama potvrdila prastari nauk o Njezinu Bezgrešnom Začeću. Ali time je i Bog sam papinoj proklamaciji dodao svoj potpis i božanski pečat. A time je ujedno dao modernom čovjeku svoju Bezgrešnu Majku da ga upravo ona podigne iz močvare grijeha i razuzdanosti. Svojom izjavom "Ja sam Bezgrešno Začeće" marija je htjela pozvati suvremeni naraštaj na čist i neokaljan život. Marija je predvidjela kakve će se zamke stavljati nevinim dušama u bliskoj budućnosti preko kina, novina, revija, plesova, kazališta, televizije, radija... Stoga je htjela pozvati sve one velike duše, koje hoće živjeti čistim životom, da se ugledaju u Nju, Bezgrešnu, kao u svoj Uzor. Da se okupljaju oko Nje, pod barjakom Imakulate! Da je nasljeduju i da se povedu Njezinim primjerom.

E. Krebs pripovijeda kako mu se na trgu blizu "Campo Santo" u Rimu približio neki gospodin te mu počeo otvarati svoje srce. U večernjem razgovoru rekao mu je: "Kad bih ja mogao vjerovati, ja bih postao katolikom." "Znadete zašto? Poradi dogme o Imakulati." Teolog Krebs se iznenadi. Tada nepoznati gospodin nastavlja: "Ako

Vaša Crkva uopće svojim dogmama uči istini, tada možemo po toj dogmi ustanoviti da je u ljudskom rodu ipak barem jedanput bila jedna duša koja nije bila nikada okaljana grijehom. Mogu Vam reći da sam puno svijeta proputovao i mnogo grijeha vidio. Ono što mi trebamo jest barem jedna čista duša koju grijeh nije okaljao. Duša bezgrešna, bez ljage, u koju možemo gledati kao u ideal ljudske duše u njezinoj nepovrijeđenoj čistoći i svetosti! Mi trebamo Imakulatu u koju vi katolici vjerujete."

Jest! Kako to mora da djeluje na modernog čovjeka da na ovoj pokvarenoj zemlji ima barem jedno ljudsko biće koje je bilo jače od grijeha i nikada nije bilo okaljano grijehom! Kako to imponira modernom čovjeku 20. vijeka! Kako ga to veseli, raduje, diže! Baš kao onog vrtlara koji je imao pun vrt prekrasnih bijelih ruža. A kad se ujutro ustao, našao je sve ruže nogom pogažene. Ali u njegovoj žalosti razveselio ga je pogled na jednu jedinu ružu koju ljudska zloba nije pogazila!

Ima dakle i u vrtu ovog svijeta jedna jedina čista, lijepa, bijela Ruža koju zloba grijeha nije pogazila! Ostavila otaknutom. To je Bezgrešna! O Njoj

pjeva sveta Crkva: "Sjajnija je od sunca i čistija od zvijezda. Na Njoj nema ljage." / Mudr 7, 25, 29 /.

Jest! Pogled na Bezgrešnu diže i čovjeka našega vijeka! Njezin prečisti lik sjaji pred nama. Bog nam Ju je dao da nam kao svjetionik svijetli na uzburkanom moru života. Marija nas osvaja baš svojom čistoćom, svojom bezgrešnošću. Marija i modernom čovjeku kliče: "Dignite glave! Nasljedujte me! Živite čisto! Nemojte vjerovati onima koji na sav glas viču da čisto živjeti nije moguće!" Sam Bog je zapovijedio da živimo čisto. A Bog ne zapovijeda ništa nemoguće! On tako cijeni čistoću da je svome božanskom Sinu izabrao za Majku - Bezgrešnu Djevicu.

Kad je Henrik V Burbonski još bio đak u Beču, donio mu je njegov odgojitelj za rođendan posebni dar. Bio je to majstorski izvezen - ljiljan koji je burbonska vladarska kuća imala u svome grbu. Ispod ljiljana bio je natpis: "Henrice! Serva liliam!" Na pitanje da li razumije što to znači, odgovorio je: "Jest! To znači: Henriče, čuvaj svetu čistoću!"

I tebi, dragi sjemeništarče, na današnji blagdan dovikuje Bezgrešna: "Serva liliam! Čuvaj svetu čistoću!" Da, pod barjakom Bezgrešne bori se za svetu čistoću.

Bezgrešna je blagadn studenata, sjemeništaraca, blagdan katoličke mladeži! Preporuči Imakulatti čistoću svoga srca!

Živio je veoma pobožan student Nikola Succhi. Imao je teške borbe za svettu čistoću. Kad su ga jednom opet smetale napasti, ode u crkvu, klekne pred oltar Bezgrešne, uzme list papira i svojom krvlju napiše onu prekrasnu molittvu: "O Gospodjo moja! O Majko moja! Tebi se sasvim prikazujem ..."

Također i ti rado klekni pred Marijin oltar te rado i žarkim srcem izmoli ovu Mariji tako milu molittvu kojom se Njoj sasvim predaješ i poswećuješ! Moli Mariju Bezgrešnu neka te čuva, neka wodi tvoje korake u ljepši život, daleko od grijeha!

Promisli: što ćeš danas učinitti da omiliš svojoj nebeskoj Majci, Bezgrešnoj?

\+

\+ \+

9. prosinca

JORDANSKI PROPOVJEDNIK

Jedno šest i pol kilometara od Jeruzalema na zapad prema Sredozemnom moru, u Judejskim gorama, nalazi se još i danas malo mjestance Ain Karim. To je rodno mjesto sv. Ivana Krstitelja, Spasitelje-

va preteče. Roditelji su mu bili pobožni potomci Aronovi: Zakarija i Elizabeta. Elizabeta je bila teta Marije, Isusove Majke. Ivan je dakle bio rodak Isusov.

Svoju je djetinjstvo i mladost sproveo u tihoj roditeljskoj kući. U trideseto j godini života osjetti Ivan u sebi posebni poziv Božji. Zakloni se u judejsku pustinju pri ušću Jordana kraj Mrtvoga mora. Tu se u samoći, molitvi, bdijenju i postu pripravljao za veliku službu da pripravi sinove Izraelove na dolazak Spasitelja svijeta. Provodio je neobično strogi i pokornički život. Na sebi je nosio grubo odijelo od devine dlake, a pasao se kožnatim pojasom. Išao je bos i gologlav. Lica suha i opaljena od sunca. Ispod koštunjava čela blistala su dva magličnа oka. A glas mu je bio jak kao grom. Od dugog bdijenja i posta tijelo mu je bilo mršavo. Hranio se priprostto: divlji med i prženi skakavci kojih na istoku ima sva sila.

Ovoga pokornika sveta nam Crkva kroz sve vrijeme adventa predstavlja u svojim nedjeljnim evanđeljima. Crkva kao dobra majka želi da i nama kao nekoć Židovima Ivanove propovijedi budu priprava za sveto božićno blagdane, za Isusov dolazak. Crkva hoće da se ugledamo u taj

svjetli lik. Njegova svetačka pojava i ri
ječi izazvale su čitavu uzbunu u Izraelu.
Hrlili su ljudi sa svih strana k njemu da
ga vide i čuju. Njegow je glas prodirao
do najtvrdih srdaca.

Sveti je Ivan bio Spasiteljew prete=
ča najavljen od proroka Malahija: "Evo, ja
šaljem glasnika svojega, da pripravi put
preda mnom." /3, 1 /. Isus sam je ovo pro
ročanstvo potvrdio: "Jer ovo je onaj, o ko
me je pisano: Eto ja šaljem Anđela mojega
pred licem tvojim, koji će pripraviti put
pred tobom." / Mt 11, 10 /.

Da je sveti Ivan zaista bio veliki
čovjek, jasno je također iz Isusovih ri=
ječi: "Između rođenih od žena nije ustao
veći od Ivana Krstitelja." / Mt 11, 11 /.

Sva je veličina sv. Ivana Krstitelja
u njegovu plemenitom značaju u kojji se po
želji Crkve trebamo ugledati. Najljepše
što se može o čovjeku kazati jest da je
značaj, karakter. Značajan je tko ne od=
stupa od svoga istinitog uwjerenja, nego
se nepokolebivo, muški i odlučno drži uz
višenih načela, ideala. Značajan čovjek
postojan je u dobru; dosljedan i neustra
šiv u službi istine bez obzira hoće li
komu to biti drago ili ne; ne mareći što
će radi toga privući na sebe mržnju dru=
gih. Značajan je dakle čowjek kojji ispo=

vijeda istinita načela i po njima svakog
dana dosljedno živi; koji svoje vjersko
uvjerenje ne prodaje za žlicu leće kao E
zav. Što su načela ljepša i uzvišenija a
život po njima dosljedniji, to je čovjek
woći i plemenitiji značaj.

A takav je bio svjetli, čisti, nepo
kolebivi značaj sv. Ivana Krstitelja. O
njemu pronosio se glas po cijeloj Pale=
stini. Bio je, zbilja, čelik značaj. Kao
golemi hrast komu vjetar može polomiti
granje, ali deblo prkosi i najjačem wiho
ru. Bio je muževan značaj. Svečano i jav
no svjedočio je za Isusa: "Evo Jaganjac
Božji, koji oduzima grijeh swijeta." / Iv
1, 29 /.

Značaj je uvijek jednak, nikad se
ne mijenja, nikomu za ljubaw ne odstupa
od svojih vječnih načela, pa ga to staja
lo ruganja, ismjehivanja, podrugivanja..
Ništa ne može svladati njegov silni duh.

Kakaw je čelik značaj bio sv. Ivan
vidi se iz Isusovih riječi. Od svih stra
na hrlili su Židovi u pustinju da ga vi=
de. "Što ste izišli u pustinju da vidi=
te?" govorio je Isus mnoštvu. "Zar trsti
ku koju ljulja vjetar?" / Mt 11, 7 /Htio
je kazati božanski Učitelj: Nije Ivan
kao trstika, koju ljulja svaki i najma=
nji povjetarac; nije prewrtljiwac u svo=

jim nazorima, nestalan i kolebljiv. Naprotiv, on je postojan u dobru, neslomljiv kao najtvrđi čelik. Nije bilo kukavica koji bi klonuo pod kišom prigovora.

Ima, zbilja, mnogo razloga što nam sveta Crkva stavlja jordanskog gromovnika za uzor. Poput sv. Ivana moramo u ispovijedanju svete vjere biti neustrašivi i ne svijati se poput trstike prema svakomu s kojim dođemo u dodir. Moramo biti značajevi! Što to znači – biti značajan – opisuje pjesnik ovako: "Na obali stojim i gledam u more; srditi i razbješnjeli valovi udaraju o morske litice; kao dim prska morska pjena i svoje kapljice baca mi u lice. Ali stijena ostaje nepokolebiva. Stijena stoji mirno i prkosi nevremenu." I pjesnik stoji mirno na obali; njegov se ponosni duh ne sagiba. Eto slike čeličnog značaja.

Značajni su ljudi uvijek bili u velikoj cijeni među ljudima. To su oni i danas. I danas se veliko priznanje daje čovjeku kad mu se kaže da je plemenit, da je značajan, karakteran.

Ti, dragi sjemeništarče, koji želiš postati Kristovim svećenikom, moraš biti značaj poput sv. Ivana Krstitelja. Svuda gdjegod se nalazio, drži se čvrsto istinitih kršćanskih načela. Nastoj svoj život što vjernije uskladiti prema načelima katoličke vjere. Nemoj biti slabić duhom i srcem, nestalan i kolebljiv kao trstika. Nikad ne budi prevrtljivac u vjerskom pogledu i zbog ljudskog obzira nikad ne propusti svoje vjerske dužnosti. Jednom riječi: budi kršćanski junak! Golijat duhom! Onda ćeš biti čovjek velike cijene sada i u vječnosti poput svetog jordanskog propovjednika Ivana Krstitelja. Katolička vjera nije vjera slabića, nego vjera junaka, heroja. To dobro zapamti!

Promisli: jesi li kada propustio svoje vjerske dužnosti zbog ljudskog obzira?

\+

\+ +

10. prosinca

D V I J E S O B E

U sjemeništu ima dvije posebne sobe koje su doduše različite po veličini, ali slične po svome velikom i dubokom značenju. Prva je velika! Svi je dobro poznate jer često u nju zalazite. To je naša kapelica. To je prebivalište živoga Boga pod neznatnom prilikom pšeničnoga Kruha u svetohraništu. Tamo znadete često iznašati svoje potrebe i brige; tamo otvarate svoje srce u povjerljivoj molitvi. Razgo-

varate s Isusom kod sv. Pričesti, na pohodima i u molitvi. Samo dragi Bog zna de što sve tamo pričate i pripovijedate.

Ali ima još jedna soba u kojoj isto tako kao u kapelici boravi Isus. To je soba vašega duhovnog vođe, o. duhovnika. U njoj radi Isus po svome zamjeniku, po svome namjesniku. Za njega vrijede Isusove riječi:"Tko vas sluša, mene sluša!" / Lk 10, 16 /. Moraš dakle imati živu vjeru da te po o. duhovniku vodi sam Bog. Po njemu ti daje potrebne upute za duhovni život i smjernice za život uopće. Stoga gledaj očima vjere u svome o. duhovniku samoga Isusa! Budeš li prožet tom živom vjerom, onda ti neće biti teško ići k njemu kao što ti ne smije biti teško ići u kapelicu. Ako ti je katkada ipak teško ići k o. duhovniku, onda idi najprije u kapelicu i moli Isusa snage da možeš odvažno i k o. duhovniku! Jasno da se to može dogoditi! K Isusu ideš sasvim laka srca jer znaš da je On Bog. A k o. duhovniku možda ideš teška srca jer i on je čovjek kao svaki drugi; i on može biti nepristupačne vanjštine koja možda odbojno djeluje na tebe. Ili te možda odbija nešto drugo od njega. Makar te nešto i odbijalo od njega, svladaj taj osjećaj te idi

mirno k njemu uvjeren da ti sam Isus po njemu daje savjete. I budi mu iskren kako si iskren Isusu pred svetohraništem. Znaj da se i u sobi o. duhovnika može sasvim otvoreno razgovarati. I o najdelikatnijim pitanjima koja mogu mučiti mladenačko srce. Svaki mladić ima naime svoje probleme. Ima stvari o kojima o. duhovnik ne može javno pred svima govoriti! Jer što bi jednima koristilo, drugima bi moglo nauditi. Zato se o tim problemima raspravlja samo u četiri oka u sobi o. duhovnika.

Koliki su mladići već rekli o. duhovniku u lice:"Veličasni! O tome ne bih ni s majkom razgovarao!" Jest, ima stvari koje ne povjeravaš ni majci! Ali ih o. duhovniku možeš sasvim mirno povjeriti! On te vodi u ime Isusovo!

Došao jednom u duhovnikovu sobu neki sjemeništarac. Upitan mirno što želi, ništa ne odgovori. Samo pristupi ka klecalu, uzme štolu i objesi je o. duhovniku oko vrata. O. duhovnik je shvatio.

Prekrasan je to prizor za jednog sjemeništarca i za o. duhovnika. To je znak iskrenosti, povjerenja! Tako bi uvijek moralo biti između duhovnika i sjemeništaraca. Povjerenje, pouzdanje, iskrenost! Takva se sjemeništarca može

voditi. Takav će u duhovnom životu postići napredak uz pomoć Božju!

Ako si o. duhovnika izabrao sebi za ispovjednika, onda mu nije teško da te vodi! Na Ispovijedi mu kaži svoje prekršaje, a na duhovnom razgovoru moli za potrebne upute u duhovnom životu. Ako pak imaš drugog svećenika za svoga ispovjednika, – u tome imaš potpunu slobodu – onda budi o. duhovniku iskren kod duhovnog razgovora da ti može dati potrebne upute za duhovni napredak.

A tko nije iskren? Iskren nije prije svega tko laže o. duhovniku. On te pita imaš li kakve teškoće u pogledu zvanja ili u pogledu anđeoske kreposti, a ti kažeš da nemaš premda ih imaš. To nije iskrenost!

Iskren nije tko se neće da povjeri. Nosi u sebi tajne, a o. duhovniku ih ne povjerava. Iskren nije tko ide na sv. Ispovijed k o. duhovniku kad ima samo male grijehe. A kad je nesrećom pao u veće grijehe, tada ide na Ispovijed k drugomu svećeniku. Ti smiješ, doduše, na Ispovijed u takvom slučaju k drugomu ispovjedniku! Ali dužan si i o. duhovniku iskreno povjeriti svoje teškoće na duhovnom razgovoru. Ako na duhovnom razgovoru o. duhovniku svoje padove ne priznajеš, onda

je to znak da mu nijesi iskren! Iskren nije o. duhovniku tko ima drugoga ispovjednika pa je njemu iskren, kako to i može da bude, a o. duhovniku na duhovnom razgovoru taji i ne otkriva borbe što ih ima.

U Poljskoj dade neki grof svoga sina i djecu svoga brata odgajati svećeniku dr. Breczayu. Bila su to tri mladića od 15 do 17 godina. Stanovali su u grofovom dvorcu, i polazili školu u onom mjestu. Odgojitelj je vodio veliku brigu o svakom svojem pitomcu. Ali je primijetio da mu najstariji štićenik Ivan nije iskren. Dr. Breczay bio je dobar psiholog. Svake subote poslao bi ih u župsku crkvu gdje su imali prilike obavljati sv. Ispovijed. Ali je primijetio na Ivanu da ga muče neke tajne. Bio je zamišljen, neradо govorio... Pozove ga k sebi da ga savjetuje. Ali mu se Ivan nije povjerio.

Za božićne blagdane poslao ih je kući k roditeljima. Iza blagdana dvojica se vratiše, a Ivan razboli. Jednoga dana poslije podne dr. Breczay sjedi u svojoj sobi. Iznenada mu se pričini kao da ga netko zove: "Velečasni!" Nije posvetio tome nikakve pažnje! Mislio je da je to samo halucinacija. Ali oko pet sati razgovjetno čuje jak glas: "Velečasni! Velečas

ni!" Skočio je na noge! Bio je to Ivanov glas. Nema više sumnje da ga on zove jer ga treba.

Dr. Breczay požuri, naredi da mu priprave auto, obuče se, sjedne za volan i pojuri u gluhu noć na grofov dvor. Ivana nađe u velikoj groznici. Sagne se k njemu i zazva ga. Ivan otvori oči i prepozna svoga odgojitelja.

"Ivane, zvao si me. Što mi imaš kazati?" "Ah, velečasni, oprostite! Nisam vam bio iskren! Imam borbe..."

"Ivane! Sve razumijem... Budi miran! Želiš li se ispovjediti?"

"Da, zato sam vas dva puta zvao!" I Ivan otvori svoju dušu svome o. duhovniku. Još iste noći dr. Breczay vratio se kući. Slijedećeg dana stigao je brzojav: "Ivan je umro!"

Da ne bi i ti kada morao zvati svoga o. duhovnika kao i Ivan, budi mu sada iskren! Povjeri mu se sasvim! Otkrij sve jer on smije znati sve. Tvoje borbe kao i pobjede i padove! A to samo zato da te može voditi, da ti može dati potrebne upute, koje su u ovim mladenačkim godinama upravo dragocjene.

Ispitaj se: je si li iskren o. duhovniku? Ili možda imaš kakve tajne kao Ivan? Kad ćeš se dakle otkriti o. duhovniku?

11. prosinca

L A V Č U V A L J I L J A N

U gradu Lucernu stoji spomenik na spomen švicarskih vojnika palih za vrijeme francuske revolucije braneći kralja Ludovika XVI. U hridini isklesan kip predočuje umirućeg lava koji svojom desnom šapom čuva ljiljan u grbu Burbonaca. Nad njim je natpis:"Helvetiorum fidei et virtuti!- Vjernosti i hrabrosti Švicaraca".

Poznato je da su Burbonci imali u svom grbu ljiljan. Lav dakle čuva njihov ljiljan.

Svaki kršćanin, pogotovo mladić, mora kao lav ljubomorno čuvati ljiljan svete čistoće. Jer najbolja garancija za dugačak i zdrav život jest čista mladost. Čistoća je najsigurnija čuvarica životne snage. Koliko duševne snage nađemo baš kod čistih duša! Njihovo je mišljenje bistro i elastično, volja energična, a značaj čeličan.

Jasno je da čistoću treba hrabro čuvati, boriti se za nju. Bez borbe nemoguće je očuvati svetu čistoću. Boriti se valja protiv napasti. Mnogi se igraju napastima kao djeca šibicama i prouzroče požar, požar grijeha. Stoga treba odmah odbiti napast čim se primijeti. Čistoća

je najosjetljivija krepost.

O poznatom istražitelju Afrike Wiesemannu priča Bismark da se vratio iz Afrike u bijelom odijelu. Blago i mladiću koji se idući kroz pokvareni svijet očuva neokaljanim. Taj je zaista pravi heroj. Nema ljepšega na svijetu od čiste duše. Opravdano tvrdi Rousseau: "Dajte mi čistog mladića od 18 godina i priznat ću da je to najljepši ures svijeta." Blago dakle mladiću koji se iza svoga životnog putovanja kroz ovaj svijet vratio kući, u nebo k dragom Bogu, u bijelom odijelu krsne nevinosti.

Kad su se Židovi vratili iz babilonskog sužanjstva, gradili su Bogu hram. Ali su ih neprijatelji kod toga stalno napadali i smetali. Stoga su bili primorani zidati svetište oružjem u jednoj, a zidarskim alatom u drugoj ruci. I mladić koji zida svetište svoje duše mora stalno držati u svojim rukama oružje milosti Božje, koju mu davaju sveti sakramenti, i zidarsku lopaticu odlučne volje, jer ga neprijatelji stalno napadaju. Samo uz pomoć milosti Božje i uz vlastito sudjelovanje on će moći u sebi izgraditi prekrasno svetište dragom Bogu. Đavao mladom čovjeku slika grijeh u najšarenijim bojama. Neopreznom i neiskusnom mladiću pred-

stavlja opojni užitak grijeha nenadokna-divim. I ako volja nije tada moćna i odlučna, doće do grijeha. Volja čini grijeh. Grijeh je kapitulacija volje!

Poznati osvajač Timurlenk jednom je zgodom promatrao mrava koji je iz jedne male jamice gurao iver. Za maloga mrava teret je ipak bio odviše težak i vraćao mu se stalno natrag. Ali ustrajan mrav nije klonuo. Iza svakog neuspjeha ponovo bi se latio posla dok mu konačno ne uspije izvaditi ga.

I ti se uči ustrajnosti u borbi za krepost kod mrava. Ne uspiješ li kod prvog pokušaja, ne kloni. Uz Božju pomoć iznova na posao, u častnu borbu, i sigurno ćeš uspjeti pobijediti svoju strast.

"Zašto si me, Gospode, stvorio tako slabim?" — pitao se Rousseau. I čuo je odgovor: "Nisam te stvorio tako jakim da se sam riješ iz ponora. Ali sam ti dao dovoljno snage da se pred njim očuvaš te da u nj ne padneš."

Sveti apostol Pavao morao se teško boriti i molio je Gospodina da ga oslobodi napasti. Ali mu je Gospodin rekao: "Dosta ti je moja milost." / 2.Kor 12, 9 /. Da, milost Božja i čvrsta tvoja volja najsigurnija su sredstva kojima ćeš se očuvati grijeha i prisvojiti krepost.

Sveti je Ivan Bosko rekao don Pianu, koji ga je molio za neki savjet: "Esto humilis et patiens et Dominus Jesus dabit tibi velle et posse! Budi ponizan i strpljiv i Gospodin će ti dati htjeti i moći!" Velikom nam dakle poniznošću i strpljivošću valja moliti i za htjeti i za moći. Da se bude čistim, treba i htjeti biti čist. Ako naime hoćeš biti čist, ti ćeš se svakako i svladavati i moliti. Ti moraš svoju čistoću učvrstiti borbom i svladavanjem kroz niz godina.

Veoma je u toj stvari poučna legenda starih Grka o Ikaru. Ikar je sa svojim ocem pobjegao iz labirinta na otoku Kreti kuda ih je dao zatvoriti kralj Minos. Prigodom bijega on se poslužio krilima što ih je učinio od ptičjih pera i slijepio voskom. Ali jer je previsoko uzletio, sunce je vosak otopilo, krila mu se raspadoše i Ikar pade u Egejsko more.

Slično se može dogoditi svakomu mladiću koji se jednom oslobodio ropstva grijeha, ali se opet približio vatri grešne prigode. Ako si jednom istjerao đavla iz svoje kuće, on će se opet vratiti sa sedam svojih drugova, napadati te i htjeti osvojiti. Stoga moraš stalno "vigilare et orare! Bdijeti i moliti se!"

Promisli: zašto si do sada padao? Da li si se igrao s vatrom?

12. prosinca

KREPOST V E L I K I H UMOVA

Kada se je Bl. Djevica Marija u snu ukazala 17-godišnjem Ivici Bosko, pokazala mu je buduće polje rada. Nalazio se na livadi u društvu dječaka. Neki su se igrali, drugi tukli, čak i kleli. Ivan ih je htio pozvati na red svojim šakama. Tada mu se javila Gospa i rekla: "Evo, to je tvoje polje na kojem ćeš raditi. Ali ne šakama, nego dobrotom ćeš ih pridobiti. Esto humilis et mansuetus! Budi ponizan i krotak!"

Dragi sjemeništarci! I vama Providnost Božja priprema polje rada. Vi želite postati svećenici Kristovi. Za taj veliki apostolat morate se pripraviti da biste mogli biti sposobni radnici Gospodnji. To ćete sigurno postati ako budete ponizni!

Vi se već ovdje u sjemeništu spremate da ubrzo počnete davati svomu 20. vijeku Kristova duha. Vi ćete biti gradi= telji velebne duhovne zgrade koja se zove Kristova Crkva. Vi ćete povjerenoj vam župi polagati temelje. Želite li da temelji vašeg rada budu solidni, da duhovna zgrada vašeg dušobrižničkog rada ne popuca, morate najprije sami postati čvrsti kao armirani beton. I što veću

zgradu želimo zidati, to dublje moramo kopati i jače temelje položiti. Temelji se doduše ne vide, oni su duboko u zemlji. A ipak, oni podržavaju čitavu zgradu.

I na vama kao temelju stajati će duhovna zgrada. Zato morate biti duboko u zemlji zakopani da vas se ne vidi. To znači: vi morate postati duboko ponizni. I uvijek ostati oruđe u rukama Božjim. Sredstvo kojim će se dobri Bog služiti za velike stvari. Povijest uči da se kod velikih djela Bog služi neznatnim ljudima. Tako se obično rađaju djela Božja.

Ali, što je poniznost? Latinski se zove humilitas. Ta riječ dolazi od "humus" što znači zemlja. Svaki dan je gazimo nogama. Kao da je ne cijenimo! Kao da je male vrijednosti.

I mi smo kao zemlja male cijene. A poniznost je baš krepost kojom priznajemo svoju nevrijednost, ništetnost, slabost i bijedu. Poniznost suzbija pohlepu za častima, prvim mjestima...Ponizan je onaj, koji do sebe mnogo ne drži, ne uzvisuje se iznad drugih radi svojih sposobnosti, što ih ima; ponizan ne traži časti i hvale.

Ponizan je onaj koji prizna da je od Boga sve što ima dobra na sebi: tjelesne i duševne sposobnosti, nadarenost,

razum, lijepi glas, zdravlje, tjelesna ljepota i snaga, okretnost. To su darovi Božji! Sveti apostol Pavao nas uvjerava: "Što imaš a da nisi primio? A ako si primio, što se hvališ kao da nisi primio?" / 1.Kor 4, 7 /. Priznati da su sve to Božji darovi i njima se ne hvaliti i ne ponositi kao da su tvoji, eto, to je poniznost. Bog te je svojim darovima obasuo. Ali ti ih može i oduzeti! Ako si sada nešto, znaj da si to po dobroti Božjoj. Radi toga ne smiješ se uz oholiti. Ne zaboravi da je "tvoje" samo grijeh koji si počinio. Sve je ostalo Božje! Slavni je Mackensen izabrao sebi geslo: "Memini initii! Sjećam se što sam bio u početku!" Ta ga je misao o njegovu skromnom podrijetlu poticala na skromnost i poniznost.

Tvoje iskreno uvjerenje i nutarnje sjećanje da si po sebi nitko i ništa neka se opaža izvana u tvom govoru i djelu, u svemu vladanju i životu.

Mudrac je Seneka ponizno priznao: "Scio me nihil scire! Znam da ništa ne znam." Kako je to lijepo priznanje. Dostojno velikana. Bio je uvjeren da ipak ima još puno toga što ne zna. Tako i ti! Ako mnogo znaš, znaj i to da ima još puno toga što ne znaš. Veliki su umovi baš radi toga bili ponizni.

Glazbeni umjetnik Josip Haydn ni= je svoje znanje pripisivao sebi nego Bo= gu. Zvao ga je "darom Božjim." Kad su po prvi put izvađali njegov muzički ora= torij "Stvaranje", bila je publika upra= vo oduševljena. Veliki je muzičar tada počeo plakati. Od ganuća digao je ruke prema nebu i rekao:"Ništa nije moje. Sve je odozgor."

" L'umiltá é virtú dei grandi. Po= niznost je kreposť velikih umova, veli= kih duhova." / Pijo XI /. Zaista, pravi su duhovni velikani bili uvijek iskreno ponizni.

Kada nam je poniznost potrebna? Na svakom koraku jer nam oholost ide za pe= tama kudagod idemo. Hoćeš li biti čist? Budi ponizan! Sveti Filip Neri kaže:"Po= niznost je vjerna čuvarica čistoće." — Hoćeš li biti poslušan? Budi ponizan! Treba naime priznati da je Bog nešto od svoje vlasti predao poglavarima. — Ho= ćeš li k sv. Pričesti? Moraš biti poni= zan. Sveta je Pričest hrana poniznih du= ša. — Hoćeš li ići k sv. Ispovijedi? Mo= raš se poniziti! — Hoćeš li sa svima u miru živjeti? Budi ponizan! Želiš li bi= ti strpljiv? Moraš biti ponizan! Hoćeš li postati svet? Moraš postati i te ka= ko ponizan jer je poniznost znak prave svetosti. Hoćeš li biti ponizan? Budi

ponizan! Jest! Ne kaže narodna mudrost badava:"Poniznost je duša svih krepo= sti." Sveti je župnik arški Vianney re= kao:"Samo nas naša oholost priječi da budemo sveti. Oholost je izvor svih ma= na, poniznost lanac svih kreposti." Sve= ti Ignacije Lojola veli:"Tko želi veli= ke stvari činiti u kraljestvu Božjem, taj neka prije svega bude malen u svo= jim očima." Zaista je tako!

Promisli! u čemu je bila dosada tvo= ja poniznost? Kako ćeš se danas vježba= ti u toj kreposti?

\+

\+ \+

13. prosinca

TRI STUPNJA PONIZNOSTI

Ako zaista želimo ugoditi Bogu, mo= ramo biti ponizni. Isus nas uči po apo= stolu Jakovu:"Bog se protivi oholima, a poniznima daje svoje milosti."/Jak 4,6/ Potrebna nam je poniznost i zato da svladamo sotonsku lukavost koja nas tje= ra na oholost. Potrebna da uživamo du= ševni mir. Oholica naime nikada nije mi= ran. Uvijek ga nešto grize. Nije zado= voljan ako ga ne hvale, ako ga ne poštu= ju i ne cijene. Naprotiv, ponizan je čovjek uvijek miran jer je zadovoljan.

Krepost poniznosti ima tri stupnja. Već je prvi stupanj poniznosti velika savršenost. A sastoji se u tome da sebe malo cijenimo. Na tom je stupnju tko sebe ne precjenjuje, ne smatra se sposobnim za službu Božju, ne predaje se taštim i oholim mislima samodopadnosti; tko ne traži hvale za svoj rad; ne ponosi se ako ga hvale. Osjećati neku slatkoću, ugodnost pohvale, to je dušše sasvim prirodno. Ali se ponizan ne predaje tim osjećajima.

Dalje je na prvom stupnju poniznosti onaj koji se ne hvali pred drugima, ne svraća pažnju na sebe; tko krije svoje sposobnosti, svoja dobra djela, a otkriva svoje potajne slabosti onima kojima je to dužan otkriti, npr. duhovnom vođi na duhovnom razgovoru ili u svetoj Ispovijedi. Isto je na prvom stupnju poniznosti tko u hrani, odjeći, sobnom namještaju bira najslabije za sebe, a drugima priušti bolje.

Priznati moramo da je već poniznost prvog stupnja velika svetost. Nije naime lako o sebi ponizno misliti i to djelom pokazati jer se to protivi našoj pokvarenoj naravi. Nemoj ni to misliti da je ta krepost neki privilegij za redovnike ili Bogu posvećene osobe. I u svijetu Kristovi vjernici imaju i te koliko smi

gla za krepost poniznosti. A mnogo ih i za koji prakticiraju prvi stupanj poniznosti.

Za vrijeme sv. Grgura živio je u gradu Ankoni neki čovjek na glasu svetosti. Nije bio privlačive vanjštine. Zvao se Konstancije. Bio je zvonar u gradskoj crkvi sv. Stjepana. Dođe neki seljak iz okolice u tu crkvu i baš naleti na "svetca" kojega je želio vidjeti. Našao ga kako čisti crkvene svjetiljke. Dugo ga je gledao te razočaran reče: "Mislio sam da je onaj Konstancije veliki čovjek, Ali sada vidim da je to samo patuljak." Tada pristupi k njemu zvonar, zagrli ga uz riječi: "Ti si prvi i jedini koji me pravilno ocjenjuje."

Taj je zaista sebe smatrao malenim i nevrijednim.

Drugi je stupanj poniznosti kad strpljivo podnašamo tuđi prezir. Taj stupanj nužno slijedi iz prvoga. Tko - naime do sebe malo drži, malo mari što ga drugi malo cijene.

Na drugom je stupnju poniznosti tko strpljivo podnosi što drugi malo drže do njega, što ne mare za njega, što ga smatraju nesposobnim za bolje službe ili poslove; što mu povjeravaju samo niže službe i obične poslove. Na tom je stupnju, dalje, tko strpljivo

podnaša npr. prigovaranje; on izvana ne pokazuje da mu je teško što ga drugi zapostavljaju, guraju od sebe; strpljivo podnaša što ga drugi ne vole.

Slavni govornik Lacordaire dođe za nekoliko dana u Besancon u posjet nekoj obitelji. Posjeti i nadbiskupa te ga na koljenima zamoli za blagoslov. "Dragi moj pater, reče mu kardinal Matthieu, ja molim Boga da vam kao nagradu za vaš rad dade milost spoznaje da niste drugo nego jedan beskoristan sluga Božji!" Svjedoci tog prizora smatrali su prelatove riječi pretvrdima. Ali im Lacordaire mirno odgovori:" Nikada me još nijedna želja nije tako razveselila kao ta."

Kako vidimo, slavni je govornik razumio što znači drugi stupanj poniznosti. Kako je teško našoj naravi ostati nepoznat, ostati zakopan duboko u zemlji, biti zaboravljen, prezren, zapostavljen. To je oporno našoj ličnosti koja se voli isticati. Kako to čovjeka boli kad vidi da ga drže po strani, ne vole i preziru!

Treći je stupanj poniznosti, prava svetost, da veselo podnašamo poniženja, pače da ih želimo. Na tom stupnju poniznosti nalazi se tko želi da njegove sposobnosti, što ih ima, i dobra djela koja

vrši, ostanu nezapažena, da ih nitko ne primijeti; onaj, kome je drago kad njegove mane i nedostaci izbiju vani; tko želi da svuda nađe prema sebi hladnoću i neprijaznost; tko svoje neprijatelje i protivnike voli kao svoje najbolje prijatelje i za njih moli, o njima samo lijepo govori i zlo vraća dobrim.

Ovaj je treći stupanj već znak visokog savršenstva. Tako čitamo o apostolima:"Ali oni otidoše ispred velikog vijeća radujući se što su bili dostojni da trpe sramotu za ime Isusovo."/Dj.ap.5, 41/. Takovu su poniznost imali sveci koji su se veselili što su ih drugi smatrali luđacima radi Krista. Kad je Isus pitao sv. Ivana od Križa što hoće kao nagradu za sva poniženja radi Njega, svetac je odgovorio:"Pati et contemni pro Te!" Trpjeti za Te i prezren biti radi Tebe!" A sv. Ivan Berchmans je rekao: Prezirati sebe put je k savršenstvu i razlog velikog mira." To su razumjeli samo sveci! Važno je da se treba ići u najvećoj poniznosti čuvati i najmanje nerazboritosti i obmane!

Promisli nakon ovog razmatranja: na kojem se stupnju poniznosti već nalaziš? Jesi li već stupio na prvi stupanj?

14. prosinca

" VJEŽBA ČINI MAJSTORA "

Kao učitelj Crkve sveti nas Augustin uči da je pniznost čuvarica svih krepo= sti i znak prave svetosti. Ako dakle že= liš postati dobar, svet sjemeništarac, moraš ponajprije postati ponizan. Gdje fali poniznost, tu nema svetosti. A i sveci moraju biti ponizni.

Turinski nadbiskup Fransoni naredi sv. Ivanu Bosku neka iskuša jednu "sve= ticu" u mjestu Viú blizu Lanza. Bila je u narodu na glasu "svetosti". Don Bosko posluša i uputi se k toj "sveticu". Na= šao ju je u društvu drugih ljudi u raz= govoru. Pozove je da joj želi nešto ka= zati na samo. Ona se začudila ali je i= pak pristala. U sobi na pola otvorenoj pita je svetac:"Kako dugo mislite još tako glumiti, vi licemjerko?" "Što? Ja licemjerka?" - planula je tobožnja sve= tica, "ja prevarantkinja?" "Da, vi ste oholica!" veli joj don Bosko. "Vi ste o holica," kričala je žena. "Ja was nisam htio vrijeđati. Ali poslan sam od nadbi skupa i vidim da svetosti nemate jer ni ste ponizni!"

Jest! Tko nije ponizan, taj nema svetosti. Stoga nastoj da tvoja poniz= nost odsijeva, ižariva iz citavog tvoga

žića i bića. Neka se pokazuje u tvom go voru koji neka bude skroman, a nikad ot resit i nestrpljiv; neka se pokazuje u tvom vladanju, u hodanju, držanju i od= jeći; u svemu budi priprost. Na tebi ne ka sve bude naravno, ništa prisiljeno i namješteno. Sva tvoja osoba neka odi e poniznošću, u riječima, gestama i či nima, bez pretvaranja.

A kako da stečeš poniznost? U pr= vom redu znaj da je to Božji dar! Zato na koljena pred Bogom, sklopi ruke i mo li Boga svaki dan za tu tako potrebitu krepost. - Nastoj da što bolje upoznaš sebe, svoju bijedu, svoje slabosti. Onda se nećeš nikako uzvisivati! Tada nećeš ništa sebi pripisivati nego Bogu.

Krepost poniznosti stečii ćeš vježbanjem. Ako želiš postati majstor, mo= raš najprije biti šegrt, učenik.

Iz života sv. Franje Borgije zna= mo, da je jednoga dana došao neki mla= dić u njegov samostan tražeći vrhovnog poglavara, generala isusovačkog Reda. Kad je mladić ušao u kuću, naišao je na jednog redovnika na hodniku s metlom u ruci. Zatražio je generala. Redovnik, ko ji je bio general Reda, reče mladiću ne ka blagoizvoli uzeti u ruke mjesto nje= ga metlu, jer će otići po poglavara. Mla dić zaista uze metlu, a general se ubra=

zo vrati i otkrije iznenađenom mladiću da je on general i da ga rado prima u Red jer je dobro položio "prijamni ispit" - pokazavši se poniznim.

Dva lijepa primjera imamo u tom događaju: ponizan je bio general, a i molilac. Najljepša vježba u poniznosti je činiti djela poniženja i primati poniženja. Došla ona bilo s koje strane: od Boga, od poglavara ili od drugova. Dragi Bog sam često šalje poniženja. Npr. doživio si neuspjeh u školi, u igri, u duhovnom životu ili gdje drugdje. Poglavar te, kako ti misliš, nije pravedno ocijenio, naišao si na nerazumijevanje, nisu ti povjerili željenu službu. Kako su to lijepe vježbe u poniznosti, ako na sve to šutiš i ne reagiraš, ne prigovaraš! Mirno i ponizno primi i izvrši i najniže poslove i one koji su ti odvratni, koji te ponizuju.

Kako je opet teško ostati miran, indiferentan ako te drugovi smetaju, rugaju ti se, smiju, bockaju. O, kako je to neugodan tuš za tvoju osjetljivu oholost! Ti bi doduše htio oštro reagirati. Ali ti nastoj tu gorku pilulu mirno progutati! Ili još sam dodaš koju šalji vu dosjetku. To je najbolja "reakcija". Nemoj se u sličnom slučaju uznemirivati ili zamjerati, nemoj se ljutiti! To će

samu stvar još pogoršati, to će biti ulje na vatru. Da! Svi smo u tom i te kako osjetljivi. Svi nosimo u sebi klicu oholosti.

Dakle: ponizuju te? Primi mirno to poniženje i reci sam sebi: "Bene mihi Domine, quia humiliasti me! Dobro je, Gospodine, što si me ponizio!" - Netko te hvali? Incenziraj u srcu gore prema nebu: "Non nobis, Domine, non nobis; sed nomini Tuo da gloriam! Ne meni, Gospodine, ne meni! Nego imenu Tvojemu sva slava i čast!" / Ps 113, 9 /. Kod svojih poslova nemoj tražiti sebe i svoju čast. Toma Kempenac kaže: "Tko sebe traži, naći će sebe, ali i svoju propast!" Stoga radi sve na veću slavu Božju! Mudri Sirah upućuje nas: "Što si veći, to se više ponizuj; tada ćeš naći milost u Boga!" / Sir 3, 18 /.

U bivšem samostanu trapista u Rajhenburgu nad ulaznim je vratima bio natpis: "Qui nesciit humiliari, nesciit monachus fieri! Tko se ne zna poniziti, taj ne zna biti monah!" Ali to ne vrijedi samo za redovnike. To je potrebno nama svima. Stoga: znaj se poniziti! Jesi li što razbio ili štetu učinio? Ponizno i mirno priznaj! Jesi li što naopako učinio? Nemoj se opravdavati! Netko te opominje? Veselo primi tu opomenu, opasku,

došla ona sa bilo koje strane: ili od poglavara ili od drugova. Primi to zahvalna srca kao sredstvo svog usavršavanja! Kao što ti promatraš druge, tako i drugi promatraju tebe i puno toga vide na tebi što ti ne vidiš. Sebeljubljje je slijepo. Puno toga krije ili opravdava.

U "Nasljeduj Krista" čitamo: "Željeti biti nepoznat i prezren i od nikoga cijenjen, to je znak prave poniznosti." Ako budeš ponizan, Bog će te uzvisiti. Istinita je rečenica: "Ako imaš puna kola mana, slabosti, pa pred kola upregneš poniznost, ova će te sretno voziti u nebo! Ako pak imaš puna kola krepostii, a upregneš oholost, ova će te sigurno prebaciti u pakao!"

Razmisli: kako primaš opomene? poniženja? Da li se već znadeš i sam ponizit? U čemu ćeš se danas vježbati?

+

+ +

15. prosinca

I S T I N O L J U B I V O S T

Sveti Ivan Krstitelj svojim je svetim životom na rijeci Jordanu pobudio veliku pažnju na sebe. Budući da je živio vcoma isposnički, ljudi su mislili da bi on mogao biti obećani Spasitelj što su ga Židovi očekivali. I vjerski

prvaci židovskog naroda se uznemire. Budući da je sve više naroda išlo na Jordan, nisu ni oni mogli dalje ostati po strani. Zato odluče poslati k Ivanu jedno izaslanstvo, koje neka stvar s jordanskim propovjednikom ispita. Kad su dakle došli svećenici i leviti na rijeku Jordan, zapitali su ga: "Tko si ti? Možda si ti Krist?" I on priznade, ne zanijeka, već priznade iskreno i otvoreno: "Ja nisam Krist!" "Dakle što, reknu mu, jesi li Ilija?" "Nisam," odgovori on. "Jesi li prorok?" "Ne," odvrati. Tada mu reknu: "Pa tko si da možemo odgovoriti onima koji su nas poslali. Što kažeš sam o sebi?" Ivan je opet sasvim iskreno i istinoljubivo odgovorio da on nije ni prorok, nego samo glas onoga koji viče u pustinji: Poravnite put Gospodnji." / Iv 1, 20 /. Priznao je samo da je on onaj koji priprema put Gospodinu.

Kako velik stoji pred našim očima ovaj vanredni poslanik Božji! Velik po radi svoje iskrenosti i istinoljubivosti. Istinoljubivost je krepost kojom nastojimo da u svako doba i sa svakim govorimo tako kako mislimo. Istinoljubiv čovjek pazi, da u svom govoru ništa ne zataji o stvari, ništa joj ne nadomeće svoga, ne pretjeruje i ne smanjuje, niti šta tvrdi o čemu nije siguran.

Washington, koji je kasnije postao predsjednik Sjedinjenih američkih država, kao dječak primio je na dar bradvu, jednu vrst sjekire. Da prokuša svoju sjekiru, ode mali Jure u kućni vrt te zada teške rane jednom malom drvetu, trešnji koju je otac posebno volio. Drvo se je radi toga posušilo. Još iste veče ri primijetio je otac, što se dogodilo te poduzeo kod svih ukućana strogo proslušavanje. Svi su se uspjeli opravdati. Tada otac zovne maloga Jurja i zapita da li je on drvo oštetio! Pogledavši ocu u oči otvoreno reče:"Oče, ne mogu tajiti; ja sam to učinio." Otac se je razveselio poradi tolike iskrenosti svoga sinčića, oprostio mu kaznu i rekao:"Iskrenost mi je draža i milija nego hiljadu trešanja."

Jest! Iskrenost je lijepa i rijetka krepost. Draga ne samo Bogu nego i ljudima. Bog traži da budemo istinoljubivi i da govorimo istinu. Već je psalmista zapisao:"Bog ljubi istinu." /Ps 83, 12 /. Isus je sam sebe nazvao "Istinom." A kod Propovjednika čitamo:"Iskrena je Bog stvorio čovjeka!" / 7, 29 /. Ljudi su proizašli iz Božje ruke iskreni i dobri. Ali je zlo došlo na svijet istočnim grijehom pa su se posljedice toga pokazale i u tome što čovjek često

ne govori istinu. Treba znati da nismo dužni svakome čovjeku otkrivati svoga srca, kako to kaže Sv. pismo:"Ne otkrivaj svakome čovjeku srca svojega, da time stečeš sebi naklonost." / Sir 8, 19 /. Ipak moramo znati i to, da ima ljudi kojima smo čak d u ž n i kazati istinu; npr. svojim poglavarima, onima koji nas duhovno vode. Ako smo poglvarima iskreni, onda idemo po sigurnom putu i svi će imati u nas povjerenje. Čak i protivnici istine kasnije zavole onoga koji je rekao istinu. A naprotiv, ako se je kasnije doznalo, da nismo bili iskreni, istinoljubivi, tada svi gube u nas povjerenje.

Godine 1878. bio je na moru engleski brod iz Liverpola prema Americi. Četiri dana iza odlaska otkriše na brodu među sanducima jednog dječaka koji se ušuljao na brod i sakrio u prostoriji za sandu-ke. Glad ga je primorao da se oda. Dovedoše ga pred kapetana. Dječak je bio u poderanom odijelu, ali mu je lice odavalo dobrotu. Kapetan je počeo strogo prepslušavanje. Dječak je priznao da je sirče bez majke, da ga je otac odveo na brod s objašnjenjem da će i on naskoro za njim doći. Jedino mu je dao adresu nekog znanca iz Halifaxa na kojega nek se obrati kad stigne u Ameriku. Kapetan je već imao loše iskustvo sa "slijepim putnicima"

i nije njegovim riječima vjerovao. Zato odrešito reče dječaku:"Ako u roku od deset minuta ne rečeš istinu, dat ću te objesiti na jarbol." Putnici i mornari sakupiše se na palubi. A dječak je stajao sav zaprepašten, sa suzama u očima. Nakon osam minuta dao kapetan pripraviti uže i pričvrstiti ga na jarbol. Konačno se zadnji puta obrati dječaku riječima:"Reci konačno istinu!" Dječak zamoli da mu dozvoli pomoliti se. Tada klekne, sklopi ruke i svi nazočni čuli su kako šapće:"Majko! Uzmi me k sebi. Umrijeti mogu, ali lagati ne mogu!" To je bila posljednja molitva toga nevinog dječaka: "Umrijeti mogu, ali lagati ne mogu!" Sada je i kapetanu bilo jasno da je dječak zaista govorio istinu. Odredi mu sobicu na brodu i naskoro se našao netko tko je preuzeo na sebe brigu o dječaku u Novom svijetu.

Kako je teško često puta biti iskren i priznati istinu. Ali to je veoma potrebno, časno i korisno. Stoga nastoj biti prema svojim poglavarima uvijek istinoljubiv i iskren. "Ne stidi se priznati grijehe svoje!" / Sir 4, 26 /, kaže Sv. pismo. To katkad stoji muke i junaštva, ali donosi slatki duševni mir. Ako pak nešto tajiš i kriješ, onda te savjest prekorava:"Lažeš, lažeš!" i o-

sjećaš u srcu nemir. A konačno, svako djelo dođe na vidjelo, svaka stvar se prije ili kasnije dozna. A neugodno je biti uhvaćem u laži, u neiskrenosti. Tu se gubiš čast i povjerenje.

Promisli ozbiljno u ovom razmatranju: kakav si bio do sada prema poglavarima? Istinoljubiv ili neiskren? Što moraš popraviti?

\+ +

16. prosinca

PRVA LAŽ NA ZEMLJI

U 1. knjizi Svetoga pisma pripovijeda nam Mojsije:"Zmija je bila lukavija od svih životinja zemaljskih što ih je učinio Gospod Bog. Ona reče ženi: Je li doista kazao Bog: Ne smijete jesti ni s kojeg drveta u vrtu? Žena odgovori zmiji:Od plodova drveća u vrtu smijemo jesti. Samo od plodova drveta što stoji usred vrta zapovijedio je Bog: Od toga ne smijete jesti, pa ni dotaknuti ga, inače morate umrijeti. Zmija odvrati ženi:"Nikako ne ćete umrijeti, dapače zna Bog da će vam se otvoriti oči čim budete jeli s njega, i da ćete postati kao Bog kad spoznate što je dobro i zlo." / 3, 1./.

To je bila prva laž na zemlji. I

prvi lažac bio je đavao u zmiji. Stoga Isus naziva Sotonu "ocem laži." / Iv 8, 44 /. A za tim ocem laži povodc se ljudi kroz čitavu povijest. Valjda nema čovjeka pod suncem koji ne bi u svom životu izustio laži. To je općenita mana. Jer je prva žena povjerovala đavlovoj laži, od tada kao da se laž rađa s čovjekom. Lažu ne samo odrasli, nego i djeca koja skoro uvijek imaju laž pripravljenu na ustima. "Laž je obična roba što je vazda na tržištu, a istina rijetko zlato", - veli neki pisac. Laž je općenita mana i hara poput zaraze čitavim svijetom. Ljudi lažu iz potrebe, šale, običaja, obijesti, nervoze, srditosti; lažu iz zlobe, od straha ...

Ljudi su tako skloni laži, da je već kralj David rekao: "Nestade vjernih među ljudima; govore samo laži jedan drugome." / Ps 12, 3 /. "Svaki je čovjek lažac." / Ps 116, 11 /. A auktor je laži đavao. Viktor Hugo je rekao: "Đavao ima dva imena: jedno "Satan", a drugo "Lažac."

Tko laže? Što znači lagati? Katekizam odgovara: "Laže onaj koji drukčije govori nego misli." Lagati, dakle, znači: svijesno i hotimice nešto kazati što dobro znaš da nije istina. Ipak moraš znati: ako se npr. šala tako izreče

te se može odmah opaziti da ne govorimo ozbiljno, onda to nije laž; tako ni izmišljene pripovijetke nijesu laži.

Laž je protivna redu u ljudskom društvu; jer kako bi moglo biti reda i napretka ako se čovjek ne može pouzdati u čovjeka. Laž ruši društveni život. Stoga nikada nije dozvoljena; pače ni onda kad bi nam koristila ili nas oslobodila od velikoga zla. Laž nanosi štetu ljudskomu društvu i ponizuje lažljivca. Kako se ljudi zacrvene i nađu u neprilici ako ih se uhvati u laži. A i velika je uvreda za čovjeka ako ga nazoveš lašcem. Laž je nešto nečastno za čovjeka. Laž i neiskrenost razaraju pouzdanje i iskrenost, te najjače veze ljudskoga društva.

Istina, laž sama po sebi nije nikad teški grijeh; ali ona to može biti kad se njome vrijeđa ne samo krepost istinitosti, nego i krepost pravednosti i ljubavi nanoseći bližnjemu veliku uvredu ili štetu. A to nije tako rijedak slučaj.

Laž je, dakle, uvijek grešna i zato nikad dozvoljena. Laž vrijeđa Boga koji je neizmjerna Istina. Sv. pismo često osuđuje laž: "Mrske su Gospodu lažljive usne." / Pr. 12, 22 /. "Ljaga je na čovjeku laž; ponašanje čovjeka lažljiva sramotno je; sramota ostaje uvi-

jek na njemu." / Sir. 20, 24 /. "Uniš=
tit ćeš sve one, koji lažu." /Ps 5, 7 /.
"Usta, koja lažu, ubijaju dušu." / Mudr.
1, 11 /.

Već su stari pogani smatrali laž velikom sramotom i velikim zlom za ljud sko društvo. Stoga su lašce strogo kaž= njavali. Stari Rimljani upržili bi žig sramote na čelo čovjeka koji bi običava o lagati. Kod starih Grka bilo je zakon koji je lašca držao nesposobnim da pri= mi službu poglavara. Perzijski je kralj Artakserkse zapovijedio, da se vojniku, koga su uhvatili u laži, probije jezik sa tri klinca.

Da su još i danas zakoni protiv laži tako strogi, kako bi se ljudi čuvali to ga ružnoga grijeha!

Neka je majka imala sina koji je bio sklon laži. Sve je poduzela da ga odu či od te ružne mane. Ali uzalud! Stoga se siromašna majka zavjetuje da će po= kornički hodočastiti k Majci Božjoj u Bornhofenu da bi isprosila sinu obraće= nje. Jednoga jutra probudi sina i krenu na put. Čim su izašli iz sela, majka skine cipele te bosonoga nastavi kameni tim putem. Tada sin upita:"Majko, a za što tako radiš?" Majka mu odgovori jed= nim dugačkim uzdahom i milim pogledom.. Budući da nije bila naučna ići bosonoga,

poče šepati. "Ali, majko, obuci cipele," reče joj sin. Majka je samo šutjela i ši šla mirno dalje. Noge su joj počele kr= varit. Sin vidjevši krvave majčine no= ge, klekne pred majku na putu i reče: "Majko, obuci cipele, ta vidiš da ti no ge krvare." Tada se majka zaustavi pa reče:"Ako bi morala i umrijeti, ne bih obula cipele sve do Bornhofena; tako sam se Gospi zavjetovala za tebe, da se odučiš lagati!" Mali nije više ništa re kao. Samo je moleći stupao za majkom i pokorničke suze padale su na krvave maj čine tragove. Konačno stigoše, klekoše jedan kraj drugoga u kapeli milosne Go= spe i udubiše se u molitvu. Tada sin mi lo prihvati majčinu ruku i šapne:"Majko! N e ć u više lagati!" I održa zadanu riječ.

Ovaj te događaj mora pottaknuti na čvrstu odluku:"Neću više lagati!" Sveto nas pismo opominje:"Ne lažite, ne varaj te jedan drugoga!" /Lev 19, 11 /. I o= pet:"Kloni se laži!" /Ex. 23,7/. " Ne izgovaraj nikada laži! Jer uzdanje u nju ne vodi k dobru." / Sir. 7, 13 /. "Odbacite laž, govorite istinu svaki sa svojim bližnjim", uči sv. Pavao Efeža= ne. / 4, 25 /.

Promisli: što ti sawjest predbacu= je u vezi s današnjim razmatranjem?

17. prosinca

DVOLIČNOST I PRETVARANJE

U Sv. pismu pripovijeda nam sveti pisac da je kralj Jeroboam imao sina Abiju. Veoma ga je volio jer ga je treba o naslijediti na kraljevskom prijestolu. Sin se teško razboli. U gradu Silo živio je prorok Ahija, koji je i Jeroboamu bio prorekao da će zasjesti kraljevski prijestol. K tom proroku odluči Jeroboam poslati svoju ženu da ga upita za zdravlje sina. Nadao se da će od proroka doznati hoće li mu sin ozdraviti ili ne. Kralj naredi svojoj ženi nek se preobuče da prorok ne opazi da je kraljeva žena. Žena učini tako i preobučena uđe k proroku. Ali je prorok prepoznа i povika: "Uniđi, ženo Jeroboamova, što se pretvaraš?" / 3 Kralj. 14, 6 /.

"Što se pretvaraš?" Te nas riječi danas zanimaju. Kraljeva se žena "pretvarala", tj. činila drugom nego je u istini bila. Pretvara se naime onaj koji se čini boljim nego uistinu jest: koji se pravi pobožnijim da druge zavara; mrtvi se zato da bi ga drugi smatrali "svecem"; ponizuje se zato da bi ga drugi uzvisivali; o sebi govori slabo da bi ga drugi hvalili; puno radi zato da bi ga drugi poštivali. To se pretvaranje može očitovati na mnogo načina. Jedan simulira bolest, drugi fingira učenost, treći hini pobožnost itd. Jedan hini pobožnost, a daleko je od prave pobožnosti; drugi hini bratsku ljubav, a spletkari protiv svojih drugova.

Pretvorica je u očima Božjim i onaj koji živi u teškom grijehu, a izvana hini kao da je sve u najljepšem redu; hini pobožnost kod sv. Mise i Pričesti, a u srcu mu vlada nemir strasti i grijeha. Izvana se pravi uzornim sjemeništarcem, a u srcu je sve drugo prije nego uzoran!

U nekom samostanu blizu Rima živjela redovnica koja je bila na glasu ka o "svetica". Poglavarica se htjela uvjeriti o njenom mističkom stanju te zamoli sv. Filipa Nerija, apostola Rima, neka ju iskuša. Svetac pođe u samostan. Bilo je kišovito vrijeme. Redovnica uđe u čekaonicu gdje je čekao sv. Filip. Nakon kratkog pozdrava svetac joj oštrim tonom naredi da uzme njegove zamazane cipele te ih očisti. Začuđena ga sestra pogleda i razdražena odgovori da nije zato došla k njemu. Svetac se samo nasmješi i poruči poglavarici da se redovnica samo pretvara i da nema ni trunka svetosti na njoj.

Koliko danas ima po svijetu laži! Sva

ko je pretvaranje svoja vrst laži i nei=
skrenosti. Pretvara se već malo dijete
svojoj majci ako hoće nešto postići. Pre=
tvara se mladić svojim vladanjem u ško=
li, na ulici, u crkvi; pravi se važan ka
o da je ne znam tko!

Dvoličnost i pretvaranje osuđuju i
ljudi i Bog. "Nastoj da bude daleko od
tebe licemjerstvo i lažna riječ." / Pr.
30, 8 /. "Tko je lažna srca, mrzak je Go
spodu!" / Pr 11, 20 /. "Drži daleko od
usta svojih laž! Usne tvoje neka budu či
ste od varke!" / Pr 4, 24 /. Tako Sveto
pismo. A sv. Bazilije veli: "Većina ljudi
glumi u ovom svijetu kao na pozornici, a
javno se sasvim drukčije ponašaju nego
su u srcu." Kardinal Faulhaber rekao je
u svojoj propovijedi da je pretvorica ka
o lažno cvijeće na oltaru. Naime, papir=
nato ili umjetno cvijeće nije pravo pri=
rodno cvijeće. Naoko izgleda pravo cvije
će, a stvarno je falsifikat. Takav je u
ljudskom društvu neiskren čovjek.

Gotski kralj Totila htjede kušati
svetoga Benedikta. Obuče svoga štitono=
šu u svoje kraljevsko odijelo, dade mu
tri pratioca i tako ga posla pred sveca.
Kad je Rigo, tako se nazivao štitonoša,
došao pred sveca, ovaj mu već izdaleka
vikne: "Odloži, sinko, što nosiš jer ti
pripada tebi." Punii poštovanja prema sv.

Benediktu vrate se svi natrag svome kra=
lju i jave mu kako su brzo bili raskrin
kani.

Zaista, ljudi brzo raskrinkaju pre=
tvoricu. A pretvorica se ničega toliko
ne boji. Svaka stvar konačno dođe na vi
djelo, pa i pretvaranje. A onda je čov=
jeku sramota pred ljudima neizbježiva,
Svojim iskrenim vladanjem sačuvajmo se
takve teške neugodnosti.

Nastojmo uvijek biti priprosti, i=
skreni. Nemojmo se pretvarati, praviti
drugačijima nego li jesmo. Iskrenost je
mila i Bogu i ljudima. Bili mi siromaš=
ni, ali iskreni i prostodušni, ljudi će
nas cijeniti. Naprotiv, budemo li se
pretvarali, ljudi će nas ipak prezira=
ti. Stoga izbjegavaj pretvaranje! Budi,
što jesi!

Sveci su bili uvijek iskreni; nisu
htjeli biti pred ljudima drugačiji, ne=
go li uistinu jesu. I sveti Ivan Krsti=
telj mogao se barem neko vrijeme pretva
rati. Ali on je iskren i priznade da ni
je Mesija, ni Ilija, ni prorok.

Promisli: jesi li se kada pretva=
rao? Što moraš u buduće popraviti?

\+

\+ \+

18. prosinca

BOG JE OBEĆAO SPASITELJA

Dragi sjemeništarci! Stojimo na pragu najljepših i kršćanskomu srcu najmilijih blagdana. Da bismo se što bolje duhovno pripravili na te blagdane ljubavi Božje prema ljudima, razmotrimo ovih dana značenje dolaska Spasiteljeva na ovaj svijet.

U našem jeziku taj veliki blagdan zovemo "Božić" tj. "Mali Bog!" Jer je Bog postao maleno Dijete. A zašto je Bog postao Djetetom, čovjekom?

Kad je dragi Bog stvorio prve ljude Adama i Evu, stvorio ih je svete. Rekli bismo da ih je "bogovski" nadario. jer ih je tako bogato mogao nadariti samo On, njihov Stvoritelj. Uresio ih je naravnim i vrhunaravnim darovima. Stvorio im besmrtnu dušu i tako učinio ih sličnima sebi davši im razum i slobodnu volju. Dušu im je obukao u haljinu posvećujuće milosti Božje. Postali su djeca Božja i baštinici neba. Bili su sveti. Presretni su živjeli u prekrasnom vrtu zemaljskog raja. Imali su veliku inteligenciju i spoznaju o Bogu. Bolesti ni zle sklonosti nisu ih mučile. Bili su besmrtni i po tijelu: nikada ne bi tre-

bali umrijeti da su slušali Boga. Sve te darove primili su ne samo za sebe, nego i za svoje potomstvo, za sav rod ljudski.

Ali svojim teškim grijehom neposlušnosti, tim iskonskim ili istočnim grijehom izgubili su naši praroditelji te od Boga primljene darove. Izgubili su ih ne samo za sebe, već i za svoje potomstvo. Prestali su biti djeca Božja, izgubili pravo na nebo, zaslužili vječnu propast. Izgubljenih darova nisu si mogli vratiti. Bog ih je mogao odbaciti kao što je zabacio neposlušne anđele. Ali toga u svojoj velikoj dobroti nije učinio. Naprotiv, smilovao im se. Naime, nisu imali tako savršenu spoznaju kao anđeli. Osim toga zavedeni su bili od đavla. I Bog nije htio da sav rod ljudski zabaci zbog grijeha dvojice. Stoga je odlučio da tomu palomu čovjeku pomogne, da ga podigne iz ponora, u koji ga je strovalio grijeh.

A kako da se to zbude? I tu je Bog opet pokazao svoju božansku mudrost. Grijeh je u očima Božjim neizmjerno veliko zlo. Zato je tražio i neizmjernu zadovoljštinu. A takvu zadovoljštinu čovjek ne može Bogu dati. To je mogao dati samo Bogu ravan, Njemu jednak: to jest Bog sam! I tada se ponudi druga Božanska Oso-

ba, Sin Božji, da to izvede. Da Bogu-Ocu dade neizmjernu zadovoljštinu za grijeh čovjekov u ime čovjeka. Tu je zamisao Božju lijepo izrazio slavni slikar Fürich. Naslikao je krasnu sliku "Utjelovljenje". Gornji dio slike prikazuje kako nebeski Otac ozbiljno gleda na Sina. Taj je razumio Očevu želju, digao se ii odložio sve božanske insignije sa sebe, pripravljen da siđe na grešnu zemlju; da za mijeni žezlo vlasti i časti žezlom ponižcnja, kraljevsku krunu trnovom krunom. Donji dio slike pak prikazuje betlehemsku štalicu: jedno Djeteščce u jaslicama između Marije i sv. Josipa, a iznad štalice anđeli koji u svetoj Božićnoj noći pjevaju "Slava Bogu na visini".

Da bi, dakle, to veliko djelo Mudrosti Božje, druga Božanska Osoba mogla izvesti, odlučii sići na zemlju ii postati čovjekom. Ali ujedno ostati Bogom! Bit će dakle "Bogo-čovjek". Kao čovjek Ona će trpjeti i umrijeti te tako dati zadovoljštinu, a kao Bog dat će toj zadovoljštini neizmjernu vrijednost. Zaista, božanski mudar plan!

I da će se zaista tako zbiti, obećao je Bog Otac još u raju zemaljskom proklevši zmiju - đavla: "Neprijateljstvo postavit ću između tebe ii između Žene, između tvoga i Njezinog roda. Ona će ti

satrti glavu, a ti ćeš vrebati Njezinu petu!" / Gn 3, 15 /. Time je Bog proreka, da će doći Spasitelj koji će uništati vlast đavla nad čovjekom i koji će palom čovjeku povratiti izgubljenu milost posvećujuću, djetinjstvo Božje i pravo na nebo. Kratko: Spasitelj će čovjeka izbaviti od grijeha ii otkupiti ga od ropstva đavlova. To se proročanstvo zove "protoevanđelje", - prva blaga vijest o našem spasenju.

I ta velika tajna naše vjere da će druga Božanska Osoba postati čovjekom zove se: "Utjelovljenje Sina Božjega". To znači: Druga Božanska Osoba, Sin Božji, utjelovit će se; uzeti dušu i tijelo kako i mi ljudi, uzeti ljudsku narav. Ali tako, da će ujedno biti i Bog ii čovjek, da će u Njemu biti samo jedna Osoba i to Božja, a u toj osobi dvije naravi: božanska ii čovječja.

Time se je Sin Božji silno ponizio jer je uzeo bijedno ljudsko tijelo sa svim njegovim slabostima. A sve to samo da bi tog grijehom palog čovjeka uzdigao i povratio Bogu. Stoga opravdano kaže sveti Ivan: "Tako je Bog svijet ljubio, da je dao svoga jedinorođenog Sina da se svijet spasi po Njemu." /Iv. 3,16/ I to za sve ljude, bez razlike nacije i rase. Jer svi smo djeca jednoga Oca ne-

beskoga. Dakle, i za mene, i za tebe, i za svakoga od nas. Kako li je velika ljubav Božja prema nama!

Promisli: kako ćeš danas uzvratiti dragom Spasitelju ljubav prema tebi? Očisti ovih dana štalicu svoga srca! U svetoj Ispovijedi! Pripravi Mu toplo mjesto u njemu. Lijepo se pripravi na svetu Pričest!

\+

\+ \+

19. prosinca

PROROČANSTVA O SPASITELJU

Ako Bog koga odabere za koje značajno djelo, unaprijed mu pripravi put. Sve okolnosti uredi tako da može svoju od Boga određenu zadaću izvršiti. Često ga unaprijed i najavi.

Pogotovo je Bog tako učinio kad je odlučio na svijet poslati svoga Sina. Nije Ga doduše odmah poslao, čim Ga je obećao. Dopustio je u svojoj velikoj mudrosti da su Ga ljudi morali dugo, stoljećima čekati. Učinio je to zbog toga da bi ljudi bolje upoznali nesreću u koju ih je bacio grijeh, da bi korisnije znali cijeniti milost spasenja, i čeznuli za obećanim i očekivanim Spasiteljem.

Najprije je Bog izabrao jedan narod

u kojem će Spasitelj kao čovjek imati svoju zemaljsku domovinu. Taj izabrani narod bio je židovski narod ili Izrael. Bog ga je posebno vodio. Davao mu svoje zapovijedi po svojem poslaniku, sam njime vladao. To je tzv. "teokracija". Taj je izabrani narod sačuvao vjeru u pravoga Boga i nadu u obećanog Spasitelja. Da i Izraelci ne bi zaboravili da će obećani Spasitelj zaista doći, Bog je to svoje obećanje stalno ponavljao po patrijarsima i po prorocima. To su bili po Duhu Svetom nadahnuti ljudi, opominjali narod na dobro, odvraćali od grijeha, najavljivali ili proricali buduće stvari o Spasitelju. To su tzv. "mesijanska proročanstva".

U početku bila su ta proročanstva još dosta nejasna. Ali što više se približavalo vrijeme Spasiteljeva dolaska, postajala su jasnija. Mirno možemo kazati da je povijest Staroga Zavjeta povijest očekivanja Spasiteljeva. Sv. Ciril Jeruzalemski veli da "noma proroka koji Ga nije poznavao."

Prvo proročanstvo potječe iz raja zemaljskoga: "Neprijateljstvo ću postaviti između tebe i Žene..." Tima riječima obećana je ljudima Žena koja će roditi Spasitelja. / Gn 3, 15 /.

Oko dvije hiljade godina prije do-

laska Spasiteljeva Bog je rekao Abrahamu "I blagoslovljeni će biti u rodu tvome svi narodi zemlje." / Gn 22, 18 /. Tim je riječima Bog obećao Abrahamu da će Spasitelj doći iz njegova roda.

Bogom nadahnuti patrijarha Jakov reče sinu svome Judi na samrtnoj postelji: "...Neće biti oduzeto žezlo od Jude niti vladalački štap iz njegova plemena dok ne dođe Onaj koji ima biti poslan. On će biti očekivanje naroda." / Gn 49, 10/ Iz ovoga je bilo već jasno da će Spasitelj doći iz Judina plemena. To je proročanstvo izrečeno 1500 godina prije Spasiteljeva dolaska.

Na usta proroka Jeremije rekao je Bog "Doista, dolazi vrijeme kad ću ispuniti obećanje koje dadoh kući Izraelovoj i kući Judinoj: učinit ću da iznikne mladica Davidova... Zvat će se "Gospod, spasenje naše." / 33, 14 /.

Pravi mesijanski prorok, koji još jasnije najavljuje Spasitelja oko jednu hiljadu godina prije, jest kralj David. On opisuje Spasiteljevo trpljenje na križu: "Dijele među se haljine moje i za odjeću moju bacište ždrijeb." / Ps 22, 19 / Proriče da će Mu probosti ruke i noge, / Ps 22, 17 /, da će Mu dati piti žuči i octa, / Ps 68, 22 /. David stavlja Spasitelju na usta posljednje Njegove riječi:

"Bože moj, zašto si me ostavio?"/Ps 22,2 "Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj." / Ps 31, 6 /.

Još jasnije i određenije opisuje Spasitelja 800 godina unaprijed prorok Izaija, "kralj među prorocima". Sveti Jeronim naziva ga "evanđelistom Staroga Zavjeta." Nijedan prorok nije tako živo i točno najavio život budućeg Mesije kao baš Izaija. On kao da vidi i gleda i opisuje! Prorekao je Spasiteljevo Utjelovljenje: "Eto, Djevica će začeti i roditi sina, i bit će mu ime Emanuel." / Iz 7, 14 /. Emanuel znači: Bog s nama. Prorekao je da će Spasitelj biti Bog: "Bog će sam doći i spasiti vas." / 35, 4 /. Da će činiti čudesa: "Otvorit će oči slijepima i uši gluhima, hrom će skakati kao jelen i jezik nijemoga će se razriješiti." / 35, 5 /. Prorekao je Njegovu muku da će Ga bičevati, u lice Mu pljuvati, da će sve strpljivo podnašati, da će Mu grob biti slavan. / 53, 4 /.

Savremenik Izaijin prorok Miheja je prorekao da će se Spasitelj roditi u Betlehemu: "A ti Betleheme-Efrato, među krajevima Judinim najmanji, iz tebe će izaći Onaj koji će vladati narod moj Izrael." Mih 5, 1 /.

Prorok Daniel 600 godina prije prorekao je već i godinu Spasiteljeva do-

laska i smrti. / Dan 9, 25 /.

Prorok Zaharija navijestio je da će Spasitelj svečano ući u Jeruzalem na magaretu, / 9, 9 /, da će biti prodan za 30 srebrnika. / 11, 13 /.

Prorok Malahija najavio je skori dolazak Mesijin, da će imati svoga preteču. / 3, 1 /. On je ujedno i navjestitelj nekrvne žrtve svete Mise, žrtve Novoga Zavjeta, jer će starozavjetne žrtve prestati. / Mal 1, 11 /.

Slično najavljuje dolazak obećanog Mesije i prorok Agej:"Samo još malo vremena i ... tada će doći od svih naroda Očekivani." / Ag 2, 1 /.

Božić je pred vratima! Ti želiš jednom kao svećenik Kristov govoriti svojim vjernicima o Spasitelju. Da li nastojiš, da si usvojiš Njegovo sveto Evanđelje? Da li ga rado čitaš?

\+

\+ \+

20. prosinca

OD SVIH NARODA OČEKIVANI.

U početku 19. stoljeća studirao je u Pragu neki židovski mladić medicinu. Od vremena na vrijeme slušao je i teološka predavanja na katoličkom fakultetu. Jednoga je dana čuo izlaganje mesijanskih proročanstava. Ta mjesta Svetoga

pisma bila su za nj nešto novo iako je kod kuće njegov otac redovito čitao Bibliju. Došavši kući potraži u očevom Svetom pismu ona odgovarajuća mjesta. Ali primijeti da su baš oni listovi bili iztrgnuti. Mirno zapita oca za razlog. Mjesto odgovora dobije od oca ćušku. Mladić unatoč toga nije bio miran. I dalje je proučavao mesijanska proročanstva i slušao teološka predavanja. Postavši lječnikom u Beču, i sam počne studirati Sveto pismo. Kao plod njegova razmišljanja slijedilo je njegovo obraćenje na katoličku vjeru. Godine 1821. primio je čak i svećeničko ređenje. Nakon deset godina na postao je katedralnim propovjednikom u katedrali sv. Stjepana u Beču sve do svoje smrti 1876. Bio je to slavan propovjednik dr. Emanuel Veith.

Studij Svetoga pisma, činjenica da je Spasitelj bio najavljen po prorocima privedoše toga mladića u krilo prave Isusove Crkve. Spasitelj, dakle, nije došao nenajavljen, neočekivan. Židovi su dobro poznavali mesijanska proroštva; rado su čitali Sv. pismo. Židovi su živjeli izmiješani s poganima, pa su od njih i pogani saznali da svijet očekuje obećanog Spasitelja. Mogli su čak i sami čitati Svete knjige. Tako su pogani i čitav tadašnji svijet očekivali Spasite

lja baš iz židovskoga naroda. Središte tih čežnja bila je baš Palestina.

U Indiji su prigodom klanja žrtava vapili: "Kada će se već jednom roditi Spasitelj?" = Pjesnik Mencije oko 300 godina prije Krista pjeva: "Narodi očekuju Sveca kao uvelo cvijeće oblake i kišu." = Grčki mudrac Sokrat nemoćan izjavljuje: "Treba doista da čekamo dok nas netko pouči kako da se vladamo prema Bogu i ljudima." = Rimski pjesnik Vergilij 41 godinu prije dolaska Spasiteljeva u svojim pjesmama naviješta da se u njegovo doba ima roditi neko tajanstveno djetešce, Sin Božji, koji će obnoviti sve što je stvoreno, ubiti zmiju, oprati krivicu i povratiti mir čitavoj zemlji.

Povjesničar Tacit zabilježio je kako se u njegovo vrijeme prema starim svećeničkim knjigama držalo da će svijetom zavladati Judeja, tj. židovski potomci.

Grčki mudrac Platon u jednoj svojoj knjizi uzdiše: "Kada će doći ono vrijeme i tko će biti učitelj? Već čeznem da vidim toga čovjeka. O, da oduzme ovu tamu; na sve sam spreman što će mi narediti, samo da budem bolji."

Rimski pjesnik Horacije pjeva: "Dođi već, Sine preuzvišene Djevice; ostani dugo među svojim pukom i kasno se vrati u nebo; nek ti bude ugodno da Te nazivljemo ocem i knezom!"

Kineski mudrac Konfucije uvjeravao je svoje učenike da će iz neba doći Svetac koji će sve znati i koji će imati svu moć na nebu i na zemlji. Kineske knjige sadržavaju jasne opise toga Sveca. Opisuju ga kao onoga koji sve zna i sve vidi; njegove su riječi istinite, njegova mudrost bez granica. On je jednak sa Tien-om." / a Tien je kineski bog /.

Godine 61. prije nego se Spasitelj rodio, kineski je car Ming Ti poslao u zapadne zemlje dva mandarina s pitanjem: "Da li se već rodilo Dijete o kojem govore stara proročanstva?"

Prema legendi došla je u vrijeme rođenja Kristova k rimskomu caru Augustu Sibila. Pričala mu je da je vidjela oko sunca zlatni vijenac i čula glas s neba: "To je oltar nebeski, oltar Jedinorođenoga Boga." U sredini sunca stajala je Djevica s Djetetom u naručju. Sibila je navijestila caru da je to Dijete Gospodar svijeta. Car je dao na onom mjestu postaviti oltar i na njemu onomu Djetetu prikazao žrtvu. = Kasnije je na onom mjestu sagrađena crkva, koja još i danas nosi ime "Ara coeli = Nebeski oltar."

Taj od svih naroda očekivani i od proroka najavljeni Spasitelj jest Isus

Krist. Na Njemu su se obistinila sva proročanstva svih proroka bez razlike. Na ta proroštva pozivao se i sam Spasitelj. Svojim je neprijateljima dovikn=o:"Istražujte pisma, ona su koja svjedoče za mene." / Iv 5, 39 /. Isus se pozivao i na svoja čudesa koja je činio i koja su proroci unaprijed najavili:"Idite i javite Ivanu što čujete i vidite: Slijepi vide, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju." / Mt 11, 4 /. To je proročkao o Spasitelju prorok Izaija.

Sveti apostol Ivan, kad je opisao život Isusov u svome Evanđelju, ovako završuje:" I mnoga druga čudesa učini Isus pred učenicima svojim, koja nijesu zapisana u knjizi ovoj. A ova su zapisana, da vjerujete, da Isus Krist jest Mesija, Sin Božji, i da vjerujući imate život u ime Njegovo." / Iv 20, 30 /.

Sveti su evanđelisti opisali život Isusov tako jasno, jer su sami bili svjedoci svemu što je Isus učinio. Iz toga pak možemo razabrati da su se zaista sva proročanstva ispunila baš na Isusu Kristu, i baš samo na Njemu! Iz toga je konačno jasno da je baš Isus Krist taj od Boga obećani i od svih naroda očekivani Mesija, Spasitelj svijeta. Stoga ni danas nitko na svijetu, osim Židova, ne očekuje nekoga drugoga Spasitelja.

Promisli: da li rado čitaš Sveto pismo? Pogotovo sveto Evanđelje? Ako ga ne čitaš, kako ćeš onda upoznati obećanog Spasitelja? Kako ćeš se onda uvjeriti, da je Isus Krist taj očekivani Spasitelj?

\+

\+ +

21. prosinca

SVETI TOMA, APOSTOL

Nekoliko dana prije najtoplijeg kršćanskog blagdana Božića postavila je sveta Crkva blagdan današnjeg sveca, apostola Isusova, nevjernoga Tome. Ne bih rekao da je Crkva to samo tako slučajno uradila. Crkva nas duhovno pripravlja na veliko otajstvo koje se zbilo na sv. Božićni blagdan: da je Bog postao čovjekom, malim Djetetom. Da bismo to zaista čvrsto vjerovali, moramo svoj razum podvrgnuti Bogu koji je poslao na svijet svoga Sina. Današnji su kršćani 20. vijeka slični sv. Tomi, apostolu, koji je s nekom rezerviranosti, opreznosti vjerovao u Isusovo uskrsnuće. Tražio je čvrste dokaze prije negoli je podvrgao svoj um i srce istinama vjere. Ali kada

se jednom osvjedočio, tada u njegovu srcu nije bilo više mjesta nevjeri. Posvo se podvrgao istini.

Crkva želi da bismo i mi bili slični sv. Tomi u drugom dijelu njegova postupka. Za vjerodostojnost Isusova rođenja ne treba jasnijih dokaza od onih koje imamo. Samo treba još da se posve podvrgnemo tim dokazima, da čvrsto prionemo uz vjeru u Malog Isusa, pravoga Boga=čovjeka. Da ništa više u toj vjeri ne kolebamo.

Sveti se Toma rodio u Palestini, u pokrajini Galileji. Bio je ribar, Sveto pismo zove ga i "Didim". Taj mu nadimak "blizanac" jer se rodio zajedno sa sestrom. Ime Toma mu je židovsko, a Didim grčko. A jedno i drugo znače isto: blizanac.

Ne znamo iz sv. Evanđelja kad je Božanski Spasitelj pozvao sv. Tomu za svoga učenika. Ali se znade da je bio Isusu privržen. Nije htio samo tako na slijepo vjerovati. Učinio je to da istinu bistrije shvati i da se u njoj onda jače učvrsti, lakše u njoj ustraje.

Poslije Duhova otišao je propovijedati Isusovo Evanđelje među Parte u Perziji; onda je djelovao u Etiopiji, a napokon stigao čak u Indiju gdje je i žitvot svoj položio za Isusa. Umro je mučeničkom smrću strelicama isprobadan u gradu Kalamini. Tako je najjače potvrdio svoju vjernost prema svom Učitelju. U Mailapuru se nalazi također "čudnovati križ Tomin". Navodni Tomini ostaci prenešeni su iz Indije u Edesu, a odavle u Ortonu.

Sveti je Toma bio Isusov apostol. Premda je Sin Božji dobro poznavao Tomu, ipak ga je pozvao među svoje učenike predobro znajući da će Tomina nevjera nama više koristiti negoli vjera ostalih apostola.

Svoj oprez u vjerovanju pokazao je apostol Toma na dan Isusova uskrsnuća. Božanski se Spasitelj ukazao apostolima živ prvi puta poslije Golgotske drame. Uskrsnuće je Isusovo smatrao Toma nevjerojatnim. Isusa nije vidio jer nije bio u društvu ostalih kojima se Isus ukazao. A kad su mu oni to svjedočili, nije vjerovao. Ostao je upravo tvrdoglav u poricanju te mogućnosti. Rekao im je, da će vjerovati tek onda kad Isusa vidi vlastitim očima. I zaista, tek tada je vjerovao kad se Isus osam dana kasnije opet ukazao svima apostolima, među kojima je bio i Toma. Tad je pao pred svoga Učitelja i ponizno priznao:"Gospodin moj i Bog moj!" / Iv 20, 28 /.

Sv. Grgur Veliki kaže o tome:"Nije

se to dogodilo slučajno, nego po Božjem promislu," da bi naša vjera bila kritički utvrđena i opravdana. Tomin slučaj služi za pouku osobito onim kršćanima XX. vijeka, koji su slabi u vjeri, kolebljivi, nestalni te kažu da vjeruju samo ono što sami razumiju, mogu dotaknuti, vidjeti. A što ne vide ili ne razumiju, to i ne vjeruju.

Koliku li je silnu nerazboritost pokazao apostol Toma pred svojim drugovima! Deset njegovih drugova, odraslih, zrelih i trijeznih muževa svjedoči za istinu koju su svojim očima vidjeli, svojim rukama opipali. Njih je deset, a on sam. I svejedno Toma ne vjeruje svojim drugovima! On misli da se s njim šale, da ga varaju. Zato tvrdi da se oni, desetorica, varaju, a on, jedini, da ima pravo. Je li to uopće logički? Je li to moguće?

Mi se čudimo nevjernom apostolu, ali smo mu često puta slični. Pogledajmo u svijet. Koliko milijuna vjeruje u Boga i u vjerske istine. Velika je manjina onih koji ne vjeruju; deset prema jednan! A ipak, što se opaža? Ljudi više vjeruju onoj šačici negoli milijunima! Koliko li nerazboritosti! Kako li je plitko naše vjersko uvjerenje kad nas može pokolebati svaka sitnica, svaka sumnja, svaki prigovor one šačice nevjernih. Više vjerujemo jednomu negoli desetorici. Da li je razborito protiviti se uvjerenju ljudskog roda prošlosti i sadašnjosti? Nije li takav postupak nevrijedan razumnoga bića, čovjeka?

Apostol Toma konačno je popravio svoju nevjeru. Isus mu je rekao:"Jer si me vidio, vjerovao si. Blaženi koji ne vidješe a vjerovaše." / Iv. 20, 29 /. On je pao do nogu Isusovih i priznao:"Gospodin moj i Bog moj!" I mi sagnimo glavu svoju pred Svemogućim i priznajmo:Ne razumijem, a vjerujem!" Da, baš zato vjerujem jer ne razumijem! Neka primjer nevjernoga apostola raspršii naše sumnje i našu mlakost. Očima vjere gledajmo u Djetešcu iz jaslica Gospodina svoga i Boga svoga. Obećajmo Mu posvetiti život kao apostol Toma. Odlučimo za Njega raditi kao svećenici cijelog svog života.

Promisli: kakvom si vjerom pristupao do sada svetoj Pričesti? Moli Isusa s ocem opsjednutog dječaka u Evanđelju: "Vjerujem! Pomozi moju nevjeru!" / Mk 9, 24 /.

+

+ +

22. prosinca

SPASITELJEVA ZEMALJSKA DOMOVINA

Kad je dragi Bog odlučio poslatii na svijet Sina svoga da se utjelovi, postane čovjekom, tada je mislio u koju zemlju, u koju državu da Ga pošalje. I nas također zanima ta sretna zemlja koju će sam Božji Sin zvatii svojom domovinom. A koja će bitii od samoga Boga tako počašćena da će svome Stvoritelju ii Otkupiitelju ponuditi kolijevku?

U svojoj nedokučivoj mudrosti ii dobroti Bog je odabrao Sinu svome zemaljsku domovinu. Već je u Starom Zavjetu po proroku Miheji dao znatii da će baš narod izraelski bitii taj sretnik kojii će se dičiti što je Sin Božjii bio njegov građanin. Ta sveta zemlja koju je gazio svojim nogama Bogo=čovjek Isus, zove se Palestina. Zove se i "obećana zemlja", jer je Bog obećao Abrahamu da će je dattii njemu i njegovu potomstvu. Naziva se i "izraelska zemlja", jer su se u toj zemljii naselili sinovi Jakobovi; a njemu je anđeo rekao da će se zvati "Izrael", tj. "borac Božji". / Gn 32, 29 /. Zove se i "Judejska" po plemenu Judinu. Zove se i "Palestina" po narodu koji je prije tamo živio.

Rijeka Jordan dijeli Palestinu u dva dijela. U zapadnom dijelu tri su pokrajine: Galileja, Samarija i Judeja. Glavni je grad Jeruzalem, što znači "sveti grad", "hieros solima."

Palestina je nekada bila veoma plodna. Zvali su je "vrt Božji". U njoj je uspjevalo sve: pšenica, masline, smokve, žito, datule, loza / sa do 7 kg teškim grozdovima /, cvijeće itd. Za Palestinu se govorilo da u njoj teče med i mlijeko. Poradi plodnosti bilo je nekad u njoj mnogo naroda. U vrijeme Davidovo brojila je do pet milijuna stanovnika. A danas ima manje od jedan milijun duša. Kao da je prokleta jer nije primila Spasitelja.

Iz navedenoga moramo priznatii da je dragi Bog dao lijepu domovinu narodu u kojem se Sin Božji utjelovio. Osim toga baš je Palestina odgovarala uzvišenom cilju Božjemu. Bila je u sredini tada poznatog svijeta. Na sve strane vodile su ceste i po moru i na kopnom, do velikih i civiliziranih naroda u sva tri tada poznata dijela svijeta: Aziju, Afriku, Evropu. A ipak je bila toliko odijeljena od drugih zemalja, morem, pustinjom i visokim brdima da je bila sigurna od poganskog utjecaja susjednih naroda. Na taj način mogla se u njoj sačuva-

ti vjera u jednoga i pravoga Boga, sačuvati nada u dolazak obećanog Spasitelja.

Ali koje će mjesto u toj zemlji svetoj biti tako sretno da će u njemu sam Sin Božji ugledati svjetlo svijeta? Već iz proročanstva Mihejina bilo je jasno da će to biti Betlehem, gradić u pokrajini Judeji. Osim toga prorok je najavio da će Spasitelj biti iz roda kralja Davida. A rodno je mjesto Davidovo bilo Betlehem. Nalazi se dva sata južno od Jeruzalema. Zove se i "grad Davidov" po Davidu jednom od najslavnijih židovskih vladara. Riječ "Betlehem" znači "kuća kruha". To je ime grad dobio poradi plodnoga polja u okolici. To mu ime odgovara i poradi toga što će Isus biti živi kruh nebeski koga Bog šalje ljudima za hranu. On će svoje Tijelo u Presv. Euharistiji ostaviti svima nama da ne klonemo na teškom životnom putu.

Kako je, dakle, opet po mudrosti Božjoj prikladno, da se je baš u Betlehemu u "kući kruha" rodio Onaj, koji je rekao za sebe: "Ja sam kruh života, koji je sišao s neba." / Iv 6, 51 /.

Prema Betlehemu je i anđeo u svetoj božićnoj noći uputio pobožne pastire kad im je najavio porođenje Spasitelja=vo: "Danas vam se u Davidovu gradu rodi Spasitelj=Krist, Gospodin." /Lk 2, 11 /.

Godine 326. sveta je carica Jelena, majka cara Konstantina Velikog, sagradila tamo crkvu Rođenja Isusova. U toj crkvi, na mjestu, gdje se je rodio Isus, Spasitelj naš, na podu je srebrna zvijezda sa latinskim natpisom: "Hic Verbum caro factum est! Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est. Ovdje je Riječ postala tijelom! Ovdje je rođen od Djevice Marije Isus Krist." — Sveto pismo Spasitelja zove "Riječ". "I Riječ je tijelom postala i stanovala među nama," — to znači: Druga Osoba Presv. Trojstva ujedinila se s ljudskom naravi te tako postala i čovjek. To znači: Sin Božji postao je čovjekom. — Od toga znamenitog događaja prošlo je do danas već 1963 godine. I mi brojimo godine od rođenja Isusa Krista, Sina Božjega.

Razmatrali smo o zemaljskoj domovini Spasiteljevoj. I tvoje je srce svaki put kad se pričestiš Isusova domovina, Isusov Betlehem.

Promisli: kakav je "Betlehem" tvoga srca? Da li je Isusu drago nastaniti se u kućici tvoga srca? Ako treba još nešto urediti, uredi to ovih dana kod svete Ispovijedi.

\+

\+ +

23. prosinca

BOG ODABRA MAJKU SPASITELJU

Od Boga obećani Spasitelj imao je po dobroti Božjoj spasiti ljudski rod od grijeha davši Bogu Ocu zadovoljštinu za grijeh čovjekov. To je imao Spasitelj u činiti svojim trpljenjem i smrću. Jer: "bez prolijevanja krvi nema oproštenja," uči sv. Pavao. / Hebr 9, 22 /. Budući da Spasitelj kao Bog nije mogao trpjeti, od lučio je postati čovjekom, uzeti čovječ= ju narav, tj. tijelo i dušu kao ostali ljudi.

Zato je Sin Božji rođenjem došao na ovaj svijet. Kaže sv. Pavao: "Kad se navr šilo vrijeme, posla Bog Sina svojega ro= đena od žene." / Gal 4, 4 /. Kao što se svaki čovjek rodi od žene, tako je i Sin Božji odlučio da kao čovjek ima zemalj= sku Majku.

Ali tko će biti ta presretna žena ko ja će Sinu Božjemu dati čovječju narav? Koja će Evina kći biti odabrana da samo= me Sinu Božjemu može reći: "Ti si Krv od moje krvi, Tijelo od moga tijela?"

Nitko sam sebi ne može odabrati maj= ku! Jedino je Sin Božji sebi odabrao Maj ku. Ali da to neće biti obična žena, bi= lo je jasno već iz proročanstva Izaije= na: "Evo, djevica će začeti i roditi Sina

i bit će mu ime Emanuel," / 7, 14 /, tj. Bog među nama. Djevica će dakle roditi Boga, Ona će biti Majkom Spasiteljevom, Bogorodicom.

"Nerazumljivi su putovi Božji! "Misli moje nisu vaše misli, i putovi vaši nisu moji putovi," veli Gospod. / Iz 55, 8 /. Osnove su Božje iznenađujuće. Tako i kod utjelovljenja Sina Božjega, Spasitelja.

Da će ta žena biti izvanredna, jasno je bilo već iz Božjega proroštva u raju zemaljskom: "Ona će ti satrti glavu." / 1 Mojs 3, 15 /. Dakle, Spasiteljeva Majka neće biti podložna đavlu baštinom istoč= nog grijeha. Ona će biti bezgrešna. Ni= je naime dolikovalo svetosti Božjoj da Majka Spasiteljeva bude ma i samo jedan čas okaljana bilo kakvim grijehom, pa ni baštinjenim ili istpčnim. Zato Ju je Bog posebnom povlasticom odlučio očuva= ti od istočnoga grijeha.

Osim toga Majka Spasiteljeva mora biti iz roda kralja Davida jer je Bog o bećao da će Spasitelj biti Davidov potomak. Zato su i proroci, a po njima i na rod, Spasitelja zvali "Sinom Davidovim" / Mt 9, 27 /.

I da bi ta žena bila dostojno prebi valište Sinu Božjemu, odlučio je Bog da bude puna milosti, da nema na duši ni najmanjega "osobnoga" grijeha. Ona će

biti pravo remekdjelo, prava majstorija Božja. Takvom je mogao zamisliti zbilja samo Bog.

Ali na koju će izabranicu Bog baciti svoj milostivi pogled? Kojoj će Evinoj kćeri reći:"Sva si lijepa, prijateljice moja, i ljage nema na Tebi?"/Cant 4, 7 /. Kojoj će pripasti odlika:"Najljepša među ženama?" / Cant 5, 9 /.

U Palestini, u pokrajini Galileji u mjestu Sefor blizu gore Karmel, živjeli su pobožni roditelji Joakim i Ana, iz roda Davidova. Bili su bez djece, a to je kod Izraelaca bila najveća sramota.. Stoga su usrdno molili Boga da im dade dijete. Na tu su nakanu čak hodočastili u jerusalemski hram. I zaista! Bog je primio njihove molitve i dobiju kćerkicu kojoj dadoše ime Marija. Već kao trogodišnje dijete dadoše je u jeruzalemski hram u odgoj za službu Božju. Dvanaest je godina živjela u hramu. Ovdje je po nadahnuću Božjem učinila zavjet svete čistoće. Nešto za tadašnje prilike neobično. Druge su se djevojke rado udale u nadi da će iz njihova braka doći obećani Spasitelj. A Marija stvara zavjet vječnog djevičanstva Roditelji su je ipak kao 16 - godišnju djevojku zaručili s pravednim mladićem Josipom iz Davidova roda. Ali su poslije zaruka oba Bogu obećali djevičanstvo. Bio je to djevičanski brak u Nazaretu.

I baš ovu skromnu i poniznu djevicu Bog u svojoj dobroti izabra da bude Majkom Spasitelju: da bude djevičanska Mati, da bude i Djevica i Mati. Time Ju Bog nagradi za Njezinu veliku žrtvu zavjeta vječnog djevičanstva. Svakako je Bog nadahnuo Mariju da učini taj zavjet jer je baš Nju odabrao za svoju veliku nakanu utjelovljenja Sina Božjega. Kako se Bog služi ljudima! Kako Ju je Bog odlikovao nad sve žene na svijetu!

Bog sam sazdao je u Njezinu djevičanskom krilu tijelo Sinu svome. Stoga je anđeo i rekao iznenađenom sv. Josipu: "Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju; jer što se je začelo u njoj, od Duha je Svetoga. Ona će roditi sina, kojemu ćeš nadjenuti ime Isus; jer će On izbaviti narod svoj od grijeha njegovih." / Mt 1, 20 /. Tako je Bog ispunio proročanstvo Izaijino: "Djevica će začeti i roditi Sina."

Ali je Marija i ostala Djevicom. Njezino djevičanstvo nije povrijeđeno Isusovim rođenjem. Ona je bila djevicom prije poroda, u porodu i poslije poroda. Zato Crkva moli:"Po porođaju si, Djevice, neoskvrnjena ostala." Tako Mariji resi čast koje nema nijedna druga žena

na svijetu. Marija je Djevica i Majka, Bezgrešna. "Bog bi mogao stvoriti veći svijet, ljepše nebo; ali uzvišenije majke od Majke Božje nije mogao stvoriti," kliče uzhičen sv. Bonaventura.

Dok je francuski kralj Filip Lijepi bio još dijete, rekla mu je jednom zgodom njegova majka: "Dijete moje, kako si lijep!" Nato sin odgovori majci: "Majko, ja sam samo tvoja slika!"

Marija je tvoja nebeska Majka. Sva lijepa, sva Bezgrešna! Nastoj biti slika Majke Božje! Nastoj i ti biti tako čist! Čist u mislima, u pogledima i djelima! Onda ćeš sigurno omiljeti svojoj nebeskoj Majci!

Božić je pred vratima! U čemu ćeš danas nastojati postati što sličniji svojoj nebeskoj Majci?

+

+ +

24. prosinca

B A D N J A K

Na pragu su najljepši i najintimniji blagdani u čitavoj crkvenoj godini. Blagdani ljubavi Božje prema nama ljudima. To su sveti Božićni blagdani kad se sjećamo rođenja Božjega Sina. Sasvim je razumljivo i opravdano da se svake godine svečano proslavimo taj najveći događaj ljudske povijesti, rođendan naše=ga Spasitelja i Boga. Ako se svake gra=đanske godine sjećamo rođenja velikih i zaslužnih ljudi, kako da se onda ne sje=timo najveličanstvenije Ličnosti povije=sti ljudskoga roda: Bogo=čovjeka Isusa Krista.

Nekada su veliki blagdani imali svo=ju oktavu, osminu poslije blagdana. Ali Božić je imao dvije oktave: jednu prije blagdana kao što je to još i danas; od 16. prosinca obavlja se posebna pobož=nost kao priprava na Božić, tzv. božić=na devetnica. A druga je prava osmina poslije blagdana.

Neki veći blagdani, među njima i Bo=žić, odlikuju se još tzv. "vigilijom" što znači: bdijenjem. To je bilo u obi=čaju već u prvo kršćansko doba. Vjerni=ci su time htjeli nasljedovati samoga Isusa koji je znao cijele noći bdjeti, tj. provesti u molitvi. Stoga bi se sa=kupljali u crkvi uoči velikih blagdana na noćnu službu Božju; obavljali bi za=jedničke molitve, pjevali psalme i dru=ge pobožne pjesme te slušali propovijed, tj. tumačenje riječi Božje. A o ponoći bi imali svečanu svetu Misu ponoćku.

Moramo priznati da su naši pređi ima=li puno smisla za liturgiju. Bolje su

od nas poznavali duh crkvene liturgije pa su taj duh prenijeli i u narodne običaje. Iz njih vidimo utjecaj vjerskog duha na narodnu dušu. Na nama je da te starodrevne običaje čuvamo.

Na blagdan svete Barbare, 4. prosinca, narod zasije u tanjure božićnu pšenicu čije zelenilo uz božićni blagdan bit će znakom svanuća novoga duhovnog života u obiteljima.

Na blagdan svete Lucije, 13. prosinca, ponekuda narod običaje pripravljati božićne baklje za polazak na ponoćku.

Pogotovo je značajan dan prije Božića. Toga dana Crkva slavi naše prarodi=telje Adama i Evu. Radi njihova grijeha neposlušnosti došlo je Božansko Djetešce na svijet. Crkva ih štuje kao svece jer su pokorom svojom ispaštali svoj grijeh i tako se spasili.

Taj dan prije Božića zove se "badnjak". Tako se zove panj koji te noći gori u peći; tako se zove i drvo koje se kiti. Osim toga narod zove badnjakom i glavni kolač koji će otac ili majka staviti na Božić na stol, a peče se dan prije.

Narod sigurno ne zna da riječ " badnjak " dolazi od "bdjeti", što je prijevod latinske riječi "vigilia". Prema prastarom kršć. običaju uoči velikog božićnog blagdana se bdjelo u postu i molitvi. Od toga još i danas riječ " badnjati = bdjeti ". I dandanas vjerni kršćanski puk po selima drži taj prastari običaj. Do ponoći narod bdije, a onda ide na ponoćku.

Svake godine vjerni narod ponavlja običaje badnje noći. Oni su redovito nadahnuti kršćanskom vjerom i zato dobri. Skoro svako selo, čak i pojedine obitelji imaju svoje posebne božićne običaje. Tako se ponekuda u večernji mrak unosi u sobu zapaljena svijeća koja u liturgiji označuje Isusa: svjetlo koje sve rasvjetljuje svojom Božanskom naukom. Ta svijeća gori čitavu noć.

Po sobi i po stolu razasuta je slama, odnosno sijeno. Takav, naime, bijaše prvi krevet Spasitelјev. I ukućani te noći spavaju na toj slami.

Na određenom mjestu na "badnjem stolu", postavlja se i "Betlehem" sa štalicom i pastirima. Crkvena je umjetnost zamislila upravo bajne jaslice po crkvama. U tom se upravo natječu dušobrižnici u želji da svoju crkvu okite što ljepšim jaslicama. I to veoma privlači našu pažnju na sveti Božićni blagdan. Promatrajte jednom našu dječicu kako su vesela dok gledaju Maloga Isusa u jaslicama i oko Njega ovce i pastire.

Lijepi i dirljiv kršćanski običaj postavljanja jaslica potječe još iz g. 1223; uveo ga je sv. Franjo Asiški, pravi trubadur ljubavi Božje, u šumi blizu mjesta Greccio, nedaleko svoga samostana. To se ljudima tako svidjelo, da su za Božić sami kod kuće napravili slične jaslice. Taj se običaj zatim brzo proširio po čitavom svijetu.

Običaj postavljanja raskošno iskićenog božićnog drvca seže još u srednji vijek, / Njemačka /. To je više protestantski običaj; ipak se je brzo proširio i po katoličkim zemljama. Imaju takvo drvce čak i židovske obitelji. Zovu ga i "rajsko drvce" jer nas podsjeća na ono drvo usred raja. Drugdje ga nazivlju "Kristbaum" jer da označuje Isusa Krista koji nam je donio toliko milosti i darova, a predočuju ih one kuglice i nakit na drvcu. Narod stavlja pod drvce još i žito, i konac, i škare..., da bi nam Bog sve obilno blagoslovio i darovao.

Alfons Mudri, pobožni aragonski kralj, dođe jednom baš prije Božićnih blagdana nekomu plemiću u pohode. Taj je plemić bio dosta bezbrižan u vjerskom pogledu. Kralja je zaista kraljevski dočekao i primio. Kad se kralj opraštao, reče svome gostoprimcu:"Plemeniti viteže, primili ste me sa svim počastima i ja vam toplo zahvaljujem. Ali za nekoliko dana će doći k vama Kralj svih kraljeva i On želi s vama proslaviti Božić. Primite i Njega bar tako dostojno kao i mene." I što do tada nitko nije uspio, to je postigla ta kratka kraljeva riječ. Plemić je nakon dugih godina dolično proslavio svete Božićne blagdane.

Da, najvažnije je duhovno se pripraviti za velike Božićne blagdane. Ako nema duhovne priprave, onda božićni blagdani postanu pukim običajem i ništa više.

Promisli: jesi li svoje srce pripravio za dolazak Božanskog Djeteta Isusa?

\+

\+ \+

25. prosinca

BLAGDAN LJUBAVI I MIRA

Slavni danski pjesnik Ivan Joergensen lutao je baš na samu Božićnu noć sa svojim pokvarenim društvom ulicom nekoga sjevernog grada. Tada odjednom odjeknu zrakom svečana zvonjava božićnih zvona. Pozivala su vjernike na ponoćku. On je na to sve već davno bio zaboravio, nije više slavio Božić. Bio je izgubio svaku vjeru. Ali ove se noći nije mogao oteti utjecaju dirljivog zvuka iz tornja katedrale sv. Bonifacija. Duboko potresen ostavi društvo te uđe u crkvu. Bila je

prepuna pobožnih vjernika. Kad je pak svećenik jakim glasom zapjevao "Gloria in excelsis Deo", a iznad njegove glave zabrujale orgulje i zanosna pjesma vjernog naroda, pjesnik se više nije mogao opirati milosti koja je kao munja prošla kroz njegovu dušu. Pred njegovom dušom zablistala je divna tajna vjere. On se obratio i popravio.

Jest, sveta božićna noć ima u sebi neku tajnovitu silu kojoj ne može nitko odoljeti. Ona ima u sebi neki posebni čar koji odsijeva na licu svakoga čovjeka uz pogled na jaslice. "Tako je Bog ljubio svijet, da je dao svoga Jedinorođenog Sina." / Iv 3, 16 /. Postao je malenim Djetetom, da ne lakše privuče k sebi. I danas jedna trećina roda ljudskoga slavi rođendan toga Bogo=čovjeka.

Kad je vojvoda Napoleon II., star 21 godinu, ležao u dvorcu Schönbrunnu kod Beča na smrtnoj postelji, dao je dopremiti iz Parme zlatnu zipku koju mu je darovao grad Pariz prigodom njegova rođenja. Suznim očima svrnuo je svoj pogled na tu zipku i rekao: "Ovo su granice moga života: ovaj krevet koji će naskoro postati moja smrtna postelja, i ova zlatna zipka. U njima leže moja 21 godina života, moje ime i moja nesreća."

Otkupitelj svijeta, Sin Božji, nije

se rodio u zlatnoj kolijevci ni u palači. Njegova je palača bila siromašna štalica; Njegova kolijevka siromašne jaslice; Njegovo ležište vlažna slama. Kako se ponizio! Da bi uzvisio palog čovjeka, "Uzeo je oblik sluge i ponizio sam sebe postavši nama sličan u svemu, osim u grijehu," kaže sv. Pavao. / Fil 2, 7 /. Napoleonovom rođenju veselio se uski krug njegovih najbližih; rođenju Spasitelja veselilo se nebo i zemlja. Zato je odjekivala betlehemskim poljanama anđeoska pjesma: "Slava Bogu na visini, a mir ljudima na zemlji," / Lk 2, 14 /. Zato su k Njemu išli pobožni pastiri da Mu se poklone. Zato i pobožni vjernici hrle u hramove Božje i padaju ničice pred utjelovljenim Bogom.

Godine 1897. bio je položen prekomorski kabel između Bresta i Njujorka. Prigodom svečanog otvorenja predana je s obje strane svečana poruka. Francuska je brzojavila: "Bratstvo, jednakost, sloboda." Kao odgovor iz Amerike Morseovim su aparatom uzvraćene riječi: "Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje!"

Ta je anđeoska poruka svete božićne noći nešto najljepše što se moglo dati svijetu. Slava Bogu na visini! Najprije smo mi dužni dati Bogu što Njega

pripada, tj. priznati Ga i slaviti. Ako li budemo mi dali Bogu što Mu pripada, onda će i On nama dati što anđeoska čestitka sadrži u drugom dijelu: "mir ljudima na zemlji." Mir je najveće dobro za čovjeka: mir savjesti, mir s ljudima oko sebe, mir među narodima, mir sa susjedima, kućni mir! A taj mir daje svijetu On koji se zove i jest "Knez mira"/Iz 9,6/.

Bilo je u vrijeme prvog svjetskog rata. Kardinal Faulhaber spominje jedan prizor iz toga vremena. Neki je trubač u Badnjoj noći zasvirao pjesmu:"Stille Nacht, Heilige Nacht = Tiha noć, sveta noć!" I tada je na obje strane fronte prestalo "svirati" neprijateljsko oružje. Sjećanje na svetu božićnu noć urodilo je barem privremenim zatišjem, mirom.

Jest! Božić je sveti blagdan mira. Što ratovima ispaćeno čovječanstvo više želi negoli pravedan i trajan mir?! To je obično i sadržaj naših međusobnih čestitaka za svete Božićne dane.

Jednakom svrhom obavlja se toga dana lijepi običaj "mirbožnja", tj. davanje zagrljaja mira. To je onaj "pax tecum" Mir s tobom" prenesen iz crkve u narod. Ljudi oprštaju jedan drugome možebitne uvrede. To je kršćanski! A mrziti je poganski! Danas na blagdan ljubavi i mira, nastojmo postati dionicima svetog

Božjeg mira. Oprostimo jedan drugome = kako nas uči sv. Pavao. / Kol 3, 13 /. Ne možeš mirna srca slaviti svete Božićne blagdane sa mržnjom u srcu prema bratu bližnjemu.

Godine 1271. rodi se aragonskom kraljevskom paru kraljevna Elizabeta, kasnija sveta Elizabeta, kraljica portugalska. Tom se zgodom pomiriše njezin otac i stric koji su se dotad mrzili. Rođenje nevine kraljevne donijelo je među njih mir.

Neka i rođenje Božanskog Djeteta donese mir u naše obitelji da podnose jedan drugoga kako dobri Bog i nas svaki dan strpljivo podnosi. Tada neće anđeoska čestitka radosnog mira biti za nas samo prazna i besadržajna fraza. Mi ćemo sigurno osjetiti u srcu slatkoću svete Božićne noći.

Promisli: imaš li u srcu prema kome averziju ili kakvu antipatiju? Kad ćeš se izmiriti?

\+

\+ +

26. prosinca

SVETI STJEPAN, PRVOMUČENIK

Pisac knjige "Djela apostolska", sv. Luka, opisuje nam u svojoj knjizi kako se je lijepo širila prva Crkva Kristova

među Židovima u Jeruzalemu. Među prvim vjernicima upravo je cvala kršćanska ljubav. Sam sv. Luka priznaje: "A mnoštvo vjernika bilo je jedno srce i jedna duša, i sve im je bilo zajedničko; jedan drugoga su potpomagali i nije bilo siromaha među njima." / Dap 4, 32 /. Apostoli su sjajno organizirali "karitas", dobrotvornost.

Ali se je usprkos najbolje volje uvukao neki nered u dijeljenju hrane. Stoga su neki digli viku. Da bi apostoli sredili ta pitanja, pozvali su mnoštvo učenika i zatražili da sami između sebe izaberu sedam poštenih ljudi, punih Duha Svetoga i mudrosti, pa će se brinuti mjesto njih za sirote.

Prijedlog se dopao cijeloj skupštini i izabrali su sedam đakona da vode brigu o siromasima. "I izabraše Stjepana, čovjeka puna vjere i Duha Svetoga, i Filipa i Prokora, i Nikanora i Timona, i Parmenu i Nikolu, došljaka iz Antiohije. Ove postaviše pred apostole, i oni moleći se položiše ruke na njih." / Dap 6, 5 /. Tako zarediše apostoli prvih sedam đakona.

Danas slavimo blagdan đakona sv. Stjepana, koji se nabraja prvi u redu izabranih. Služba se đakona sastojala u upravljanju crkvenom imovinom i u dijeljenju hrane siromasima i udovicama, u pružanju

pomoći i milostinje potrebnima. Oni su imali dužnost dvoriti svećenike kod sv. Mise, pjevati sv. Evanđelje i s dopuštenjem viših crkvenih poglavara krštavati i riječ Božju naviještati. To su bili prvi od apostola samih izabrani službenici crkveni.

Sveti je Stjepan morao zaista biti veliki Božji ugodnik jer se njegova uspomena u Crkvi čuva osobitom čašću o malo kojeg drugog sveca. Njegovo se eto blagdan slavi odmah prvi dan poslije glavnoga blagdana ljubavi Božje prema nama, poslije Božića.

Sveti je Stjepan porijeklom bio Židov, po govoru, naobrazbi i imenu helenist, Grk. Gdje mu je bilo rodno mjesto, nije nam poznato. Stjepan je grčka riječ; u našem jeziku znači "vijenac". Sveti je Stjepan punim pravom nosio to ime, jer je zadobio divnu krunu mučeništva. Po prirodi bio je bistar i revan za zakon Božji. S godinama rasla je u njemu mudrost. Svim se žarom pridružio Isusovim prvim vjernicima, brzo na sebe svratio pozornost puka Božjega pa i samih apostola. Njegova revnost i svetost života pribaviše mu odgovornu službu đakona. Općenito se drži da je Stjepan bio mladić. Sv. Augustin veli o sv. Stjepanu da je bio vanredne tjelesne ljepo-

te, da je bio u cvijetu mladosti i da je imao sjajni dar govora.

Sveti Stjepan nije ostao samo pri upravi crkvenih dobara. Njegov mladenački žar za slavu Božju tjerao ga da i propovijeda riječ Božju narodu. Propovijedao je takvom snagom, da se je i mnogo svećenika Sinagoge i naroda obratilo na vjeru Isusovu. Bog je njegovu riječ podupirao i čudesima. To potvrđuje sv. Luka:"A Stjepan, pun milosti i jakosti, činio je velika čudesa i znakove u narodu." / Dap 6, 8 /. Upustio se i u prepirke, vjerske debate s nekim Židovima koji su došli iz Cilicije i Azije. Ali oni ne mogoše odoljeti mudrosti kojom je govorio. To izazva kod židovskih prvaka silnu mržnju na sv. Stjepana. Okletaše ga da huli na Mojsijev zakon pa ga uhvatiše i izvedoše pred sud. Pred sudom je sv. Stjepan neustrašivo branio istinu. Svi u visokom vijeću vidješe lice njegovo kao u anđela. Svojom istinom Stjepan ih pogodi "u živo" i oni se rasrdiše na njega. Ali se on ne prestraši nego "pun Duha Svetoga, upre pogled u nebo te vidje slavu Božju i Isusa gdje stoji Bogu s desne strane, te reče:"Evo gledam otvorena nebesa i Sina Čovječje ga gdje stoji Bogu s desne strane."/Dap 7, 55 /.

A oni vičući iza glasa zatisnuše uši svoje samo da ga ne čuju i navališe jednodušno na nj, izbaciše ga iz grada te kamenovaše. Svjedoci odložiše haljine svoje kod nogu mladića koji se zvao Savao. Stjepan je međutim molio:"Gospode Isuse, primi duh moj!" Zatim klekne i povika jakim glasom:"Gospodine, ne uračunaj im ovoga grijeha!" I to rekavši usnu u Gospodinu. / Dap 7, 60 /.

Tijelo je sv. Stjepana dugo vremena skoro 4 vijeka ležalo na nepoznatom mjestu. Tek ga 415. g. pobožni svećenik Lucijan, po Božjem objavljenju, pronađe u selu Kafargomola, dvadeset milja daleko od Jeruzalema. Odatle ga svečano preneše u sionsku crkvu u Jeruzalem, gdje su se zbivala mnoga čudesa dotaknućem moći ju sv. Prvomučenika. Kasnije su njegove svete moći bile prenešene u Rim gdje se i danas štuju; a male čestice razdijeljene po raznim većim mjestima.

Na sv. Stjepana možemo primijeniti riječi sv. Pavla:"Dobar sam boj vojevao, trku svršio, vjeru očuvao,"/ 2.Tim 4,7/ i krunu slave primio. Sveti je Stjepan prvi proveo u djelo Isusovu zapovijed ljubavi prema neprijateljima:"Ljubite neprijatelje svoje i molite se za one koji vas progone." / Mt 5, 44 /. Pod gomilom kamenja on je molio za njih i opraštao

im:"Gospode, ne primi im ovo za grijeh." To je zaista dokaz herojske ljubavi prema bližnjemu. Ali plod je te njegove ljubavi obraćenje onoga mladića Savla koji je čuvao haljine svetog Prvomučenika. To tako lijepo ističe sv. Augustin: "Da nije ovako molio sv. Stjepan, Crkva ne bi imala Pavla apostola."

Na prekrasni primjer sv. Stjepana ugledaj se i ti. Ako se još gnjeviš u srcu na koga jer te uvrijedio, zatomi odmah svoj gnjev i moli za sve one koji su te uvrijedili.

Promisli: da li nosiš u srcu mržnju na koga? Kada ćeš mu oprostiti i s njim se pomiriti?

\+

\+ \+

27. prosinca

M I L J E N I K I S U S O V

Među Isusovim učenicima posebno se ističe današnji svetac, sv. Ivan, apostol i evanđelist. Bio je najmlađi među apostolima; imao je tek 22 do 25 godina, kad ga je Gospodin pozvao u svoj apostolski zbor. Uživao je posebni privilegij Spasiteljeva ljubimca. Stoga se i Ivan sam nazva u svome evanđelju:"Učenikom kojega je Isus ljubio."/Iv 21,7/.

Rodno mu je mjesto Betsaida, selo na

jezeru Genezaretskom u Galileji. Otac mu se zvao Zebedej, a majka Saloma; ona je bila rođakinja Isusove Majke. Iako ni su bili baš siromašni, ipak se otac bavio i ribarstvom. Ivan je imao još brata Jakova koji se u apostolskom zboru zove "Stariji". Bili su, dakle, Isusovi rođaci po majci.

Kad je sv. Ivan Krstitelj nastupio na rijeci Jordanu, posta njegovim učenikom. I tamo je upoznao Isusa. A kad Ivan Krstitelj pokaže na Isusa:"Evo, Jaganjac Božji!", tada Ivan Zebedejev i prijatelj mu Andrija čuvši to otidoše za Isusom. I sus,vidjevši ih gdje idu za Njim, reče im:"Šta vi tražite?" Oni Mu odvrate:"Učitelju, gdje stanuješ?" Isus im reče:"Dođite i vidite." I otišli su s Njim i ostali onaj dan kod Njega." / Iv 1, 36 /. Taj je susret tako djelovao na Ivana, da ga se još kao starac sjećao, čak i sat je zapamtio:"Bilo je to oko desete ure." / Iv 1, 39 /, tj. po našem brojenju oko četiri sata popodne. Tako je zapisao u svome evanđelju koje je sastavljao u svojoj visokoj starosti.

Ivan je još bio kod svoga oca kad ga Isus idući kraj jezera, nađe s bratom Jakovom i ocem na lađi kako popravljaju svoje drage mreže. Tada pozove Isus dvojicu braće, a oni odmah ostave oca i la

đu i otiđoše za Isusom. / Mt 4, 21 /.

Petar, Jakov Mlađi i Ivan sačinjavali su "najuži krug" Isusov. Bili su Njegovi posebni pouzdanici. Samo tu trojicu uze sa sobom na goru Tabor gdje se preobrazio; oni su bili svjedoci Isusove Muke na Maslinskoj gori; samo njih je uzeo sobom kad je pošao da uskrsne Jairovu kćer. Ipak je Ivan između te trojice bio najdraži Isusu, kao Njegovo mezimče; bio je zaista Isusov miljenik.

Kad je Gospodin pozvao svoje učenike, bili su još nesavršeni. Isus ih je u svojoj trogodišnjoj školi odgajao. Tako i svoga miljenika Ivana; po prirodi bio je vatrene ćudi kao i brat mu Jakov. Nazvao ih je "boanerges - sinovima gromа" / Mk 3, 17 / radi velike njihove žestine i revnosti. Morao ih je "bremsati!" Isus je vidio Ivanovo srce da je bilo još neokaljano, nevino, čisto. On je jedini od apostola bio "djevac", tj. neoženjen te stoga posebno mio Spasitelju. Ali je Isus i unaprijed vidio da će Mu baš Ivan jedini ostati do konca sasvim vjeran; da će jedini ostati pod križem dok će ga ostali ostaviti. Ivan je, dakle, opravdano "zaslužio" posebnu naklonost Isusovu. Baš zato jer je sačuvao djevičansku svetu čistoću, dozvoli mu Spasitelj da smije na posljednjoj večeri glavu svoju nasloniti na Njegove grudi.

Ivanovu vjernost do križa nagradio je Gospodin i tako, da je baš njemu, na križu viseći, povjerio svoju svetu Majku: "Evo ti Matere!" / Iv. 19, 27 /. I od onoga časa uze je Ivan k sebi. Ivan je i na taj način postao rođakom Isusovim što ga je Isus osobno posinio svojoj Majci Mariji i dao Joj ga mjesto sebe: "Ženo, evo ti sina!" / Iv. 19, 27 /. Zato Ivan nakon Isusove smrti uzima Mariju za svoju pomajku i brine se za Nju sve do Njezine smrti.

Kad je na Duove primio Duha Svetoga, zajedno sa sv. Petrom djeluje u pokrajini Samariji, a najviše u Jeruzalemu; tamo osniva prve kršćanske općine. Sv. Pavao broji sv. Ivana uz Petra i Jakova među "stupove" prve Crkve./ Gal 2,9/ Neustrašivo je propovijedao veselu vijest po židovskim sinagogama; bio s Petrom kad ovaj u ime Isusovo iscijeli hroma pred hramskim vratima; s Petrom bi bačen u zatvor i išiban, i radovao se što je bio dostojan za ime Isusovo trpjeti i sramotu.

Za revna apostola Palestina je bila prouško polje rada; stoga se uputi u Malu Aziju da i poganima naviješta riječ spasenja. Sa sobom je u grad Efez uzeo i

Majci Isusovu. Tako je bio i ljubimac Marijin. A kad je otpratio Mariju natrag u Jeruzalem, bio je pri Njezinim posljednjim časovima na Sionu te s ostalim apostolima sprovodio Njezino sveto Tijelo u vrt Getsemani i položio u pripravljenu grobnicu, odakle je pak bilo uznešeno na nebo.

Crkveni pisac Tertulijan pripovijeda kako je Ivan u vrijeme cara Domicijana doveden u Rim i bačen u kotao vrela ulja pred Latinskim vratima te kako je odatle izašao neozlijeđen i konačno prognan na otok Patmos u Egejskom moru. Tu u zatočenju napisa proročku njigu "Apokalipsu - Otkrivenje". U toj knjizi opisuje u viđenju dalji razvitak kraljevstva Kristova na zemlji.

Iza Domicijanove smrti Ivan se povrati u Efez i tu napisa svoje Evanđelje i tri poslanice. U Evanđelju dokazuje Božanstvo Isusovo protiv tadašnjih krivovjeraca. U Efezu je sveti miljenik Isusov umro u visokoj starosti od 93 godine za vrijeme cara Trajana, godine 100. Sveti je Ivan jedini umro naravnom smrću, baš kako mu je Spasitelj sam prorekao. / Iv 21, 23 /. Svi su pak ostali apostoli umrli mučeničkom smrću, i to prije njega.

Sveti se Ivan zove i "apostol ljubavi" jer je sve stalno poticao na ljubav. Jezgra svim njegovim propovijedima i opomenama bila je zapovijed ljubavi. Sveti Jeronim piše da Ivan nije mogao više držati dužih govora. Zato bi neprestance opetovao: "Dječice, sinci, ljubite se među sobom, ljubite jedan drugoga!" Kad su mu učenici prigovarali što uvijek isto govori, on bi odgovarao: "To je Gospodinova zapovijed, i ako samo to činite, dosta ste učinili."

Promisli: u čemu ćeš danas nasljedovati ljubimca Isusova? U njegovoj velikoj ljubavi? Ili u njegovoj djevičanskoj čistoći?

\+

\+ +

28. prosinca

J A S L I C E - ISUSOVA ŠKOLA

Na misijskoj stanici u blizini Bejruta postavili su g. 1911. prvi puta za Božić jaslice. Crkvica je bila siromašna i već po tome slična betlehemskoj štalici. Takve su bile i jaslice. Usprkos tome to su jaslice bile za djecu neopisivo veselje. Djeca se nisu mogla odijeliti od njih; pobožno su klečala pred njima i molila se. Čak navečer, kad su bila već pospana, molila su časnu sestru neka ih pusti kod jaslica, da mali Isus preko no

ći ne ostane sam.

I nama su jaslice kroz božićno vrijeme središte pažnje, centar naših misli. Sjećaju nas velike ljubavi Božje prema nama ljudima. "Tako je Bog svijet ljubio da je poslao svoga Jedinorođenog Sina da se svijet spasi po Njemu." / Iv 3, 16 /.

I mi se rado okupljajmo oko jaslica, gdje leži malo nebesko Djetešce. To je Djetešce, iako još maleno, nama Učitelj. Isusove su nam jaslice škola. "Učimo se od Isusa u jaslicama stvari ovoga svijeta cijeniti po njihovoj vrijednosti," kaže sv. Franjo Saleški.

Iz jaslica Spasitelj dovikuje: "Dao sam vam primjer." / Iv 13, 15 /. Jest, dao nam je primjer kavi moramo postati. Stoga učinimo slično pobožnim pastirima. Dogovorili su se kad im je anđeo navijestio rođenje Spasiteljevo: "Hajdemo do Betlehema, da vidimo što se dogodilo." / Lk 2, 15 /. Učimo i mi s pobožnim pastirima u siromašnu štalicu, pristupimo k jaslicama da čujemo što nas mali naš Učitelj uči.

"Izišao sam od Oca i došao na svijet", tako nam govori Isus iz jaslica. / Iv 16, 28 /. A zašto je došao na svijet? On nam sam odgovara: "Ne siđoh s neba da vršim svoju volju, nego volju Onoga, koji me posla." / Iv 6, 38 /. Isus

nas iz jaslica uči poslušnosti. Sin Božji iz poslušnosti Ocu nebeskomu došao je s neba na zemlju da postane čovjekom i da spasi svijet. Krepost poslušnosti, kojoj nas Isus uči iz jaslica, nije samo za malu djecu, nego za sve bez razlike. Svi moramo na neki način slušati poglavare. I mladići, i odrasli. Stoga sv. Bernard veli: "Disce, pulvis, obtemperare! Uči se, prahu, slušati!"

Vidio sam prekrasnu sliku na stijeni u sobi jedne kršćanske obitelji: slika predstavlja sobu; u njoj je veliko ogledalo. Ispod njega riječi: U ovom se ogledalu ogledaj da li si poslušan kao mali Isus u jaslicama." Sv. Toma kaže: "Tražiš primjer poslušnosti? Nasljeduj Onoga koji je bio poslušan ocu od kolijevke do smrti!"

Isusove su jaslice također propovjedaonica poniznosti i krotkosti. Iz jaslica nas uči: "Učite se od mene jer sam krotak i ponizan srcem." /Mt 11, 29/. Sin Božji tako se ponizio, da je postao čovjekom i na sebe uzeo siromašno ljudsko tijelo. Zaista, više se poniziti nije mogao! Ali, da se On nije tako ponizio, ne bi nas mogao učiti te temeljne kreposti. Sada nam je puno lakše biti poniznima.

Dok je još Korum, biskup Triera,

bilo mu je najveće veselje pomagati maj ci u kuhinji i kući. Kad je već postao klerik i nosio reverendu, ni tada nije odustao od toga plemenitog običaja. Či= stio bi i stepenice. Kad mu je majka prigovarala da to nije više za njega, on bi odgovorio: "Ali, majko, zar da ne u= čim od jaslica?"

Sv. Augustin kaže: "Shvati poniz= nost Kristovu i budi ponizan a ne ohol!" Nije Isus rekao: Učite se od mene stva= rati svjetove ili mrtve uskrisivati! Ne! Rekao je: Učite se od mene blagosti i poniznosti. Ako dakle želimo biti ve= liki, budimo najprije maleni, ponizni. "O poniznosti Isusova, kako ti sramotiš našu oholost! Stidi se, oholi prahu! Bog je postao malen, a ti se praviš veli= kim!" dovikuje nam sv. Bernardo.

Jedna slika prikazuje Isusa kako lijevom rukom grli križ, a desnom poka zuje na jaslice. Jest! Jaslice i križ! Početak i svršetak Njegova životnog pu= ta! Simboli Isusove poniznosti!

I mi se rado zadržavajmo oko naših kućnih jaslica. Rado ih pro= matrajmo. Svaki put se sjetimo da nas mali Isus uči poslušnosti i poniznosti. Nastojmo biti dobri učenici u školi Isu sovih jaslica. Svakidan napredovati u tima važnim krepostima. Gledajući Isusa

u jaslicama, opetujmo opet i opet krat= ku molitvicu iz "Zlatne krunice": "Isuse, blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu svome!"

Promisli: koja je od ovih krepo= sti tebi najpotrebnija? Kako ćeš se da= nas u njoj vježbati?

\+

\+ +

29. prosinca

R I J E T K A K R E P O S T

Sveti apostol Pavao pisao je svojim vjernicima Kološanima: "I zahvalni budi= te!" / 3, 15 /. Potaknuo ih je na kre= post zahvalnosti.

Što je zahvalnost? To je krepost koja čovjeka potiče da primljena dobro= činstva prizna i da ih po mogućnosti uz= vraća. Krepost zahvalnosti traži da ci= jenimo dobrotvora i njegov dar; da dobro= tu ljubezno primimo; da se za primljeno zahvalimo; da se sjećamo toga te da to nastojimo nadoknaditi na prikladan način.

Na žalost je krepost zahvalnosti danas u 20. vijeku veoma rijetka krepost jer su ljudi postali sebični i nerado se sjećaju primljenih dobrota.

A zahvalnost je tako lijepa krepost. Dužni smo da budemo zahvalni roditeljima, odgojiteljima, učiteljima i ostalim du=

hovnim i tjelesnim dobrotvorima. Na zahvalnost nas opominje već Duh Sveti u Svetom pismu:"Svim srcem poštuj oca svojega i nemoj zaboraviti matere svoje koja te je u bolovima rodila; pomisli da im zahvaljuješ život! Kako im možeš platiti što su ti oni učinili?"/Sir 7,27/.

U Marburgu u Njemačkoj je živio dvorski savjetnik Jung-Stilling; bio je poznat i slavan kao čuveni očni liječnik. Jednoga dana nenajavljen došao mu je otac, obični seljak. Sin je imao baš visoke goste kod sebe; pozvao je k stolu svoga već sijedog oca i stavio ga na čelu stola. Gostima ga je predstavio ovim riječima:"To je moj dobri otac;njemu iza Boga moram zahvaliti za sve što imam i što jesam."

Taj je vrijedni sin zaista znao cijeniti dobrote primljene od oca. Bio mu je zaista sinovski zahvalan. Kolping kaže:"Zahvalnost je prvi i zadnji čovjekov osjećaj." Prvi osjećaj, tj. osjećaj djeteta, a i zadnji u životu svakoga čovjeka. Zahvalnost ne stoji puno, a ipak je draga Bogu i ljudima. Zar i nas ne boli, zar nas ne zaboli kad od onih kojima smo dobri i darežljivi bili doživimo crnu nezahvalnost?!

Osjećaj zahvalnosti dao je dragi Bog i životinjama. Kako nam znaju biti

zahvalne za sve što smo im pružili. Pas i za samu kost; kako dobro zapamti tko mu ju je dobacio.

Pripovijeda se o kršćanskom robu Androklu, da su ga bacili radi vjere u arenu među lavove. Ali jedan od lavova skoči k njemu i legne pred njegove noge. Bio je to lav kojemu je Androklo nekoć u pustinji izvadio trn iz noge. Lav je dobro zapamtio svoga dobrotvora. To životinje rade nagonski; a čovjek ima razum koji ga uči da mora biti zahvalan.

Mladi Ludvik, sin nesretnoga kralja Ludvika XVI, bio je predan jednom skrbniku; taj skrbnik, postolar Šimun, postupao je sa svojim štićenikom veoma okrutno. Kad je jednog dana opet počeo zlostavljati mladog Ludvika, liječnik ga ote iz tutorovih šaka. Slijedećeg dana princ Ludvik dade liječniku dvije kruške uz riječi:"Vi ste me jučer oteli samovolji moga tutora. Molim vas, uzmite ove dvije kruške kao znak moje zahvalnosti.Učinit ćete mi veliko veselje." Suze su došle dobrom liječniku na oči primajući iz ruku siromašna kraljeva sina izraze duboke zahvalnosti.

I ti budi zahvalan svojim odgojiteljima i profesorima koji te spremaju za život. Znaj cijeniti njihove napore. Uzvraćaj primljena dobra poslušnošću, poštovanjem i molitvom za njih, pristojnim

vladanjem prema njima i učenjem njiho=
vih predmeta.

Aleksander Veliki običavao je kaza
ti, da ima prema svome učitelju isto o=
sjećaje kao prema svome ocu. Govorio bi:
"Jedan mi je dao život, a drugi me je u
čio kako da živim." Kad je osvojio Per=
ziju, sjetio se svoga odgojitelja i u
znak zahvalnosti poslao mu 800 talenata.

Da, lijepa je krepost zahvalnosti.
Kako se doima našega srca. Neki je odgo
jitelj primio poštom 500 dinara uz pri=
mjedbu:"Primite ovu malenkost kao znak
moje zahvalnosti." Kako je čovjeku ugod
no takvo priznanje! Dobro je biti zahva
lan i riječima te znati reći dobročini
telju: Hvala! Ali je još ljepše tu za=
hvalnost srca pokazati djelom. A to je
moguće na stotinu načina, jer je zahval
nost dosjetljiva kao ljubav. Nalaziš li
se negdje na izletu ili praznicima; sje
ti se svojih dobrotvora kojom razgledni
com ili pozdravom; čestitaj im prigodom
imendana, Uskrsa, Božića, ili kojom dru
gom zgodom.

Godine 1912. potopila se orijaška
lađa "Titanic". Kad je poslala u eter
svoj očajnički "SOS", tada se našao me=
đu prvima koji su pritekli u pomoć sir
Artur Rostron, kapetan broda "Karpatije"
Spasio je 700 brodolomaca sa "Titanica"
Ti zahvalni ljudi skupili su mu u znak

svoje zahvalnosti za spašeni život svotu
od 400.000 Maraka.

Budi i ti zahvalan na svakom koraku
za svaku i najmanju uslugu koju ti je
netko pružio. Ne samo dok si zdrav, nego
i u bolesti kad se toliko žrtvuje za te=
be. Tu zahvalnost pokaži riječima, ili
smiješkom, očima, izrazom lica. To su do
duše same sitnice koje veoma djeluju na
bližnjega. Na taj način pokazuješ da si
odgojeno dijete, da si plemenita srca.

Zahvalan budi i prema mrtvima. Sv.
Katarina Emmerick rekla je jednom:"Mi ži
vimo od dobara naših milih pokojnika i
na laku ruku zaboravljamo što im duguje=
mo i kako silno čeznu za našom zahvalno=
šću. Oni nam poručuju: Trpi, moli, po=
sti, žrtvuj se za nas!"

Promisli: kakva je bila tvoja za=
hvalnost u prošlosti? što moraš popravi
ti u buduće?

\+

\+ +

30. prosinca

" C R N A " NEZAHVALNOST

U Rimu je živio sveti kapucinski brat
Feliks od Cantalice. I subraća njegova i
vjernici nazivali su ga "Brat Deogratias!"
Taj su mu nadimak nadjenuli samo poradi
toga jer je običavao na sve što mu se do=

godilo, bilo veselo ili žalosno, odgovati "Deo gratias!"

Jest, zahvaljujmo Bogu za sve što=god nam u svojoj nedokučivoj providnosti šalje.

Ali zahvalni budimo i ljudima, svojim dobrotvorima, i nemojmo zaboravljati na njihova dobročinstva. Naučimo se uvijek imati na ustima onaj tako lijepi: "Hvala", ili:"Bog platio!"

Zahvalnosti je suprotna nezahvalnost. Nezahvalan je tko ne cijeni primljeno dobro, ili ne mari za nj, ili čak dobrotvora prezire, omalovažuje, ili mu primljeno dobro uzvraća zlim, krivicom.

U I knjizi Mojsijevoj pripovijeda sveti pisac kako je misirski Josip došao u tamnicu. Istovremeno baci faraon u tamnicu i svoga peharnika i pekara. Kad su jedne noći imali posebni san, Josip im ga protumači u ime Božje; i zaista se dogodilo, kako im je Josip protumačio; pekara je faraon dao objesiti, a peharnika primio opet u službu. Josip zamoli peharnika da ga se sjeti na slobodi i da se zauzme za njega:"Učini mi ljubav i preporuči faraonu nek me izbavi jer sam nevin u tamnici." / 1 Mojs 40, 14 /. Ali peharnik zaboravi na Josipa i na primljenu njegovu dobrotu.

To je bila nezahvalnost. Narod je

obično naziva "crna" nezahvalnost. "Crna" ovdje znači gruba, nelijepa; ona je čovjeku odvratna, boli ga. Već je stari pogan ski mudrac Seneka rekao:"Biti nezahvalan za primljena dobročinstva svi ljudi drže sramotom."

Bilo je u nekom sjemeništu. Preko školske godine obolio neki sjemeništarac. Dvorila ga časna sestra, kako je to običaj po sjemeništima. Dvorila ga brižljivo, kako to možda ne bi ni vlastita majka. I po noći, dok je bolesnik bio u visokoj groznici, ona bi znala nekoliko puta zaviriti u bolesničku sobu da vidi kako mu je. Preko dana znala mu je donijeti po koji slatkiš, grozd i slično. I bolesnik nakon dužeg vremena ozdravi. Ali ubrzo zaboravi na primljena dobročinstva. Kad je na svršetku školske godine odlazio na praznike, nije se sjetio osim poglavarima otići i svojoj dobročiniteljici iskazati svoju zahvalnost i reći joj: "Zbogom, časna sestro! Još jednom: hvala!

Znak je neodgojenog i neplemenitog, sebičnog srca kad se misli samo na sebe, a zaboravlja na svoje dobročinitelje. Sličnih slučajeva ima danas puno na svijetu. Stoga opravdano kaže naš dr. Zagorda:"Nezahvalnost je biljeg ovoga svijeta." Ona sramoti čovjeka i svjedodžba je "malih" duša. Velike su i plemenite duše

zahvalne. Maurice Donnay je rekao: "Želio sam pisati psihologiju zahvalnosti, ali sam se brzo uvjerio da je predmet previše nezahvalan." Bojao se da za svo je djelo ne bi požeo nezahvalnost.

Nezahvalni ljudi slični su djetetu koje pljuje u bunar iz kojega je malo prije pilo vodu. Kaže mudri Sirah u Sv. pismu: "Nezahvalnik ostavi spasitelja svojega na cjedilu." / 29, 17 / mjesto da mu bude zahvalan. Stoga ljudi ne vole nezahvalniku ponovo iskazati dobrote. Međutim je istinita ona: "Svaka je zahvala nova preporuka." Zahvalnošću pridobivamo srca ljudi, a nezahvalnošću ih odbijamo.

Francuski slikar Eugen Delacroix bio je na ručku kod baruna Rotschilda. Tom zgodom ustanovi da je u osobi svoga baruna našao model za sliku prosjaka, koju je već dugo htio naslikati. Rotschild je bio veliki prijatelj umjetnosti i pristane da bude slikaru za model. Slijedećeg dana ga slikar o buče u svome ateljeju kao prosjaka, na leđa mu stavi plašt, u ruku štap i tako ga postavi na stepenište staroga rimskog svetišta. Slikar počne slikati, ali se za jedan čas udalji. U to dođe mladi slikarev učenik. Kad je spazio "prosjaka", izvadi iz džepa novac te udijeli "prosjaku". Rotschild u

ljudno zahvali i spremi primljenu milostinju, a mladi dobrotvor pođe svojim putem. Kad se slikar vratio, Rotschild mu ispriča slučaj. Tada slikar uvjeri baruna da je taj mladić jedan od njegovih najsposobnijih učenika. Ali je siromašan, bez sredstava za učenje. Nakon nekoliko dana mladić je primio pismo s ovim sadržajem: "Dobrota prima kamate; prilog što ste ga dali siromašnom "prosjaku" narastao je s kamatama na deset hiljada franaka koje izvolite na banci podignuti!"

Kako je bogato bila nagrađena plemenitost toga mladića! Možda nećeš doživjeti sličnog slučaja, mladi prijatelju, ali ćeš u svakom slučaju pokazati svoje plemenito srce budeš li zahvalan. Međutim zapamti: nezahvalan biti, mali je grijeh.

Naš pokojni rektor Visoke Bogoslovske škole u Zadru, preč. dr. Miroslav Matijaca doživio je prošle godine u Rimu na željezničkoj stanici nesvakidašnji prizor. Dočekao ga je mladi gospodin koji se predstavio kao dr. Magnani i htio uzeti njegov prtljag. Prečasni Matijaca se nećkao, ali mu dr. Magnani odgovori: "Meni je velika čast, prečasni, odnijeti Vam kofer. Vi idete u

Zavod sv. Jeronima kojemu puno dugujem. Dok sam bio u Zavodu, tamo su me primili da kao lakaj dvorim kod stola i čistim sobe, a usput sam mogao studirati i s vremenom postići doktorat. Veoma sam zahvalan poglavarima koji su od mene siromašnog dječaka učinili čovjekom!"

Promisli: a kako si ti zahvalan svojim poglavarima i dobročiniteljima? Ako si možda do sada bio katkada nezahvalan, nastoj to u buduće popraviti.

+

+ +

31. prosinca

" I ZAHVALNI BUDITE ... "

Sveti evanđelist Luka pripovijeda da je Isus jednoga dana išao sa svojim učenicima preko Galileje i Samarije u Jeruzalem. Na putu uđoše u neko selo. Sretoše deset gubavaca. Čim su ti nesretnici spazili Čudotvorca iz Nazareta, počeše iz daleka vikati:"Isuse, Učitelju, smiluj nam se!" Isus vidjevši njihovu vjeru punu pouzdanja reče:"Idite, pokažite se svećenicima!" Podložni Isusovoj zapovijedi već su na putu ozdravili. Devet ih je bilo Galilejaca, a jedan Samarjanin. Svi se očistiše. A Samarjanin, vidjevši da je čist, povrati se k Isusu, pade ničice pred Njegove noge i iskreno Mu zahvali. Ostala devetorica nisu došla da se zahvale. Isusa je to duboko zaboljelo. Zato im reče:"Ne očisti li se desetorica? Gdje su još devetorica? Ni jedan se ne nađe da se vrati i Bogu zahvali, osim ovoga tuđina?" / Lk 17, 11/

Tim događajem Spasitelj nas uči da moramo biti zahvalni dobrom Bogu za primljena dobročinstva. Jer kao što je ljubav pozdrav s neba na zemlju, tako je zahvalnost pozdrav sa zemlje u nebo. Isus nas uči da je zahvalnost draga i Bogu a ne samo ljudima.

Već u SZ podsjećaju nas sveti pisci na krepost zahvalnosti. Otac Tobija opominje svoga sina:"Budi zahvalan Bogu u svemu i moli Ga, da upravlja puteve tvoje." / Tob 4, 20 /. Mojsije je narod poticao na zahvalnost prema Bogu: "Samo se čuvaj i dobro pazi da ne zaboraviš na dobročinstva Njegova; obznani to djeci svojoj i djeci djece svoje." / Dt 4, 9 /. I opet:"Kad dođeš u zemlju koju ti daje Gospod, Bog tvoj, reci: Zahvaljujem Gospodu Bogu da sam došao u zemlju za koju se Gospod zakleo ocima našim da će im je dati." / Dt 26, 3 /. Tako je i nadandeo Rafael savjetovao mladom Tobiji:"Čim dođeš kući, odmah se

pokloni Gospodu, Bogu svojemu, i zahvali Mu!" / Tob 11, 7 /.

Da moramo Bogu biti zahvalni uči nas i Spasitelj svojim primjerom. Kad je uskrisio Lazara, rekao je:"Oče, zahvaljujem Ti što si me uslišio!" / Iv 11, 41 / U najsvečanijem času, kad je ustanovio Presv. Olt. Sakramenat, opet se zahvalio prije nego je pretvorio kruh, odnosno vino, u Presveto Tijelo i Krv svoju. I kad je čudom nahranio veliko mnoštvo ljudi,i tada je najprije zahvalio. Isus to nije učinio samo tako, slučajno, nego svakako zato da i nama dade primjer kako se i mi moramo zahvaljivati dragomu Bogu na primljenim darovima Božjim.

Isusovim primjerom poveli su se i apostoli. Sv. Pavao opominje svoje vjernike Solunjane:"Na svemu zahvaljujte; jer je to volja Božja!" / 1.Sol 5, 18 /. A Kološanima ispravno piše:"I zahvalni budite!" / Kol 3, 15 /.

Sveti Ludvik, kralj, prigodom smrti svoje majke Blanke ovako je zahvaljivao Bogu:"Gospodine moj i Bože moj, zahvaljujem Ti što si mi tako dugo ostavio moju dragu majku. Ja sam je veoma volio, više nego sve na svijetu. A Ti si je uzeo u svoje kraljevstvo. Neka bude Tvoja sveta volja!" Tako i mi zahvaljujmo Bogu na svemu štogod nas stiglo. Tako je već i

Mojsije učio narod izraelski:"Čuvaj se, da ne zaboraviš Gospoda, Boga svojega: kad se do sitosti najedeš, lijepe kuće posagradiš i u njima se nastaniš, kad ti se namnoži imanje i blago."/Dt 8,11/

Sveti Ivan Bosko bio je uzor zahvalnosti prema Bogu i Mariji Pomoćnici. Biskup Morganti rekao je o njemu: "Skupljao sam primjere o zahvalnosti u životu svetaca. A kod nijednoga ih nisam našao toliko kao kod don Boska. Izgleda da mu je zahvalnost bila prirođena."

Nauči se svaki dan ujutro Bogu zahvaliti što te je očuvao na životu preko noći; navečer Mu se zahvali što te je očuvao preko dana. Ako ti je nešto u školi dobro uspjelo, opet Mu zahvali. Mi smo ljudi obično takovi da samo molimo i prosimo, da nas Bog usliši i pomogne; ali Mu zaboravljamo zahvaliti ako smo bili uslišani.

Da je i Bogu ugodno i drago ako Mu se zahvaljujemo, vidimo također iz toga kako se tužio u S.Z. poradi nezahvalnosti izraelskoga naroda:"Čujte, nebesa! Slušaj, zemljo! Djecu odgojih i podigoh. Ali mi ona postadoše nevjerna. Vol poznaje gospodara svojega i magarac jasle gospodara svojega. Samo Izrael me ne poznaje." / Iz 1, 2 /.

U jednoj američkoj školi đaci su imali za zadaću napisati jednu dobru misao i najbolja će biti nagrađena. Svatko je napisao što je mislio. Nagrađena je bila ova:"Ljudi Bogu prigovaraju zašto ruža ima trnje. Zašto ne bismo radije Boga zahvaljivali, što je dao da na trnu raste ruža."

Jest, za sve bismo morali zahvaljivati Bogu. I za uspjehe, sreću, ali i za neugodnosti, kušnje, patnje, trpljenja...., jer sve dolazi iz iste ruke Bož je koja nas ljubi i tada, kada nas kara i grdi. Jesmo li kada u školi doživjeli neuspjeh? Zahvalimo Bogu i zato jer On zna zašto je to u svojoj neshvatljivoj dobroti dopustio. Često puta je za đaka jedinica u školi prava milost! Da se đak prene i trgne te da ozbiljnije uči. Stoga zahvaljujmo Bogu i za ruže i za trnje.

Budimo Bogu zahvalni ako smo zdravi, jer zdravlje najveće je bogatstvo koje znamo cijeniti tek kad ga izgubismo. Zahvalimo Bogu što nas je stvorio i što živimo. Kaže sv. Augustin:"Jer je Bog dobar, zato mi postojimo, egzistiramo.".

Budimo Bogu zahvalni jer to traži bon-ton, pristojnost i pravednost. A nezahvalan biti sramota je za čovjeka. Značajne su riječi velikog Aristotela: "Sve zlo smo rekli o čovjeku, ako smo

rekli da nije zahvalan. Svi osjećamo da je zahvalnost sveta dužnost svakoga čovjeka. Njome zaslužujemo nove milosti od Boga. Zahvalnost prema Bogu mora biti kao temeljni ton koji je uglašen na srcu. Stoga uglasimo svoje srce na najljepši akord: zahvalnost predobrom Bogu!

Stara židovska legenda pripovijeda da je dragi Bog, kad je stvorio svijet, zapitao svoje anđele što misle o stvorenom svijetu. Tada stupi preda Nj jedan anđeo i reče:"Tvoje je djelo veliko i prekrasno. Ali samo još jedno manjka: kroz ovaj svijet neka odzvanja jedan glas, jasan i glasan, koji bi Stvoritelju danju i noću pjevao zahvalnost za sve što je Njegova dobrota stvorila!"

Svaki dan, dakle, zahvaljuj dragom Bogu za sve što imaš, za sve što ti šalje jer "svaka je zahvala nova preporuka," kaže narodna mudrost.

Danas na smrtnoj postelji umiruće godine kažimo i mi kao okrunjeni prorok David:"Kako da uzvratim Gospodu za sve dobro što mi je učinio?" / Ps 116,12 /. Iz zahvalnog srca neka se vine put nebesa pjesma zahvalnica:"Tebe Boga hvalimo!"

\+

\+ \+

S A D R Ž A J

S t u d e n i

1. Blagdan Svih Svetih 7
2. Dušni dan 11
3. Prva i najveća zapovijed ... 17
4. Sveti Karlo Boromejski 22
5. Malenkosti = sitnice 26
6. "Jedanaesta"zapovijed Božja . 31
7. Dobra nakana 35
8. Korist dobre nakane 40
9. Telefon s Bogom 44
10. Prosjaci smo Božji 48
11. Sveti Martin, biskup 53
12. Knjiga sa sedam pečata 57
13. Sveti Stanislav Kostka 61
14. Odgajaj volju 66
15. Duhovna kočnica 70
16. Što sve treba svladavati? .. 74
17. Svladavanje sluha 79
18. "Ispeci, pa reci!" 83
19. Svladavanje okusa 87
20. Mrtvenje opipa 91
21. Telefonska centrala 95
22. Razum, mašta i volja 99
23. Kako ću se svladavati? 103
24. Kipar i krotitelj 107
25. Zavist = hrvatski "jal" 110
26. Sveti Ivan Berchmans 115

S t u d e n i

27. "Tko će uzaći na goru Gospodnju?" 120
28. Početak mudrosti 125
29. Osjećaj dužnosti 130
30. Sveti Andrija, apostol 134

P r o s i n a c

1. Općeniti sud 139
2. Došašće 144
3. Apostol Indije 148
4. "Nikome ništa ne dugujte, osim ..." 154
5. Blaženi Nikola Tavelić 159
6. Svetac dobrote 163
7. Tajna Bezgrešnog Začeća 168
8. Bezgrešna i XX vijek 173
9. Jordanski propovjednik 178
10. Dvije sobe 183
11. Lav čuva ljiljan 189
12. Krepost velikih umova 193
13. Tri stupnja poniznosti 197
14. "Vježba čini majstora" 202
15. Istinoljubivost 206
16. Prva laž na zemji 211
17. Dvoličnost i prevarantstvo ... 216
18. Bog je obećao Spasitelja ... 220
19. Proročanstva o Spasitelju .. 224

P r o s i n a c

20. Od svih naroda očekivani .. 228
21. Sveti Toma, apostol 233
22. Spasiteljeva zemaljska domovina 238
23. Bog odabra Majku Spasitelju 242
24. Badnjak 246
25. Blagdan ljubavi i mira 251
26. Sveti Stjepan, Prvomučenik 255
27. Miljenik Isusov 260
28. Jaslice = Isusova škola ... 265
29. Rijetka krepost 269
30. "Crna" nezahvalnost 273
31. Na smrtnoj postelji umiruće godine 278

+

\+ +

Izdao: Nadbiskupski Ordinarijat,
Zeleni trg 1., Zadar.
Umnoženo ciklostilom bogoslova,
Trg 27. III. br. 2., Zadar
Odgovara: Franjo Skuhala, SDB
Trg 27. III. br. 2., Zadar

Z A D A R 1 9 6 3 .